P 18 • A 7 • Lv 2 • KA 3 Kamratföreningars Tidskrift ◆ Utgåva för 2016

P 18 kf sid 21-32

A 7 kf sid 33-42

Lv 2 kf sid 43-49

KA 3 kf sid 50-59

Gotlands Försvarsmuseum sid 12-20

GotlandsGruppen, 18.SG och LG sid 2-11, sista sidan

Eskalerande verksamhet på Gotland

Året vid utbildningsgruppen har verkligen präglats av det uttalade fokus som nu ligger på Gotland. Alldeles i början av året fick vi besök av ÖB som ville förhöra sig om etableringen av 18.Stridsgruppen på Tofta, och så har det fortsatt, besöken har avlöst varandra. Det har varit politiker, högre militärer och journalister, både svenska och utländska (varav en rysk!) Mitt i denna hektiska verksamhet så har vi i vanlig ordning genomfört ledningsträningsövning, krigsförbandsövning och särskild övning förband med Gotlands Hemvärnsbataljon med mycket gott resultat. Våren kulminerade med ett besök av utländska militärattachéer, med respektive, som besökte oss där vi presenterade försvaret av Gotland från forntid till framtid. Forntiden fick Mickael Qwiberg och Kapitelhusgården stå för och framtiden var naturligvis en orientering om etableringen av 18.stridsgruppen på Tofta.

Starten efter sommaruppehållet blev i racerfart. Först genomfördes en beredskapskontroll med en amfibiestridsgrupp som landsteg i Slite. Strax därefter landade den operativa reserven, som nu utgörs av ett mekaniserat skyttekompani från P 4 i Skövde, på Gotland. I samband med detta besökte ÖB återigen Gotland och meddelade att från och med nu skall det finnas permanenta insatsförband på Gotland, att etableringen av 18.stridsgruppen skall tidigareläggas till 1 juli 2017 och att en framskjuten ledningsfunktion (FLG) ur Militär Region Mitt (MRM) skall etableras på Gotland från 1oktober 2016. Till chef för FLG har överste Mattias Ardin (fd Lv 2) utsetts. Hemvärnsbataljonen har varit hårt engagerad med bevakning, samverkan och allehanda stöd till de gästande förbanden.

Parallellt med allt detta fortgår arbetet med att få till en ny miljöprövning för Tofta skjutfält. En utökning från 125 skjutdagar till 220 skjutdagar för att kunna medge den utökade verksamhet som bland annat etableringen av 18.stridsgruppen medför. Underlag till nybyggnationerna lämnas också fortlöpande, inte minst sedan förutsättningarna ändras i takt med nya beslut. Planering för Försvarsmaktsövning 2017 fortgår också. Chefen Amfibieregementet, överste Peder Ohlsson, är övningsledare för Gotland och jag har fått uppgiften att ansvara för de Hemvärnsförband som kommer att öva på ön. Övningen som går av stapeln i september 2017 kommer att ha medverkan av Estniska och Danska Hemvärnsförband, Amerikanska och Finska insatsförband samt en stor mängd svenska insats- och Hemvärnsförband.

ÖVERSTELÖJTNANT HANS HÅKANSSON
CHEF GOTLANDSGRUPPEN

Morgonmöte med ÖB och rapport av läget 16/9 2016.

> ”Vi känner oss trygga”
>
> LANDSHÖVDING
> CECILIA SCHELIN SEIDEGÅRD

Fr v Hans Håkansson, Chef Gotlandsgruppen, Peter Molin, länsråd, Cecilia Schelin Seidegård, landshövding, Micael Bydén, ÖB och Marcela Sylvander, informationsdirektör FM.

P 18 • A 7 • Lv 2 • KA 3 Kamratföreningars Tidskrift. Utgåva 2016. Grundad 2003 - nr 14 från starten.
Redaktion: Göran Hellström, Lars-Göran Nyberg, Anders Nilsson, Rutger Edwards, Rutger Bandholtz och Nils-Åke Stenström.
Foto: Artikelförfattarna om ej annat anges. **Idé och form:** Göran Hellström, Rota Prior. **Tryck Trydells Tryckeri, Laholm**, december 2016.

GU-F- kursen uppställd för genomgång innan tillämpningsövningen.

En av grupperna utsatta för eldöverfall.

Bra tillskott till Hemvärnets bataljoner

En GU-F (Grundläggande soldatUtbildning för Frivilligpersonal) genomfördes av Försvarsutbildarna mellan 27 maj -10 juni på Fårö kursgård och Tofta skjutfält.

De som genomför GU-F har ingen militär utbildning bakom sig, utan kursen syftar till att ge viss personal i hemvärnets krigsförband en grundläggande soldatförmåga. Efter GU-F och fortsatt grundläggande befattningsutbildning krigsplaceras denna personal som personalkategori ”frivilligpersonal”. Exempel på befattningar som denna personal bestrider är signalist, fordonsförare, hundförare, kock och sjukvårdare.

Trots att kursen bara är 14 dagar är slutmålet efter genomförd GU-F att eleven ska kunna försvara sig själv och tillsammans med andra försvara en plats eller anläggning.

Vid en så kort utbildning måste utbildningsinnehållet noga värderas beträffande vad är viktigast. Här har vapentjänst och skjututbildning prioriterats, därefter sjukvårdstjänst, CBRN*, strid samt folkrätt.

Året kurs blev snabbt fulltecknad (40 st), men efter ganska många sena avhopp ryckte det in 26 deltagare. Glädjande nog var sju av dessa gotlänningar, ett välkommet tillskott till Gotlands Hemvärnsbataljon.

Innan kursen skall samtliga elever genomföra en datoriserad utbildning som omfattar en orientering av kursens innehåll. Utbildningen avslutas med ett prov där man skall vara godkänd för att få genomföra GU-F-kursen.

Själva kursen startade efter inryckning och materieluthämtning med två dagars sjukvårdstjänst, varvat med exercis, värdegrund och fysisk träning.

Utbildningen är intensiv med kvällstjänst varje kväll. Därefter börjar vapenutbildningen som är uppdelad på två täter; -AK4 och pistol. AK4 för bilförare och signalister, pistol för hundförare, sjukvårdare och mc-förare. Vapentjänsten omfattar 40 timmar av kursen och varvas med CBRN och utbildning i strid. Det genomfördes en fysisk test på 2 km, där kravet är 11,40 min.

Mitt i kursen är det inlagt en reflektionsdag, där det sker en utvärdering av genomgången utbildning och studiebesök i Visby.

Kursen avslutades med en tillämpningsövning under ett dygn på Tofta skjutfält där syftet var att pröva eleverna och samtidigt kvalitetssäkra utbildningen innan GU-F avslutas. Övningen genomfördes som en enkel gruppfälttävlan, där förmågan att samarbeta och hjälpa varann prövades.

Efter tillämpningsövningen följde vård och inlämning av all utrustning och kursen avslutades med utvärdering på Fårö kursgård.

En enkät genomfördes av eleverna och alla var mycket nöjda med utbildningen och kommer att bli ett bra tillskott till Hemvärnsbataljonerna runt om i Sverige.

TEXT OLLE GARDELL
FOTO LINDA MALM.

**CBRN står för kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel.*

ÖB besökte ester på SÖF

ÖB Micael Bydén och rikshemvärnschefen Roland Ekenberg samtalar med Toomas Kask.

I det årliga utbytet med hemvärnet på Ösel (Kaitseliit) gästades vi för fjärde gången av hemvärnsmän från vår grannö. Denna gång under årets SÖF (Särskild Övning Förband) för insatskompaniet i Gotlands Hemvärnsbataljon.

Styrkan från Ösel var indelade i två grupper och skulle ingå i en av plutonerna i kompaniet.

Övningen denna gång bestod av halvkompanis tagande av terräng och försvar av skyddsobjekt, alla övningar med lös ammunition. Estländarna anlände dagen före inryckningen för insatskompaniet. Efter komplettering av utrustning i förrådet inkvarterades de på Hallbro.

På kvällen åts en gemensam middag på Suderbys där chefen för insatskompaniet på Ösel, löjtnant Toomas Kask, tilldelades Hemvärnets silvermedalj för sitt engagemang att få ett fungerande samarbetet mellan Gotland och Ösels hemvärn.

Morgonen därpå deltog de i insatskompaniets inmönstring, och tillsammans med sina svenska kamrater i plutonen hämtade de ut gemensam plutonsmateriel och förflyttade sig till södra delen av Tofta skjutfält. På eftermiddagen gick kompaniet i förläggning och genomförde gruppvisa övningar.

Under den tiden besöktes plutonen av ÖB Micael Bydén och Rikshemvärnschefen Roland Ekenberg som var intresserade av hur utbildningen av hemvärnet på Ösel fungerar mm.

Dagen därpå försvarade de estländska grupperna, under hela dagen, ett skyddsobjekt med bravur!

Sista dagen ingick de i sin ordinarie pluton som övade tagande av terräng, där det också ingick omfattning höger och vänster.

På lördag eftermiddag började vården av den utrustning som var lånad, och på kvällen inlämning av densamma på förrådet. Tidig söndag morgon återvände de hemåt.

Samtliga soldater (befäl) som gästade oss ingår i insatskompaniet på Ösel. De är mycket tacksamma att de får komma hit och samöva med oss och återkommer nästa år igen.

TEXT OCH BILD OLLE GARDELL

t v
Plutonchef Klas Hult och hans stf Toomas Kask

t h
Stridspar från Ösel.

Gotland

-ön som reste sig ur havet

Under ett antal år tedde sig vår Ö som väldigt ointressant för de flesta utöver turisterna. Vi vande oss snabbt vid att vara utan militär närvaro och många fann nya utkomster. Det militära hotet var borta, den tusenåriga freden var här, Östersjön var ett fredens hav!

Ryssland var en fd stormakt med en ekonomi i nedåtgående. NATO nedrustade och flyttade sitt fokus från Europa till Asien och kriget mot terrorismen. Kort sagt, världen såg framför sig att samarbete och gemensamma åtaganden skulle skapa en värld som omöjliggjorde konflikter och eventuella krig. Ryssland strävade mot en västorientering och demokrati var målet. Denna bild framhölls och användes som underlag till att det svenska försvaret skulle nyttjas utomlands och att försvaret av Sverige kunde nedtonas till förmån för internationella operationer och samarbete.

I augusti 2008 hände det som många inte trodde skulle ske, Ryssland och Georgien hamnar i krig och några av grundvalarna för svensk säkerhetspolitik rubbas. Detta var början på en negativ spiral med försämrade relationer mellan Ryssland och USA/Europa. Vad som sedan hänt med annekteringen av Krim och kriget i Östra Ukraina är väl känt.

Läget just nu är något helt annat än det där demokrati och samarbete var ledord. Det försämrade läget där Ryssland satsat på att bygga upp sin militära förmåga samtidigt som man även visat viljan att använda militärt våld mot annan stat påverkar vår ambition och situation. Likaså har betydelsen av Östersjön och Natos utvidgning i närområdet skapat en situation som kan te sig känslig. ÖB och våra politiker betonar nu vikten av att stärka den operativa förmågan och FM yttersta uppgift är att med vapen i hand försvara Sverige. Situationen i närområdet sätter ånyo Gotland på den strategiskt viktiga platsen den alltid haft och intresset är stort.

Delar av stridsgruppsstaben förbereder rek i den gotländska terrängen.

I den försvarspolitiska inriktningen för 2016-2020 lyfts utöver operativ effekt och stärkt nationell förmåga Gotland fram särskilt. [1]*Med tanke på utvecklingen i vår omvärld i allmänhet och i Östersjöområdet i synnerhet är Gotland av särskild betydelse. Den aktör som behärskar Gotland och där baserar bekämpningssystem ökar sina möjligheter att kontrollera sjö- och luftvägarna över Östersjön.*

Under sommaren och hösten 2016 har tempot i den beslutade etableringen höjts väsentligt. Orsaken till detta är enl ÖB att den säkerhetspolitiska situationen inte förbättrats. Någon närmare beskrivning av detta har inte givits. Det som hände i mitten av oktober där Ryssland framgrupperade [2]Iskander till Kaliningrad kan kanske vare en del av bilden. Ett antal övningar på gränsen mot Baltikum genomfördes som säkert påverkade bedömningen. Vidare seglade man in två stycken robotbestyckade korvetter i Östersjön i slutet av oktober vilket även detta kan ses som en signal om Östersjöns betydelse.

I början av september fattade ÖB beslut om att tidigarelägga FLG och 18.SG etablering. Detta i kombination med att redan från september gruppera ca 150 man tillsvidare på ön visar på att upprustningen på Gotland ges en framträdande roll. Bemanningen till den temporära styrkan sköts tillsvidare av övriga delar ur Armén.

I Skövde fortgår framdrivandet av 18.SG. Det som hänt under våren är att staben formerats och deltagit i övningarna Brigstri och Våreld. Brigstri är en ledningsträningsövning för brigad där DUC inklusive staber övas med hjälp av en röd sida som har relativt god handlingsfrihet. 18.SG utgjorde röd sida och fick bra träning.

forts »

Chefen 18.SG, Stefan Pettersson stående i mitten, genomför ordergivning för fördröjningsstrid i fält under Våreld 16.

I samband med att vi gick på semester tilldelades 18.SG sin fana och kompanierna sina standar. Inte utan stolthet mottog vi dessa vid en högtidlig ceremoni inför hela P 4. Längst fram chefen 18. SG och t v Daniel Martell som fanförare, i bakgrunden kompaniernas standar.

forts » Vid Våreld som kan jämföras med den tidigare s.k PS-övningen(Pansarövningen i Skåne) deltager de flesta förbanden ur Armèn. Övningen är en tillämpad övning med fokus på bataljonen. Funktionsförband i form av TrängR, Ingenjörer och dyl deltager fullt ut. Denna övning var en väl planerad och genomförd övning där tillämpningen var hög och respektive skede drevs fullt ut natt som dag. För oss som varit med tidigare kändes det hemtamt och vi tror även att Gunnar E skulle varit nöjd! Även här utgjorde vi Röd-sida. Vår organisation bestod av ett 90-kompani, ett reducerat 122-kompani och en förstärkt skyttepluton om dryga 50 man. Med detta kunde vi öva dubbelsidigt på ett bra sätt. Det vi saknade och inte fick möjlighet att öva fullt ut var UH-tjänst. Här var vi hänvisade till ”depån”.

Under hösten har det hänt mycket och våra soldater är nu inne i olika skeden av sin utbildning. Jag har haft nöjet att följa delar av den och är nöjd med vad jag ser. Chefen 181.kompaniet (ROMA) har kommit igång bra och har majoriteten av sin personal på plats. Övriga delar utöver 183.komp(LÄRBRO) är bemannade och vi har även krigsplacerat en stor andel reservofficer till staben. Här är många kända namn åter i uniform. Vi har även kommit igång med fältövningar. Vi har deltagit i fyra stycken varav tre har varit på ön. Fokus för dessa övningar är nationellt försvar och vad som behöver hanteras och åtgärdas för att öka den operativa effekten och tillgängligheten på våra krigsförband.

Arbetet med våra nya lokaler på Tofta pågår för fullt och om inget oförutsett inträffar planeras det första spadtaget till inledningen av 2017, jan–feb.

Med allt det som hänt inklusive att Mattias Ardin och embryot till en utskjuten del av regionala staben grupperat på ön konstaterar vi att det är här det händer. Hösten har varit mycket intensiv och Gotland har varit i fokus på många sätt. Med ÖB:s order om att vara på plats 1/7 2017 kommer vi inte att vara sysslolösa. Uppgiften skall lösas och det kommer vi att göra!

Ett axplock på vår verksamhet kommer här.

- Dec 16 LTÖ i Skövde med full stab inklusive reservofficerare.
- Jan-Feb FM-råd Gotland, byggstart, vakansrekrytering GSS-K
- April 17 LTÖ
- Maj-Juni 17 Brigstri och Våreld (Ca 1500 pers under 10 dygn)

ÖVERSTELÖJTNANT STEFAN PETTERSSON
CHEF 18.SG

---

1 Prop. 2014/15:109
2 Ballistisk kortdistansrobot med räckvidd om ca 400 km med mycket hög precision. Kan bära de flesta stridspetsar inklusive kärnvapen.

Bilden visar en gåva från 2.Brigadspaningskompaniet som tidigare förvarats på Kvarn. Han benämns tillsvidare Harald.

Rasmus Hellenberg med sitt diplom och nu med skor på fötterna. Från Wilska kompaniet fr v Tobias Funevik, Markus Holm och Emil Svensson.

Diplom till Rasmus Hellenberg

I september var delar av kompaniet grupperat i de norra delarna av Gotland. En dag när vi stod och väntade på besök från Insatsstaben uppmärksammade vi en liten pojke som iakttog oss på avstånd.

Vi gick bort till pojken, som hette Rasmus Hellenberg, och frågade om han ville titta närmare på våra stridsfordon. Rasmus var inte sen på att tacka ja. När vi är på väg bort till vagnarna uppmärksammar jag att han inte har några skor på fötterna, jag frågar då varför han inte har något på fötterna.

Rasmus svarar då på sin breda gotländska ”man har inte tid att ta på sig skorna när det kommer stridsfordon”, ett svar som även kan få de hårdaste av pansarhjärtan att smälta.

Rasmus fick titta närmare på våra vagnar och fick även prova på att rikta med tornet.

Dagen efter var delar av plutonsledningen på 3:e pansarskyttepluton hemma hos Rasmus och överlämnade ett diplom till honom för hans handlingskraft och bestämdhet, något som är signifikativt för pansartrupperna. Rasmus förärades även med en 40mm tomhylsa och lite andra prylar.

Tack för ett oförglömligt möte och fortsätt ta initiativ Rasmus, det kommer gynna dig i livet!

TEXT
FANJUNKARE FUNEVIK CQ02
FOTO WILSKA KOMPANIS

Roma kompanis nya standar.
Blå med ett vitt horisontalt fält. P 18 gamla färger, med P 4 heraldik.

Ur askan i elden

Roma kompani återuppståndet

Den 28 maj 2005, på årsdagen av slaget vid Goose Green på Falklandsöarna marscherade jag tillsammans med övriga P18 anställda, med Roma kompanis fana i mina händer från Visby domkyrka. P 18 skulle läggas ned, och så även Roma kompani. Kompaniet som har fostrat så många pansarskyttesoldater, inklusive mig, skulle aldrig mer få göra detta. Med tårar i ögononen insåg jag faktum och fortsatte min pansarskyttekarriär på Skånings kompani vid P 4. Ett kompani med samma inställning, professionalism och krigaranda.

Cirka tio och ett halvt år senare står jag som chef för Roma kompani. Men denna gång under Skaraborgs Regemente P 4 ledning och under Skånings kompanis utbildningsansvar. Förutsättningarna kan inte bli mycket bättre.

Roma kompani eller 181.

Pansarskyttekompaniet är ett kompani med stridsfordon 90 som huvudbeväpning. Kompaniet har tre pansarskytteplutoner och en stab och tross pluton.

Personalen tillhörande kompaniet kommer från hela Sverige med olika bakgrund som vill försvara Gotland. Soldaterna ryckte in v30 och kommer inledningsvis genomföra Grundläggande Militär Utbildning (GMU) vid Kåkinds kompani på P4. Därefter genomförs befattningsutbildning och förbandträning vid Skånings kompani. Utbildningen är frivillig, men motsvarar i många drag den gamla värnpliktsutbildningen.

När grundutbildningen är klar till sommaren 2017 kommer kompaniet att anställa soldater, med i huvudsak soldaterna som genomför grundutbildningen, men även andra soldater som tidigare har en militär grundutbildning och/eller som redan är anställda som soldater på andra förband. Under juli 2017 kommer Roma kompani, med ca 130 anställda soldater och officerare än en gång stå på Gotländsk mark, för att möta varje hot och klara varje utmaning.

Under vårterminen 2016 har det i huvudsak rekryterats personal, planerats för utbildningen och bedrivits olika informationskampanjer. I detta skede har jag även stöttat stridgruppsstaben i olika arbeten inför etableringen på ön. V18 ryckte huvuddelen av officerarna och specialistofficerarna in för att påbörja detaljplanering och samövning. Redan en vecka senare gav vi oss ut på en kaderövning i bataljons ram tillsammans med 42 Pbat. Detta var mycket lärorikt och bättre teambuilding än att genomföra pansarskyttekompanis anfall finns inte.

Våreld

Under övning Våreld som var en stor övning under P 4 flagg som gick av stapeln någon vecka senare, deltog kompaniets personal som blågula eller i befattning till ett av Skånings kompani tidvis anställda pansarskyttekompanier. Även detta var mycket lärorikt och laggbyggande.

Precis innan semestern tilldelades kompaniet sitt nya kompanistandar. Detta för att vi är ett krigsförband tillhörande Skaraborgs regemente och följer därmed P 4 heraldik. I samband med detta fick även 18. Stridsgruppen sin fana och övriga kompanier i stridsgruppen sina standar

Den 25 juli, ryckte rekryterna in på Kåkinds kompani för att genomföra sin GMU. Huvuddelen kommer att tillhöra Roma kompani och genomföra sin fortsatta befattningsutbildning på Skånings kompani. Många av kompaniets befäl tjänstgör på Kåkinds för att från början vara med och utbilda våra soldater. Utbildningen påminner mycket om den gamla ”grön-tjänsten” men är betydligt mer likformig för hela Försvarsmakten. Detta för att man ska kunna ha gjort GMU vart som helst i Sverige, men kunna söka till alla förband därefter.

forts »

Övergång av vattendrag. En av alla uppgifter ett pansarskyttekompani kan lösa. Momentet övades under rekryternas baskerprov.

Stridsfordon 90 genomför skjutning på Tofta skjutfält. Känns platsen bekant?

Skånings kompanis kompanisköld på P 4.

forts » I skrivande stund så kommer rekryterna som ryckte in 25 juli att påbörja sin befattningsutbildning vid Skånings kompani. Det är stridsfordonsutbildning, gruppchefsutbildning, packgruppsutbildning, vapenskolor osv. Precis som förr i tiden. När den sedan är klar kommer grupper, plutoner och till sist kompaniet samövas. För att i slutet av nästa vår öva i bataljon, under 42 Pbat paraply.

Snart 2018

Inte förrän 2018 kommer vi att kunna öva med hela 18. Stridsgruppen, när Lärbros stridsvagn 122 kompani är färdigt.

Jag ser med stolthet och god tillförsikt fram emot uppbyggnaden och etableringen av Roma kompani. Personalen är mycket professionell och förutsättningarna är goda. P 4 slagord är ”Arvet förpliktigar”. Gotlands regementes marsch var ”In treue fest” (Alltid trogen).

Roma kompani skall förvärva det arv vi har fått; att försvara Gotland mot den som vill oss något ont, och vi kommer alltid vara kungen, och fosterlandet troget.

KAPTEN GUSTAF AF PETERSENS
VÄRNPLIKT 1996/1997 ROMA KOMPANI.
CHEF ROMA KOMPANI 2016-

Kompletterande ordergivning vid kompanichefens vagn under bataljonsövningen v19.

Norrbottens regemente I 19 från Boden med stridsfordon 90.
Foto: Jonas Neuman/Sveriges Radio

I 19 avlöste P 4 innan 18.SG tar över

Den 5 oktober var det vaktbyte i den permanenta militärstyrkan som sedan 14 september finns på ön. Den grupp på 150 soldater från Skaraborgs regemente som övade på Gotland, fick då order av ÖB att stanna kvar. De blev då avlösta av trupp från Norrbottens regemente I 19 i Boden. Kompaniet genomför sina ordinarie övningar på Tofta skjutfält. "Det blir bland annat skjutning med skarp ammunition, något som de boende runt skjutfältet får räkna med mer av, nu när försvaret är permanentat", säger pressansvarige på Högkvarteret. 18. StridsGruppen planerar för att vara på plats 1 juli nästa år.

PS. i början av december tog Ing 2 över efter I 19. Och den 7 december genomförde Wartofta stridsvagnskompani en beredskapskontroll på ön med bl a stridsvagnsmarsch genom stadsmiljö i centrala Visby 8 december (red anm.)

ÖB mycket nöjd med sitt Gotlandsbesök

Det var en bestämd och mycket tydlig ÖB Micael Bydén som åhörarna fick träffa på kvällen den 14 september. Under dagen hade han besökt de övningar som pågick på ön och blivit informerad om de ryska reaktionerna på det för många överraskande beslutet att det från den 14 september ska finnas permanenta förband på Gotland.

Beslutet berodde enligt ÖB inte på att någon akut förändring skett i säkerhetsläget, det var bestämt sedan en tid tillbaka men blev inte offentligt förrän ordern verkställdes. Något som vi enligt ÖB får vänja oss vid i framtiden. Det finns ingen anledning att informera försvarsplaner långt i förväg. När det sker något så sker det och då får vi veta. På frågan från publiken när Gotland ska få ett luftvärn svarade ÖB att när det kommer så får gotlänningarna reda på det. ÖB tog också upp den gamla devisen ”En svensk tiger”, något som han tyckte vi borde ta till oss också idag.

Mötet på Avar avslutades med åhörarfrågor och det var mycket som ÖB han svara på. Men han undvek skickligt frågor som var politiskt känsliga. Enligt försvarsmaktens kommunikationschef var ÖB han mycket nöjd med sitt Gotlandsbesök. **ROLF K NILSSON**

Vinterstrid på Gotland

Stridsfordon 90 ur Norrbottens pansarbataljon öppnar eld med automatkanonen på Tofta skjutfält. Foto: Mats Carlsson/Försvarsmakten

Sedan den 14 september 2016 har Försvarsmakten, utöver hemvärnsförbanden, åter permanenta förband på Gotland. ÖB:s numera kända beslut kom för de flesta som en handlingskraftig överraskning.

Det är redan känt och politiskt beslutat att den 18.stridsgruppen skall sättas upp, men ÖB ville, med de medel han förfogar över, påskynda den processen.

Inom ramen för den uppgiften har I 19 sedan 3 oktober med i storleksordningen ett pansarskyttekompani varit grupperat på Tofta skjutfält. Genomförandeidén har varit enkel: omgruppera till Gotland och bedriv där din ordinarie, planerade verksamhet.

När jag gav order till mina soldater var det med omtanke om individerna och om deras familjer som alla skulle få ändrade planer för hösten. Det är vardagspussel med barn, förtroendeuppdrag i föreningar, husköp och annat som pågår och som påverkas i unga kvinnors och mäns liv. Nu var det kort förvarning för ett relativt långt uppdrag borta från hemmet, med allt vad det kan innebära för konsekvenser för familjerna. Detta till trots har mina soldater och deras familjer löst uppgiften galant. Det är med stor uppgiftsglädje och hög seriositet soldaterna angripit de uppgifter vi haft att lösa på ön och funnit sig i de något spartanska resurserna vi disponerat. För den heltidstjänstgörande soldaten kan det till och med vara en extra morot att omgruppera som vi gjort. Du bryts ur dina ingångna vanor. Saker runt omkring som till vardags tar visst fokus från övningstid har effektivt städats bort och jag vill påstå att vi hunnit med att på kompaninivå göra mer kvalitativa övningar än vi annars hade hunnit göra hemma. Dessa övningar har höjt kompaniets krigsduglighet. Vidare har kompaniets sociala sammanhållning stärkts, vilket gemensamma umbäranden alltid gör.

Under vår tid på Gotland har vi bland annat övat beredskapsinsatser inom ramen för IKFN, fältövat och befälsutbildat oss på rådande militärgeografi, samt genomfört en större och tillämpad kompanistridsskjutning på det för ändamålet mycket väl lämpade Tofta skjutfält under vilken vi bland annat anföll genom minering. Vi har även under kamratliga former samövat med det södra hemvärnskompaniet i en patrullfälttävlan på skjutfältet.

Stödet på ön för Försvarsmaktens utökade verksamhet har varit och är fortsatt mycket gott. Det mycket initiativrika och hängivna arbetet FMLOG genomför här på ön ger mig en trygg magkänsla. Även bland de som till vardags bor och lever här på Gotland upplever jag att vi finner gott stöd. Under vår inledande tid på ön möttes vi ofta av välkomnande vinkningar, glada familjer och till och med många som i flygplatsgaterna på Arlanda välkomnade oss och vårt syfte till ön.

Det är och har varit enkelt för mig att göra mitt jobb med de förutsättningar jag bjudits på här av mina soldater, av organisationen runt mig och av gotlänningarna.

TEXT: MAJOR MATHIAS VAINIONPÄÄ
C 1911.PSKKOMP NORRBOTTENS REGEMENTE

Bataljonschefen Anders Landewall, till vänster, besökte kompaniet på Gotland och fick också hoppa in som skyttesoldat under anfallet. Här i samtal med kompanichefen Mathias Vainionpää.
Foto: Mats Carlsson/Försvarsmakten

En höst med ökad försvarsförmåga på Gotland

Hösten 2016 har varit en positiv tid för försvaret på Gotland. Den 14 september gav överbefälhavaren order om att det återigen ska finnas permanent trupp på Gotland.

Det är viktigt att påpeka att Gotland aldrig har varit försvarslöst, under hela perioden från 2005 har det funnits en försvarsmaktsnärvaro med ca 450 hemvärnssoldater och ca 50 fast anställda på ön, som alla gjort ett mycket bra arbete. Men den säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde har försämrats genom åren och ÖB:s beslut visar en tydlig medvetenhet om Gotlands strategiska betydelse i Östersjön och en vilja att försvara hela Sverige och i synnerhet Gotland.

Beslutet kom också att visa på en av fördelarna med att ha delar av Försvarsmaktens förband fast anställda. Den operativa reserven som hade genomfört sin beredskapskontroll på Gotland kunde nu med kort varsel beordras att stanna kvar och istället för att åka hem till Skövde genomfördes den vardagliga verksamheten på ön. Fram tills den 18. Stridsgruppens mekaniserade skyttekompani är färdigutbildade och på plats nästa sommar ska det finnas ett kompaniförband tillgängligt över tiden på Gotland. Ett viktigt och välkommet beslut av många, inte minst av befolkningen på Gotland som till stor del varit mycket positiva till återetableringen.

Min roll som chef för ledningsgruppen på Gotland är att samordna och hålla ihop all militär verksamhet på ön med territoriellt ansvar och en garnisonssamordnande uppgift. En uppgift jag känner stor ödmjukhet inför och som jag är väldigt engagerad i.

Beslutet har även medfört en mängd utmaningar, främst för logistikorganisationen. Några frågor vi har brottats med är hur ska soldaterna bo? Och vilka verkstadsresurser finns att tillgå, hur ska utbildningslokaler kunna ordnas? Genom goda arbetsinsatser av alla inblandade har utmaningarna kunnat hanteras och de förband som varit och är på Gotland är mycket nöjda med det stöd de fått i alla avseenden. Särskilt påpekas den goda andan som finns hos alla inblandade, viljan att lösa problemen och ett ansvarskännande för att lösa de utmaningar som uppstått. Alla har känt sig välkomna till Gotland.

Även om beslutet att ha permanent närvaro på Gotland är positivt så måste man komma ihåg att det finns en mycket allvarlig bakgrund. Vi har under den senare tiden sett ett allt mer osäkert omvärldsläge. Den fråga många ställer sig är om 150 soldater då räcker? ÖBs beslut är ett viktigt steg och 150 soldater med sin kvalificerade materiel är ett betydande tillskott till vår förmåga att försvara Gotland och för att höja den tröskeleffekt vi eftersträvar. Det är också så att försvaret av Gotland inte bara sker på Gotland utan stöd kan lämnas även från sjö, luft och fastlandet. Det finns också planering för att tillföra förband till Gotland vid behov.

Julen blir nu en tid till vila och eftertanke. När vardagen kommer 2017 så återstår en hel del arbete med återetableringen av permanenta förband på Gotland och alla vi som jobbar dagligen med detta kommer att behöva stöd och hjälp i många avseenden av alla er som tycker Försvaret av Gotland är viktigt. Jag hoppas ni är villiga att bidra med det ni kan för en ökad försvarsförmåga på Gotland.

ÖVERSTE MATTIAS ARDIN
C LEDNING GOTLAND

Bilden är tagen i s m att FS 24 övade på Tofta skjutfält. Foto Daniel Klintholm / Försvarsmakten

Upprättandet av Ledning Gotland

Ledningsfunktionen på Gotland planerades från början att upprättas under mitten av 2017, samtidigt som den 18. stridsgruppen skulle stå klar, men i och med ÖB:s beslut om att tidigarelägga närvaron på Gotland kom även ledningsgruppen att tidigareläggas.

Ledning Gotland kommer att ha uppgiften att leda och samordna den dagliga militära verksamheten på ön. Det innebär i praktiken att chefen för ledningsgruppen, överste Mattias Ardin, är Försvarsmaktens högste militära företrädare på Gotland med ansvar för det territoriella området och med garnisonssamordningsuppgifter.

Den territoriella rollen innebär att i samverkan med andra myndigheter och parter samordna militära och civila resurser för att planera och skapa förutsättningar för ett samhälle som kan motstå extraordinära händelser som kriser och väpnade angrepp.

Den garnisonssamordnade rollen innebär att samordna de militära enheterna på Gotland avseende aktivering, mobilisering, mobiliseringsförberedelser, ordnings- och säkerhetstjänst, vakttjänst, gemensam ceremoniell verksamhet, lokalutnyttjande, m.m.

Ledning Gotland är en del av Militärregion Mitt i Kungsängen och kommer att ha en permanent gruppering på Gotland.

Daglig verksamhet

Verksamheten vid Ledning Gotland är i skrivande stund i sin linda. Arbetet har inledningsvis fokuserat på att få de praktiska delarna på plats så som att rekrytera personal och ordna arbetsplatser. Så småningom ska ledningsgruppen sitta i nybygget på Tofta men innan det är klart ca 2020 måste en temporär lösning finnas.

Framöver kommer mycket fokus ligga på att bygga upp nätverken med det gotländska samhället genom möten med Länsstyrelsen, Regionen, näringsliv och föreningar. Försvarsmakten vill vara en viktig partner på Gotland.

Det osäkra omvärldsläget innebär att en hel del arbete går åt till att genomföra den markterritoriella verksamheten genom samordning av militära och civila resurser i vardagen men också det vi tidigare kallade för krigsplanläggning.

Den 18. Stridsgruppen

Förutom allt annat har hösten inneburit en mängd mediala framträdanden då Gotland verkligen varit i ett säkerhetspolitiskt fokus. Uppsättandet av den 18. Stridsgruppen och garnisonsbygget på Tofta har nog inte undgått många. Det har varit en stor nyhet både på Gotland men också i media nationellt och internationellt.

Den 18. Stridsgruppen rekryteras och utbildas av Skaraborgs regemente P 4 och det mekaniserade kompaniet kommer att stå klara i mitten på 2017. Fram till dess kommer olika förband från olika regementen i Sverige att öva och bedriva sin ordinarie verksamhet på Gotland.

Försvarsmakten lämnade aldrig Gotland helt och hållet. Hemvärnet har hela tiden funnits som en del i försvaret av ön tillsammans med personalen vid Sjöbevakningscentralen, F 17 G samt vid FMLOG och FMTIS, men från och med nu finns fasta förband på plats för att öva och lösa skarpa uppgifter. Soldater, materiel och militär verksamhet är åter igen ett naturligt inslag i den gotländska vardagen.

ÖVERSTE MATTIAS ARDIN
C LEDNING GOTLAND

"Jag är så glad över att ni är tillbaka på Gotland, ni behövs här", sa kvinnan till Christoffer Lindberg Wilska kompani från P 4, när de var operativ reserv efter ÖB:s beslut. I bakgrunden Visby domkyrka och ringmuren. Foto Josef Björnetun / Combat Camera

ÖB Micael Bydén på Tofta skjutfält 14 september Foto Josef Björnetun / Combat Camera

En blick tillbaka -och framåt

År 2018 har vi varit i gång med Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde under tio år. Det kan nu vara på sin plats att berätta hur det hela startade. Som väl många känner till så påbörjades uppbyggnaden 1986 i den då ”övergivna” matsalen på Wisborgsslätt.

För egen del kom jag in i bilden 1988, efter att ha blivit tillfrågad av C MKG, generalen Sven-Åke Jansson, om att överta ansvaret för den fortsatta utvecklingen av museet tillsammans med Erik Engström, Tore Svensson och Roland Jonsson. I museet jobbade Swen-Arne Wighammar på heltid med att få ordning på arkivet m.m. Det visade sig snart att budgeten var minimal och Swen-Arne sökte därför pengar från bl.a. DBW. Där fick vi också löfte om bidrag, men till vem skulle pengarna skickas? Att ha staten som mottagare var inte möjligt. Själv lyckades jag samla ihop materiel från olika företag i Visby till skärmtaket som vi byggde mot gymnastiksalen. Detta med att kunna ta emot bidrag och gåvor blev orsak och grunden till att Gotlands Militärkommandos Museiförening bildades 1991, med Bengt Hammarhjelm som ordförande. I och med denna förenings bildande hade vi en mottagare till olika former av ekonomiska bidrag och donationer. Vid samma tid bildades en museinämnd med generalen som ordförande, och med representanter från de övriga enheterna inom myndigheten. Syftet med nämnden var att stödja föreningens utveckling av museet.

1996 efterträdde jag Bengt Hammarhjelm som ordförande. I styrelsen fanns då även Nils-Åke Stenström och Robert Knutas. Under de gångna tjugo åren utvecklades museet till ett av de bättre bland förbandsmuséerna i vårt land.

Men som är väl känt, blev vi tvingade att ”gruppera” på annan plats, och vi blev en del av nätverket Sveriges MilitärHistoriska Arv, SMHA. Vi fick därmed stöd från Statens Försvarshistoriska Museer, SFHM. Allt detta var bra för museets uppbyggnad och utveckling på sikt, och jag kan nu konstatera att vi har ett väl utbyggt museum som täcker den militärhistoriska utvecklingen på Gotland. Besökssiffrorna har stigit varje år så även 2016, drygt 14400 besökare jämfört med knappt 12100 förra året. Ett gott betyg till museet och det arbete vi gör för att bli bättre.

Men jag tror också att vi måste se över vad vi kan göra för att väcka ytterligare intresse. Det handlar om vad vi kan göra för att museivistelsen skall bli intressantare för besökarna. Vi har nu genomfört de större investeringarna, och det kan vara tid att ge besökaren nya upplevelser av olika slag. Jag har inte släppt tanken på en ”Trollskog” bakom garaget, som rätt uppbyggd, sysselsätter inte enbart barnen .

”Uppspel” av historiska händelser vid någon utställning i museet kan vara ett förslag, liksom guide i muséet vid vissa tider. Jag vill också att vi skall återuppta föreläsningarna som var välbesökta.

Jag hoppas också att vi under 2017 kommer att genomföra en breddad rekrytering av medlemmar som inte är kopplade till någon kamratförening.

Sist, men inte minst, tackar jag alla som genomfört ett fantastiskt arbete i vårt fina museum och önskar er alla EN GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR!

ROLF LARSSON
ORDFÖRANDE

PV-jeepen ställs på plats av Bengt Hyytiäinen, Olle Gardell och Lars Larsson.

Ny fordonsutställning invigs i maj 2017

Under hösten har vi påbörjat en uppbyggnad av den nya fordonsutställningen i Byggnad II. I detta förråd som tidigare inhyste Dag Hammarskölds utställning och diverse ”bra att ha prylar” har A7-gänget monterat ner utställningen och röjt upp för att bereda plats för fordonen.

De fordon det är frågan om är terrängbil 903, radiopersonterrängbil 9033, pansarvärnspjästerrängbil 9031, lastterrängbil 912, radiopersonterrängbil 915, terrängbil 11 plus Volvo Pv 444 och två stycken motorcyklar.

Det visade sig direkt att några av fordonen var för breda för dörrarna i förrådet, så snickaren Sylve Engström fick ta bort en dörrkarm för att få in samtliga fordon. Inne i förrådet tog han även bort en av stolparna så det blev lite bättre svängrum för att få bilarna på plats. Samtliga fordon är ”inte körbara” utan måste bogseras, och trots att dörren är breddad är det inte många centimeter på varje sida sista biten in i förrådet. Väl inne är det mycket trångt och för att få fordonen på slutlig plats används domkraft och muskelstyrka.

En hel del arbete återstår, men förhoppningsvis är allt klart för invigning till Tingstädedagen 2017.

TEXT OLLE GARDELL
FOTO LARS BOSTRÖM

Ordförande	Rolf Larsson	Vice ordf	Anders Österberg
Sekreterare	Nils-Åke Stenström	Kassör	Robert Knutas
Ledamöter	Svenerik Johansson, Mats Ekeroth, Roberth Östergren, Rutger Bandholtz och Nils Folke Eriksson		
Revisorer	Tore Karlström, Magnus Fransson och Olle Gardell(suppl)		
Valberedning	Lars Boström (smk), Leif Svensson och Hans Klintbom		

SVERIGES MILITÄRHISTORISKA ARV

www.gotlandsforsvarsmuseum.se

Larm på GFM

Klockan utgjorde slagverket till det ur som uppsattes på matsalen i samband med kasernbygget av I 27 på Visborgsslätt 1905.
Klockans namn är LARM.

Klockan är gjuten vid Bergholtz klockgjuteri i Stockholm och bär årtalet 1904. Den fanns kvar på sin ursprungliga plats fram till 1980-talet, då tre eldrivna ur ersatte det mekaniska. Klockan blev då utan funktion och omhändertogs av dåvarande kasernvårdsavdelningen och kom att förvaras av tjänstgörande kasernförvaltare.

I samband med firandet av Bengt Hammarhjelms 90-årsdag 2015 överlämnades klockan av den tredje generationen Sporre, Per-Åke Sporre, vilka alla tjänstgjort på Visborgsslätt under många år.

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

Skans IV har fått en riktigt toalett

Det provisoriska dasset blev i år utbytt mot en riktig toalett. Här är det Ulf Nilsson som jobbar med sin grävmaskin, 8 mars.

TEXT OCH FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

Ovan. Rasmus Hoffman provsitter en lv-pjäs.
Till höger. Egen medhavd mat smakade bra utomhus.

Studiebesök av klass 7 från Södervärn

Den 21 april besökte ett 40-tal elever från Södervärnskolans sjundeklasser Försvarsmuseet samt Fästningen i Tingstäde.

Eleverna har inom ämnet Elevens val valt att fördjupa sig i rätts- och säkerhetsfrågor och tidigare under läsåret har vi haft förmånen att besöka Polisen samt Kustbevakningen och även haft historikern Calle Brobäck som gästföreläsare på skolan.

Nu var vi inbjudna till Tingstäde för att få ta del av ett stycke gotländsk historia. Att få vandra runt bland Försvarsmuseets samlingar med militär materiel och faktiskt kunna ta och prova sakerna var något som eleverna uppskattade, för att inte säga Fästningen och dess kalla och för en del lite skrämmande utrymmen där besökarna med lätthet får en känsla för hur livet för de soldater som tjänstgjorde i fästningen var.

Tack till personalen på Försvarsmuseet respektive Fästningen för att vi fick komma!

TEXT OCH FOTO ERIC WENNSTRÖM LEG. LÄRARE

Smaklös entré med ko-hjälmar

Smaklösas konsert den 21 juli drog 700 besökare. Ett mycket bra arrangemang som både vi och Smaklösa är nöjda med. De gjorde entré i pv-jeep och på följecykel. På bilden i pv-jeepen sitter fr v Ulf Grönhagen, Roland Löfqvist. Lennart Jakobsson, Stefan Ene (stående) och Hans Lyttkens. Chaufför är volontär Lars Boström. På cykel m/jakt (snabba, smala däck) Per Sundberg.

TEXT GÖRAN HELLSTRÖM
FOTO RONALD JAKOBSSON

Arne Ekman, Bertil Eklund, Rutger Bandholtz, Bernt Weinebrandt, Bert-Ola Wallin och Roberth Östergren

Ankaret på plats

Vid infarten till Skans IV, Flyg & Marin, är ett ankare på plats sedan februari i år. Ankaret är Marinens symbol.

Det var Roberth Östergren som transporterade och Hans Håkansson hade ordnat fram ankaret. På plats fanns Arne Ekman, Bertil Eklund, Rutger Bandholtz, Bernt Weinebrandt och Bert-Ola Wallin för att få ankaret på plats. I basker Roberth Östergren, bakom kameran Göran Hellström och i förarhytten på lastaren satt Lars Larsson.

Sedan tidigare är flygets symbol, en flygpropeller, där. I maj restes en flaggstång för museets flagga, därmed är entrén till Flyg & Marin komplett.

TEXT OCH FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

Kallelse till GFM ÅRSMÖTE 6 april 2017

Gotlands Försvarsmuseums årsmöte torsdag 6 april 2017 kl 18.00 i Tingstäde. Anmälan: gotlandsforsvarsmuseum @telia.com eller 0498-27 43 57.
Välkomna!
Styrelsen

Författaren Thorleif Olsson med P 1 G fana och iförd pansarbasker.

Boken överlämnas från strv m/37 till museets ordförande Rolf Larsson.

700 kom till GFM på Tingstädedagen

Årets ”Tingstädedag” genomfördes 28 maj i gott besöksväder, undantagandes en kortare regnskur. Gotlands Försvarsmuseum hade två huvudpunkter, en kortare ceremoni för att celebrera utgivningen av Thorleif Olssons bok ”P 1 G, Kungl Göta pansarlivgardes kompani på Gotland”, och invigningen av utställningen kring AN-2:an.

Till Förrådsgården kom 400 besökare under dagen och ett 50-tal på kvällen, till Skans IV kom 250 besökare.

P1G-boken

Militärhistorikern Thorleif Olsson har nu dokumenterat P 1 G:s historia i ett gediget bokverk på 330 sidor och med mer än 400 bilder. Det förnämliga layoutarbetet har utförts av Rota Prior som ägs av Göran Hellström. Boken bygger på källmateriel direkt från P1G.s tidigare outforskade arkiv och på berättelser, ögonvittnesskildringar och foton från dem som var med. Ännu lever personer som var värnpliktiga det år P1G bildades, 1944.

Thorleif Olsson blev tidigt intresserad av de stridsfordon som tillverkades vid Landsverk i Landskrona, och då särskilt pansarbilen L-180 som under 1930-talet exporterades till ett flertal länder, bl.a. Irland. När kriget bröt ut 1939 hade Irland beställt ytterligare fem exemplar som stod leveransklara vid Landsverk. Svenska staten utfärdade exportförbud för dessa, och tillförde dem till arméförband i Strängnäs. Här fick de beteckningen pansarbil m/41. Thorleif Olsson tyckte att det begränsade antalet sporrade till en hanterbar djupdykning i just den fordonstypen, och så inleddes hans forskarintresse med att dokumentera historien kring dessa fordon. Samtliga fem pansarbil m/41 tillfördes ”Kungl Göta Pansarlivgardes kompani på Gotland” (P1G) under 1943-1944. Därmed så låg det nära till hands för Thorleif Olsson att dokumentera hela kompaniet under dess första två år. Då beslutet togs år 2014 att Gotlands Försvarsmuseum skulle stötta utgivningen av en bok, så enades om att den skulle omfatta hela perioden P1G existerade, således från 1944 fram till 31 mars 1963.

Klockan 1050 påannonserade Göran Hellström vad som skulle ske kl 1100. Ett mullrande motorljud och gnisslande band från området bakom lekplatsen förkunnade snart att en stridsvagn var på ingående; så dök den upp, en stridsvagn m/37, med Bengt Hyytiäinen som förare. I tornet stod författaren Thorleif Olsson, skrudad i tidsenlig svart overall och basker. I ena handen hade han P1G tretungade fana, i andra handen ett exemplar av den rykande färska boken. På museets trappa stod ordföranden GFM Rolf Larsson och tog symboliskt emot boken och höll ett kort tal inför den tjugohövdade åskådarskaran. Efter att Thorleif Olsson gjort avsittning tog han plats vid bordet på verandan, beredd att signera utgåvorna till många intresserade, ett flertal som tjänstgjort, eller gjort sin värnplikt, på P 1 G. Boken har sedermera fått verkligt fina recensioner och Thorleif Olsson har räddat historien om Gotlands första pansarkompani till eftervärlden.

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO NILS-ÅKE STENSTRÖM. LINA PERSSON

Boken om P 1 G har rönt stort intresse och fått fina recensioner i Gotlands Allehanda, Gotlands Tidningar, Kristianstadsbladet och i Soldat & Teknik. Ord som unik, mäktig historik och guldgruva är några uttryck som recencenterna använder.

Museets egen koktross var igång under dagen och sålde hamburgare och ärtsoppa, sammanlagt runt 150 portioner. Det var en ovanlig syn att se trossens välskrudade kockar i yrkesmundering. Från vänster: Leif Svensson med hustru Ann-Mari och Sinikka Nilsson. Kockarna, från vänster Björn Wizén och Göte Nilsson.

Invigning av utställningen

Flykten med det sovjetiska flygplanet AN 2

Klockan 1300 skulle invigningsceremonin ta sin början, men vädergudarna var inte på bästa humör. Redan runt 1230 började det regna, och de 30-talet åhörare som efter hand tillkom drog sig in under taket vid Drakenplanet.

Nils-Åke Stenström, presentatör och projektledare av utställningen.

Dit fick även presentatören Nils-Åke Stenström ta sig, med sina förstärkaranordningar.

Han gjorde en återblick till morgonen den 27 maj 1987, om upptäckten av planet och larmningen av räddningshelikoptern och Kustbevakningen. Därpå fick helikopterns navigatör Lars Flemström berätta om sina minnen från den morgonen när piloten på det nödlandade planet, Roman Svistonov, plockades upp på Östergarnsholm. Efter detta fick Kjell Gardelin, då befälhavare på Kustbevakningens TV049, berätta om bärgningen av flygplanet, vilket skedde samma dag. Presentatören redogjorde sedan för AN-2:ans vägar innan den fann sin slutstation vid Gotlands Försvarsmuseum. Efter en summering av vad som var känt om Svistonovs vidare öden säger presentatören: ”Nu har ni fått höra vad som hände med Roman Svistonov, nu skall ni få träffa honom!” Och fram träder Roman, 29 år äldre än pressens dåtida bilder av den då 24-årige pizzabagaren. Han hade kunnat lokaliseras efter ett omfattande detektivarbete, blandat med en god portion tur.

Roman berättade utförligt och gärna hur han länge umgåtts med tanken att lämna det slutna Sovjetunionen, hur han besökte kamraten från flygskolan och genom denne fick vetskap om att det stod en AN-2 på flygplatsen i Saldus. Vidare att han valt just 27 maj, vilket är gränstruppernas dag ”då de super till ordentligt”, hur han vid tre-tiden på morgonen utgav sig för att vara mekaniker för den ”äldre herre med bössa” som var vakt vid flygplatsen. Roman visste att av flyktskäl fick inte flygplanen ställas upp med mer än 180 liter bränsle. Men han hade tur, det fanns 220 liter i tankarna, och det visade sig räcka precis till Östergarnsholm. Eljest hade han räknat med att landa i havet intill något fartyg och bli räddad ”och hoppas på att båten inte var sovjetiskt”. När han ser Grogarnsbergets klippor, och är ovetande om vad som finns bakom, så beslutar han att försöka landa på ”den lilla ön”. Han har problem med ett kärvande gasreglage, och nu är bränslet slut, Roman beskriver det som ”sista sekunderna körde jag på ånga”. Nu gäller det att fatta ett snabbt beslut, och det blir att komma ner så snart som möjligt. 30-talet meter från stranden på Östergarnsholms NV del slutar färden i vattnet. Motorn, som tappat allt mer effekt, varvar upp en sista gång, propellerbladens krökning skvallrar om dess hårda möte med vattenytan. Roman lossar taket på cockpit ”jag ställer mig upp och tittar mig omkring; vad gör jag nu?” Emedan planet är i sjunkande tillstånd återstår att simma i land. Han tar sig genomblöt över till nya fyren på andra sidan ön, bryter sig in i en mindre byggnad, och hittar där Sjöfartsverkets blåa overall. Så är han klädd när han blir hämtad av räddningshelikoptern.

Roman erhöll som minne Gotlands Försvarsmuseums standar och avtackades med en varm applåd. Ordförande Rolf Larsson satte nu punkt för själva ceremonin genom att låta avtäcka den skylt som talar om att Hangar II innehåller utställningen om AN-2.

Roman Svistonov med hustru Marina och barnbarnet Gabriel. Roman lämnade hustrun och barnen Kristina och Dennis när han flydde. Marina visste att han umgicks med planer på att lämna landet, men hon kände inte till tidpunkten. Gabriel är son till dottern Kristina vilken i juni månad tog läkarexamen vid universitetet i Umeå. Familjen var övervakad av de sovjetiska myndigheterna under lång tid, men kunde under 1990-talet återförenas i Sverige.

Bakgrund

Den 27 maj 1987 nödlandade en sovjetisk AN-2 i vattnet vid Östergarnsholm. Piloten räddade sig i land, plockades upp av räddningshelikoptern, fördes till Visby och begärde asyl. Han åtalades vid Gotlands tingsrätt för ”tillgrepp av fortskaffningsmedel” men fick villkorlig dom. Han fick jobb som pizzabagare, men redan 1990 lämnade han på dunkla grunder Gotland. Rykten gjorde gällande att han emigrerat till Australien, men uppgifter fanns också att han fanns i Kanada. Flygplanet bärgades och såldes av sovjetiska staten till en skrothandlare för 15.000 kronor. Emellertid skrotades det inte, utan köptes av Kåremo flygmuseum i Småland. När det museet kom på obestånd hamnade det vid Gotlands Flygmuseum, för att, slutligen, år 2010 hamna på Gotlands Försvarsmuseum. Länge diskuterades hur den rariteten skulle hanteras.

År 2014 fattades i GFM beslutet att ta en del av Hangar II i anspråk och där bygga en utställning om händelserna kring denna AN-2. Sedan dess har arbetet med utställningen pågått fram till invigningen på Tingstädedagen 28 maj. Arbetet har utförts av Tor Karlsson, Nils-Åke Stenström, Lars Boström och Olle Gardell, skyltarnas layout av Göran Hellström.

TEXT
NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO
NILS-ÅKE STENSTRÖM, LINA PERSSON

Huvuddelen av 18.stridsgruppens (SG) stab; Överstelöjtnant Stefan Pettersson (C 18.SG), förvaltare Daniel Martell (fv SG), N-Å Stenström, major Per Wallin (stabschef 18.SG), fanjunkare Magnus Dahlström (stridsledare 18.SG) och förvaltare Olle Roman (kvartermästare 18.SG) Saknas på bilden gör kapten Niklas Asklander (C S3).
Utöver dessa består staben organisatoriskt av ytterligare ca 20-25 reservofficerare.

Besök vid 18.stridsgruppens stab i Skövde

I slutet av september 2016 befann jag mig på P 4 kaserngård. Jag stod där och letade i minnet, nära 50 år tillbaka i tiden…

Det var slutet av 1969, och jag hade, tillsammans med fem kamrater, examinerats till sergeant vid Arméns Underofficersskola (AUS) i Uppsala. Efter två år som sergeant skedde vidareutbildning vid Pansartruppskolan (PS) i Skövde med obligatoriska kurser för officerare (POS) underofficerare (PUOS) och underbefäl (PUS).

Vid PS fanns övningstrupp för dessa kurser, och dess befäl ditkommenderades från pansarförbanden. P18 skulle bemanna en befattning på en pansarskyttepluton för omgången 1969-1970. Då ingen anmält sig frivilligt så fick vi reda på att en av oss sex nyblivna sergeanter skulle kommenderas. Det kom att bli jag som åkte. Det visade sig bli ett intressant och lärorikt utbildningsår.

Redan hösten 1971 var jag tillbaka, nu som elev vid PUOS. Kurschef var Kurt Landsmer.

Det blev ytterligare en kommendering till PS för mig, nu som chef för en pvpluton 1973-1974. Det var härliga tider (åtminstone sett i backspegeln) och jag har genom åren ofta funderat kring att besöka tjänstgöringsmiljöerna från den tiden. Genom kontakt med Per-Åke Kronbladh P 4, kunde jag den 27 september kl 1000 hälsas välkommen på Officersmässen av förvaltaren Jan Frykberg. Denne hade lagt upp ett ambitiöst program som bl.a. innefattade en orientering om regementets organisation, besök Mek-skolan, smörj- och spolhallar på Sandfältet, nutidens kasernförläggning och stridsträningS- (STA-) anläggningen i Klagstorp. Lunchen, raggmunk och stekt fläsk, intogs i militärrestaurangen. Sista programpunkten för dagen blev att ta hissen(!) till vindsvåningen i Kasern I och hälsa på 18.stridsgruppens stab. En studiedag fylld med mycken nostalgi var till ända, och jag tackar varmt Per-Åke Kronbladh och Jan Frykberg för den upplevelsen.

TEXT: NILS-ÅKE STENSTRÖM

Kasernen, på vars vindsvåning 18.stridsgruppen etablerat sig. I början på 1970-talet då undertecknad var kommenderad till PS, utgjorde kasernen förläggning för Pansartruppskolans övningstrupp. Vindsvåningen var då helt oinredd och utan värme, men var riggad som strålrikthall för granatgevär och pvpjäs.

Trine Cederblad höll ett finstämt tal.

För andra gången i historien firades Nationaldagen vid Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde.

En arbetsgrupp under Nils-Folke Ericsson, med Anders Österberg, Göran Hellström, Lars Boström, Rutger Edwards, Rutger Bandholtz och Mona Nylund hade planlagt programmet för Tingstäde, vilket upptog en knapp timme.

Dagens konferencier var Nils-Folke Ericsson och evenemanget hade samlat närmare 500 åhörare.

Från klockan 1145 konserterade Gotlandsmusiken under Mattias Svensson-Sandell. Gotlands Försvarsmuseums ordförande, Rolf Larsson, hälsade åhörarna välkomna, varefter musiken spelade Arméns Paradmarsch under det att fanvakt ur Hemvärnet, under fanförare Jörgen Gustavsson, genomförde parad med svensk fana.

Så följde Gotlands Officerskör som framförde Vårsång av prins Gustaf, Hjärtats saga och En sommarmorgon. Därpå blev det uppvisning av Wisby folkdansgille med Gutebälgarna.

Trine Cederblad från Tingstäde höll så ett finstämt tal som kretsade kring bl.a. orden solidaritet och frihet. På detta utbringades ett leve för Sverige, följt av unisont framförande av Nationalsången. Efter att Gotlandsmusiken exekverat ett knippe sommarvisor framförde Gotlands Officerskör Sveriges flagga, Guds lof i naturen samt Dåne liksom åskan bröder.

Som sista punkt hade Gotlandsmusiken ett potpurri på gotlandsförbandens marscher, innan Nils-Folke Ericsson tackade åhörarna och lät bjuda på kaffe med bulle som serverades av personal ur museets kokgrupp. Dagen var lyckad, restaurangens försäljning ökade med 40% jämfört med nationaldagen 2015.

TEXT: NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO: BENGT HYYTIÄINEN

Under många år har Gotlands Officerskör deltagit i julbönen i domkyrkan. Julbönen möjliggörs tack vare Utbildningsgrupp Gotland genom Hans Håkansson. På bilden, som är tagen 2014, syns Karin Hjorth t v och bredvid Bertil Wessman. I mitten Hans Håkansson, solisten Malin Olofsson och Sten Lindberg. Längst fram sitter stråkkvartetten med Kjell Lindén, viola, Emilio Estrada, fiol, Per Stenström, fiol, och Lotta Danielsson, cello.

De "sjunger på sista versen"

Gotlands Officerskör bildades 1988 av den då ännu i tjänst varande chefen P 18, överste Stig Barke, och den då nytillträdde producenten vid Stiftelsen Gotlandsmusiken, Hans-Erik Dahlgren. De gjorde ett upprop under hösten 1988 till officerarna vid samtliga förband på Gotland under parollen: ”Den som kan tala - och det kan officerare mycket bra - kan också i de flesta fall sjunga...”

Den första sångarträffen ägde rum den 21 september och uppmärksammades av ett 10-tal ”modiga” män, med eller utan erfarenhet av körsång eller notkunskap. Efter några övningskvällar hade styrkan utökats till 25-talet intresserade sångare och debuten kunde ske redan den andra advent samma år i Visby Domkyrka. Kören möttes av positiva omdömen från såväl ”förståsigpåare” som folk i allmänhet, och detta inspirerade till fortsatt utveckling och satsning på en allt bredare repertoar.

Kören har nu varit verksam under snart 30 år och består av ett 30-tal korister med varierande militära grader och mogna åldrar, från aktiva (numera endast ordföranden) och reservare, till värnpliktiga och pensionerade officerare. Under denna tid har Hans-Erik Dahlgren, Sven Wessman, Lars-Erik Gottlander och Maria Wessman Klintberg fungerat som musikaliska ledare.
Från våren 2002 är Bertil Wessman ledare, han är således inne på sitt fjortonde år.

Föreningens förste ordförande var Stig Barke, från 1994 Erling Lindquist, från 2001 den ännu verksamme Roland Almqvist.

I augusti 2001 fick kören den stora förmånen att bli utnämnd till ”Överbefälhavarens hederskör” vid ett uppträdande för honom, vid hans besök på Gotland. Året därpå fick kören det aktningsvärda uppdraget att förgylla den middag som Överbefälhavaren var värd för på Karlberg Slott.

År 2018 har Gotlands Officerskör varit verksam i 30 år. Sedan gotlandsförbanden avvecklades i början på 2000-talet har det varit svårt med nyrekryteringen. Det har inneburit att medelåldern nu ligger på över 70 år. Det är en av orsakerna till ett årsmötesbeslut att Gotlands Officerskör skall avvecklas. För att undvika sotdöden beslöts att sätta punkt för de tretti åren medan ”flaggan ännu är i topp”.

Årets, och vår sista, adventskonsert i Dalhems kyrka med stråkkorkester, solisten Malin Olofsson och organisten Gudrun Wessman, drog som vanligt full kyrka. Även årets julbön i Domkyrkan var välbesökt.

Hösten 2017 planeras för en större avskedskonsert, och den skulle då bli Gotlands Officerskörs sista offentliga uppträdande. Så ligger i alla fall avvecklingsplanen…

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

Stridsvagnen 100 år

Så här såg tyskarna i skyttegraven de engelska monstren komma mot och över sig.

Den 15 september 1916 sattes stridsvagnar för första gången in i strid. Det blev ingen succé, för besättningarna var inte utbildade eller samövade, och det fanns varken strategiska eller taktiska regler för insättandet. Det var ett desperat försök att minska de enorma förlusterna vid anfall.

Ofattbara förluster

Under slaget vid Somme, som startade sommaren 1916 och varade till hösten, förlorade britterna på första dagen 60 000 man (jmf med hela Gotlands befolkning), varav 1/3 stupade. Orsaken var att stormeldarna före anfallen kunde hålla på i månader. Därmed visste också motståndaren var anfall skulle ske och kunde ta fram reserver och slå ut ett motanfall och ofta återta förlorad mark, ganska omgående. Fortsättningen var den vanliga, artillerield och framåt mot de överlevande kulsprutorna hos fienden. Slutresultatet blev ca 500 000 i förluster på vardera sidan när striderna ebbade ut på hösten.
På ingendera sidan hade ledningarna klart för sig hur det moderna kriget skulle föras. Och hur kraftig stormelden än varit så överlevde alltid ett par kulspruteomgångar som sköt ner de täta leden av anfallande trupp.

Stridsvagnen debuterar

Under 1915 utvecklade britterna stridsvagnar. För att hålla det hemligt fastställdes benämningen TANK. Den första typen var rombformad, vägde 28 ton, hade en 105 hk Daimler motor med handstart, och åtta mans besättning. Framkomligheten var god, gravtagning över tre meter var viktigt. Medfört bränsle räckte till c:a 3,5 mil. Första serien om 60 vagnar Mark I byggdes i två versioner. Beväpning var på hälften två stycken 6 pdr kanoner (c:a 57 mm) på vardera sidan i pjästamburer enligt dåtida fartygsbeväpning. I varje sådan fanns dessutom en ksp och i vissa fall även en ksp framåt i vagnfronten. Den andra hälften vagnar var utrustade med enbart ksp i utbyggnaderna, som var mindre. För att skilja dem åt kallades kanonvagnarna manliga, ”male” och de kspbeväpnade kvinnliga, ”female”. Tanken var att female skulle skydda male från infanterianfall. Året därpå förekom ett mindre antal hermafroditer, där ena sidan av vagnen var male, andra female.

Handgripligt lokalsamband

I vagnen fanns chef, förare, två växlare och fyra skyttar. För att köra vagnen gick alltså åt fyra man. Vid varje sida fanns en växlare som kunde välja låg, hög eller friläge. Föraren kallade på uppmärksamhet genom att slå med smideshammare på en plåt och höll upp ett eller två fingrar, eller knuten hand. Den knutna handen betydde friläge. Chefen drog åt bromsen för aktuell sida och sen vreds vagnen till rätt läge av föraren, bank med hammaren och ett eller två fingrar upp för fortsatt färd. För att styra på väg var vagnen försedd med en roderkärra, men den var mera till besvär så den avlägsnades på senare modeller.
Hastigheten var 4 - 6 km/t. Att vistas i vagnen var ingen sinekur, motorn stod mitt i vagnen med sina glödheta avgasrör, ljuddämpare saknades och det förekom mycket avgasläckage. Vagnen var helt ofjädrad. Efter ett stridspass var det inte ovanligt med hörselskador, tinnitus som varade någon vecka, brännskador och ren utmattning av koloxidförgiftning.
Samband från vagnen med omvärlden skedde med semafor, signalflaggor eller brevduva! Flera chefer hade i stridens hetta glömt att skicka duvorna och undanröjde bevisen genom att laga duvpaj, enligt uppgift från Tank Museum.

Första stridsvagnsanfallet 15/9 1916

60 brittiska vagnar var tillverkade, men bara 48 var insatsberedda. Tre dagars stormeld hade skjutits i anfallsområdet, även för att dölja motorljudet. Uppmarsch hade skett på nätterna för att inte avslöja vad som var på gång. Framryckningen var svår, marken var sönderskjuten, och 16 vagnar körde fast eller havererade. Under själva anfallet körde fem vagnar fast och nio fick mekaniska fel. Då återstod 18 stycken. Den bästa insatsen gjordes vid byn Flers. Sju vagnar från D-company ledde en attack med nyzeländskt- och engelskt infanteri. Fyra vagnar slogs ut av tyskt artilleri med direktriktning, men på förmiddagen hade tre vagnar tagit sig fram till utkanterna av byn. En flygspanare lämnade rapport att en stridsvagn körde på huvudgatan i byn, med brittiska soldater hurrande bakom. På många ställen flydde tyskarna vid åsynen av vagnarna.

Tyska stridsvagnar

Nu var hemligheten ute och man kunde förvänta sig att tyskarna skulle producera egna vagnar omgående. Konservativt tänkande i ledningen gjorde att det dröjde till slutet av 1917 innan det kom igång. De tillverkade totalt inte fler än 20 vagnar. 60 stycken erövrade engelska vagnar användes även, men det var problem med reservdelar förstås…
Det producerades inledningsvis mindre serier av stridsvagnar. Först med Mk IV blev det fler, drygt 400 sattes in i slaget vid Cambrai 1917. Stormelden började först när vagnarna ryckte fram, så det fanns ingen förvarning. Med hjälp av faskiner tog sig vagnarna fram mot tyskarna, trots tredubbla skyttegravar, med 50 m djupa taggtrådhinder. Den nedkörda taggtråden var utmärkta passager för infanteriet. Det gick så fort att ledningen inte trodde på rapporterna. Det försenade därmed insatsen av det kavalleri som skulle gå in på djupet så länge att tyskarna hunnit sluta luckan, innan de fortsatte framåt.

Utvecklingen går vidare

Först med Mk V fick man en vagn som kunde köras av en man. Utseendet var ganska likt de övriga. Även lättare vagnar togs fram som Whippet, en vagn som var snabb med sina 10 km/t och vägde 14 ton. Frankrike tog fram ett par modeller som dock var mindre lämpade för att gå i den sönderskjutna terrängen. En som tillverkades i många exemplar och t o m deltog i VK II var Renault 17FT, den första vagnen som hade ett torn. Just det rörliga tornet kom att bli det signifikativa kriteriet för kommande stridsvagnar.

TEXT OCH FOTO
PER-ÅKE KRONBLADH

Utbildningsresa i flygets tecken

Hela gänget på F 10 framför rb 68, Bloodhound: Robert Knutas, Lars-Eric Thor, Bertil Eklund, Leif Svensson, Ulf Nilsson, Göran Hellström, Lars-Ola Olin, Svenerik Johansson, Nils-Folke Ericsson, Sinikka Nilsson, Björn Wizen, Stefan Melin, Göte Nilsson, Stefan Uddebrant, Lena Bolin, Jan-Erik Edmark, Ingemar Bolin, Bernt Weinebrandt, Lars Boström, Anders Österberg, Karl-Gunnar Claesson, Östen Sjöblom, David Davidsson och Bengt Hyytiäinen.

Årets resa startade tisdag 7 juni då 24 morgonpigga volontärer äntrade färjan till Oskarshamn där Anders Häglund från Tottes bussar stod och väntade med bussen för vidare färd mot första stoppet Aeroseum i Göteborg. Museet är beläget vid Säve flygplats på Hisingen där en gång Kungliga Göta flygflottilj F 9 höll till och man var först i Sverige med en skyddande bergshangar redan 1942.

1955 invigdes ”Nya berget” i vilket Aeroseum är inrymt, ytan är på 22000 m3 och skulle skydda flygvapnets stolthet J 29 flygande tunnan mot kalla krigets atombombshot. Vi fick under två timmar en intressant guidning av museets chef Roger Eliasson som med inlevelse berättade om dem olika flygplanen och helikoptrarna som stod utställda nere i berget. Man kunde också själv få känna på hur räddning av piloter gick till genom att hoppa ner i en livflotte för att sedan bli upphissad i en räddningshelikopter, en stor yta var också avsatt för olika flygsimulatorer allt från små sportplan till stora passagerarplan. Efter en mycket intressant eftermiddag gick färden mot hotell Backadahl på Hisingen där vi under kvällen intog en utmärkt buffemiddag.

Efter en något stökig frukost bland hundratals kineser på hotellet gick färden vidare söderut via Helsingborg-Helsingör samt färjan Rödby-Puttgarden och efter lite shopping i Tyskland nådde vi vårt hotell Zum grunen Jäger i Gremersdorf där vi på kvällen åt en gemensam middag.

På torsdag morgon gick färden norrut och vid lunchtid nådde vi Köpenhamn som bjöd på strålande sol, dags att besöka Töjhusmuseet, ett försvarsmuseum som ligger centralt i stan bara ett stenkast från Ströget och Tivoli. Museet visade ett antal olika utställningar bl.a en exposè över alla krig genom tiderna där Danmark deltagit, en utställning om den tyska ockupationen under andra världskriget. Den utställning som nog drog flest blickar till sig var ”Den fjerne krig” som beskrev danska soldaters upplevelser under tjänstgöring i Afghanistan. Man hade byggt upp autentiska miljöer från deras tjänstgöring bl.a. förläggning, vakttorn, briefing i staben samt ett fordon som kört på en vägbomb (IED).

Efter en trevlig eftermiddag i Köpenhamn gick färden åter norrut via färjan till Helsingborg där vi tog in på hotell Elite Marina Plaza nere i hamnen. På kvällen var det trevlig samvaro på puben The Bishops Arms som låg i hotellobbyn, några föredrog trots regnet att tura över sundet.

Fredag morgon ställdes färden mot Ängelholms flygmuseum beläget på gamla F 10 flottiljområde, museet byggdes upp av F 10 kamratförening 2004 efter flottiljens nedläggning 2002. Efter att ha uppvaktat Karl-Gunnar Claesson som fyllde 70 år samma dag så blev vi guidade genom museet av en av kamratföreningens medlemmar. Museet var mycket bra uppbyggt och visade på ett bra sätt det skånska förbandets flyghistoria över tiden, mycket intresse drogs till flygsimulatorn där den som ville kunde få flyga J 35 Draken över den skånska slätten.

Efter sedvanlig gruppfotografering vid en bloodhoundrobot gick färden vidare mot Ljungbyhed där en suberb lunch intogs på gästgiveriet ” Kalle på spången”, under lunchen passade också David Davidsson på att besöka vårt nästa objekt en SK 60 som stod på Ljungbyhed och väntade på transport till Tingstäde. Efter lunch ställdes färden mot vårt sista besöksmål garnisionsmuseet i Hässleholm som öppnade 2002, det drivs av fyra olika föreningar där dem nedlagda förbanden P 2 och T 4 bidrar med en stor del.

Museet visar upp dem flesta stridsfordon som rullat på den skånska slätten bl.a. den ryska brobandvagnen 971 som bygger på det ryska T-55 chassit och som inköptes från Tyskland på 90-talet. Även på detta museum hade vi tur och sprang på en gammal pansarofficer från P 2 som guidade oss under en timme.

Efter besöket i Hässleholm ställdes kosan mot Oskarshamn och färjan mot Visby, under transporten upp genomfördes en frågesport bland deltagarna där det gällde att komma ihåg vad man upplevt under resan. Bäst lyckades Björn Wizèn som svarade rätt på alla 12 frågorna och belönades med goda drycker från Tyskland. Klockan 2400 anlände vi till Visby och efter urlastning på Rastplats Gotland var det ett gäng nöjda volontärer som åkte hem i den ljumma försommarnatten.

TEXT OCH FOTO ANDERS ÖSTERBERG

Museets årsmöte

Torsdagen den 7 april genomförde Gotlands Försvarsmuseum sitt årsmöte i Tingstäde. 28 personer hade infunnit sig. Ordföranden Rolf Larsson hälsade mötesdeltagarna välkomna och förklarade mötet öppnat klockan 1800.

Medlemskapet i GFM består av de fyra kamratföreningarna ur P 18, A7, Lv2 och KA3. Dessa betalar årligen 1 (en) krona per medlem. GFM ekonomi är god och den ökade satsningen på marknadsföring har gett resultat – runt 13.000 besökare passerade grindarna under 2015. Alla dessa genererar dock inte inträdesavgifter till museet, många kommer för att nyttja restaurangen, besöka loppmarknaden, åhöra föreläsningar, eller delta i andra evenemang.

De stadgeenliga punkterna i dagordningen klubbades raskt igenom, och styrelsen fick ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Valberedningens förslag till ledamöter och funktionärer föredrogs av Lars Boström. Två nya namn blev det i funktionärslistan, Nils Folke Ericsson ersätter Anders Jolby och Olle Gardell ersätter Roland Snäckerström som revisorsuppleant. Se hela listan på sidan 12.

Anders Jolby avtackades som avgående styrelseledamot. Göran Hellström uppmärksammades för att han under fem år planerat och genomfört GFM föreläsningsserie. 33 föreläsningar har genomförts och genererat mer än 2000 åhörare. Lars-Erik Thor uppmärksammades för sina insatser som vapenansvarig för museets alla vapen och Kenneth Broström för att ha digitaliserat förbandens alla VHS filmer, och nu gjort dem tillgängliga via kamratföreningarnas hemsidor. Kenneth var av hälsoskäl förhindrad att närvara.

SMHA tjänsteförrättande kanslichef, Erik Broberg, var inbjuden till årsmötet. Han hade dock ingen möjlighet att närvara, men skickade följande meddelande: ”Framför gärna en hälsning till årsmötet från mig och framför också att GFM är bland de SHHA-museer som har haft den bästa utvecklingen – alla kategorier – de senaste åren och att vi på SFHM är stolta över att få räkna in er i nätverket!”

Avslutningsvis riktade ordföranden ett varmt tack till alla, ingen nämnd och ingen glömd, som under året bidragit till utvecklingen av Gotlands Försvarsmuseum. Efter mötet serverade platschefen Lasse Larsson med sin personal en närande måltid, sillmacka, samt rostbiff med potatisgratäng.

TEXT OCH FOTO
NILS-ÅKE STENSTRÖM

Avtackning av Anders Jolby ...

.. liksom Göran Hellström ....

...och så även Lars-Erik Thor av Rolf Larsson.

En dag som museivärd

Den 23 augusti var det min tur att vara museivärd på Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Kollar vädret som enligt SMHI skall bli mulet och regnskurar - en typisk museidag.

Anlände till Tingstäde i god tid före 1000 då museet öppnar för besökarna, eftersom öppningsrutinerna tar en god stund att genomföra.

Redan 15 minuter före öppningen stod det besökande och ville in. Det var militär personal från Örebro som var här på rekognosering och ville ha kaffe, vilket snabbt fixades av Amy Chuahom och Lasse Larsson.

Klockan 1000 när museet öppnade, dök det upp en stor skara människor som gick direkt till ”loppisen” som öppnade samma tid. Efterhand började det också droppa in folk till museet.

Som värd får man rotera runt området och vara behjälplig om de besökande har frågor. Det visade sig att många inte hade en aning om att Gotland var ockuperat tre veckor 1808 av Bodisko (Ryssland).

Dessutom var många väldigt intresserade av Harald I, P 18:s uppstoppade maskot som en gång var ett livs levande gotländskt utegångsfår av hankön, benämnd vädur.

En av besökarna visade sig vara en av soldaterna från min stab- och trosspluton på BA05 i Bosnien. Vi hade inte setts på 20 år, så vi kände inte igen varandra direkt, men det var ett trevligt återseende.

Vid en enkel enkät bland besökare på den manliga sidan, så hade de flesta någon anknytning till försvaret som värnpliktig någonstans i Sverige, och ganska ofta på Gotland.

En annan iakttagelse var att gotlänningar ofta tog med besökande från fastlandet, vilket är ett bra betyg på museet.

För att vara en dag i slutet av augusti var antalet besökare bra, drygt 40 stycken som löste inträde, plus ett antal mat- och kaffegäster.

Klockan 1700 var det dags att kontrollera att alla lämnat museet och låsa alla utrymmen.

TEXT OLLE GARDELL
FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

Kamrater

Snart läggs ännu ett kamratföreningsår till handlingarna. Det är roligt att vi ännu kan hålla igång kamratföreningen trots drygt tio år sedan nedläggningen av Gotlands Regemente. (En nedläggning som nog ångras bittrare nu än någonsin?)

De sedvanliga aktiviteterna har genomförts och det verkar på de deltagande som vi ligger på en ”lagom” nivå. Ett nytt (nygammalt?) koncept var årets KFÖ som genomfördes på Fårö med övernattning. Tyvärr missade jag själv KFÖ:n men jag uppfattar att konceptet med en lagom blandning av kultur, skrönor och militära minnen var uppskattat av de som deltog. Funderingarna i styrelsen inför nästa år är redan igång, har ni idéer eller funderingar så hör av er till styrelsen.

Vid årets ärtmiddag fick vi en orientering om de båda stabsfunktioner som nu är verksamma på Gotland, Framskjuten ledning Gotland (FLG) och Armétaktisk Chefs Förstärkningsledning (AFL) framfört av en känd fd P 18 profil, major Jan Eriksson och hans kollega.

Vid kransnedläggningen vid Gotlands truppers gravplats på norra kyrkogården fick vi stöd av Gotlands Hemvärnsbataljons nya bataljonspastor Jael Ahlin som höll en fin betraktelse över bortgångna kamrater. Vi hade tyvärr just också nåtts av det tråkiga budet att vår hedersledamot och före detta ordföranden i Stockholmskretsen, Lars-Inge Hägle, hastigt har lämnats oss. En tyst minut hölls för Lars-Inge.

När detta skrivs återstår av vara aktiviteter bara julbönen, som vanligt så håller Rutger Edwards i spakarna på ett föredömligt sätt. Jag vill passa på att tacka alla som lagt ned mycket arbete så att våra sammankomster blivit så trevliga och uppskattade.

Chefen för Amfibieregementet, överste Peder Ohlsson, har även i år tecknat ett avtal med öns kamratföreningar som ger oss ett bidrag som gör det möjligt att ge ut den eminenta kamratföreningstidningen även i år.

Till sist vill jag önska er alla en God Jul och ett Gott Nytt Kamratföreningsår.

HANS HÅKANSSON ORDFÖRANDE GRKF

VERKSAMHETSPLAN 2017 (prel)*

2017-03-16
GRKF årsmöte kl 1800 med sedvanlig middag. Gotlands Försvarsmuseum. Se upp på annons i Gotlandspressen och information på hemsidan.

2017-05-??
Deltagande vid Finska föreningens högtidshållande av de stupades dag.

2017-06-06
Deltagande vid firandet av Sveriges Nationaldag. Gotlands Försvarsmuseum.

2017-08-24
KamratFöreningsÖvning. Inbjudan med detaljer presenteras i vårbrev samt på hemsidan.

2017-10-12
Kamratföreningslunch kl 1200. Hemvärnsgården Traume. Se upp på annons i Gotlands Media och information på hemsidan.

2017-11-03
Kransnedläggning kl 1400 på Gotlands truppers gravplats.

2017-12-14
Julbön kl 1500 i Domkyrkan. Se upp på annons i Gotlands Media.

2017-12-före nyår
Utskick av gemensam kamratföreningstidning.

*fastställs slutligen på årsmötet 16 mars

SENASTE INFO PÅ WWW.GRKF.SE

Styrelse

Ordförande	Hans Håkansson
Vice ordförande	Jan-Eric Engström
Sekreterare	Crister Persson
Kassör	Lars Brolund
Klubbmästare	Jörgen Gustavsson
Ledamöter	Lars Boström, Lars-Göran Nyberg och Anders Österberg
Revisorer	Claes Randlert, Lars-Ove Hoas
Valberedning	Anders Ek(smk), Björn Christer Olofsson och Lars Skalin

REDAKTÖRSSPALTEN

Kamrater!

Ytterligare ett år har gått, vi har blivit ett år äldre, ytterligare ett nummer av vår tidskrift har hamnat framför era ögon. Jag hoppas givetvis att ni får mycket nöje med dessa sidor!

Jag har tidigare bett er alla om hjälp avseende skrönor och allehanda bidrag till tidskriften, tyvärr utan större framgång. I år har dock detta krönts med framgång. Vår kamrat Roland Fisk har skrivit en berättelse om gamla minnen från P18 och sin tid i utlandet. Allas vår Kricka Olofsson har bidragit med en artikel om en skvalpig materielhämtning på 1990-talet. Jag hade gärna varit med på Rolands utlandsäventyr men har inga svårigheter med att avstå från Krickas resa med Nord Neptunus.

Det finns berättelser hos de flesta av oss. Vi gör oss alla en stor tjänst med att dela med oss av våra upplevelser från tjänsten, allvarliga som mindre allvarliga, från dåtid och nutid. Fundera inte på om dina upplevelser kan vara av intresse för andra, utgå från att det är så. Tveka inte – dela med dig! Adresser hittar ni här bredvid. Det är alltid trevligt att få artiklar utifrån (så jag slipper skriva allting själv), var gärna ute i god tid – det vill säga helst före oktober månads utgång. Sänd in vad du har, du kan inte bli mer än refuserad! Och du – det finns Nobelpristagare som har blivit refuserade! Du har alltså inget att skämmas över.

Vi har fortsatt med att delta med vår fana vid Nationaldagsfirande vid Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Precis som tidigare i Fårösund är firandet i Tingstäde en mycket värdigt tillställning. Vi har ingen längtan att återvända till Visby. Det känns dock fortfarande väldigt ovant att se Regionmusiken spela i civil klädsel. Vi får trots allt höra våra marscher så det finns viss militär pompa och ståt över det hela. Kom gärna och titta/lyssna, ni blir inte besvikna!

Vi har under året förlorat ett antal kamrater. Vi har också förlorat en gammal mässföreståndarinna, Marina Sidén. Alla vi som besökte Regoffmässen 1964-1974 har våra minnen av denna färgstarka dam. Mina minnen tillhör de ljusa, ”Vill kadetten hämta några backar dricka från källaren?” – självklart svarade man ja och försvann ner i källarens dunkel. Belöningen återfanns i kadetternas kylskåp på kvällen i form av läckra smörgåsar med otrolig konstnärlig utformning. Frid över våra saknade!

Jag vill också göra reklam för vår KFÖ i augusti 2017. Vi är tillbaka till en endagars förrättning med inriktning Östergarnslandet. Torsdag 24 augusti. Boka in denna dag, ta semester eller komplediget, gör vad som helst men kom. Vi behöver vara fler deltagare! Bussen kostar lika mycket vare sig den är tom eller fullsatt. Kul, det har vi!

Ett meddelande från Lars Brolund, vår kassör: Årsavgiften 2017 är oförändrad, oförskämt billiga 100 kr, och tas tacksamt emot på Plusgiro 16 30 01-1 – helst före 2017-03-01. Meddela gärna eventuell ny adress och aktuell e-postadress.

När det gäller e-postadresser är vi verkligen intresserade av att få flera medlemmar att anmäla detta. Brevporto är en dryg utgift för föreningen. Har du en e-postadress så är du mer än välkommen att anmäla den till vår sekreterare: persson@gotland.telia.com

LARS-GÖRAN NYBERG

Kontakt för GRKF skribenter

redaktör Lars-Göran Nyberg
Lokrume Aner 132, 621 74 Visby
nypan@ahner.se, 0498–27 50 01, 070–835 75 65

Kallelse till Årsmöte 2017

GRKF håller årsmöte torsdag 2017-03-16 kl 1800, Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Sedvanliga förhandlingar och ärtmiddag.

Anmälan till Crister Persson, 0498-27 88 30, 070-1088274 eller persson.gotland@telia.com, senast 2017-03-12

Se även www.grkf.se

Välkomna!
Ordförande GRKF

UPPROP!

Utgivningen av denna tidskrift medför stora utgifter.

Varje inkommen krona är ett välkommet bidrag.

Du som vill stötta utgivningen med ett frivilligt bidrag, sätt in det på plusgiro16 30 01-1.

Styrelsen GRKF

Anmälan av e-postadress

gör du enklast till sekreteraren persson@gotland.telia.com

GÅ MED I GRKF

Har du gjort värnplikt på I 18, P 18 eller P 1G? Tjänstgjort eller arbetat på regementet?

Betala in årsavgiften 100:-, pg 16 30 01-1.
Ange namn, adress och födelsedata.
Tillhör du inte någon av ovanstående kategorier men vill bli medlem ändå – kontakta någon i styrelsen.

GOTLANDS FÖRSVARSMUSEUM BEHÖVER DIN HJÄLP

1. Ställ upp som museivärd i sommar. Värdlista kommer med vårbrevet.

2. Anmäl dig som volontär i verksamheten.Ex vis som målare, snickare, museiarbetare och Tross m/ä.

Anmäl dig redan idag!

Gör tummen upp till Anders Österberg 0706-671046 eller anders_vibble@hotmail.com

In memoriam

Major Henry Larsson avled 29 maj genom en olyckshändelse i hemmet. Han var då, trots sina 89 år, praktiskt verksam och levnadsglad. Det var utmärkande för honom. Sådan var han när han som sörmlänning kom till I 18 som värnpliktig i slutet på 1940-talet.

Strax fattade han tycke för militäryrket och via Försvarets läroverk blev han officer vid regementet 1954

1962 fick han utbildningsansvaret för den tidens nymodighet, en Indikerings-Saneringsoch Brandpluton – stor som ett halvkompani, helmotoriserad och full med materiel, bland annat brandsprutor. Då sågs ”Atombombskriget” som särskilt hotande och det var bråttom att skapa denna skyddsresurs. Detta klarade Henry med glans och militärkommandot tillfördes 1963 tre fulltaliga ISB-troppar.

Det året ombildades I 18 till P 18 och Henry fick ganska snart befälet över ett pansarkompani. Med sitt praktiska sinnelag kom han därefter att flera år arbeta inom Utbildningsavdelningen, bland annat för de viktiga repetitionsövningarna. Han fick själv pröva sitt planläggningsarbete när han som bataljonschef ledde 1.pansarbataljonens krigsförbandsövning 1976.

På det personliga planet var han en utmärkt pistolskytt. Parallellt med detta var han verksam med att bygga familjen en fin villa i Vibble. När sedan barnen flugit ut byggde han en annan vid Stenkyrkastranden, dit var det lätt att få hem barnen på somrarna.

Familjens sammanhållning hade högsta prioritet. Ett annat glädjeämne, som han delade med hustru Kerstin, var folkdans. Det passade hans kynne. Han var nästan alltid glad. Henry Larsson var en trogen medlem i Kamratföreningen-i glädje som i sorg. Det sista inte minst. Han var noga med att följa kamrater på deras sista färd.

De som ännu finns kvar minns Henry Larsson med stor glädje och tänker med värme på hans hustru Kerstin samt barnen Kjell, Gunilla och Eva med familjer.

Bengt Hammarhjelm

Kaj Wirén föddes 1936-09-03 i Kotka Finland och kom som krigsbarn till Sverige. Hans pappa stupade i kriget 1945. Kaj blev fänrik vid I 18 1961, löjtnant 1963.
Efter genomgångna skolor blev han så småningom överstelöjtnant vid MKG 1983.

Förutom tjänst inom Sverige har Kaj också genomfört en hel del tjänst utom landet, i diverse FN-uppdrag på olika platser.

Han har under många år varit ordförande i FN-Gutarnas Kamratförening, det som idag är Fredsbaskrana Gotland.

Han var även en hängiven idrottsman. Fotboll, golf och orientering fyllde hans tid. Han var också mångårig ordförande i Visborgs Orienteringsklubb.

Kaj avled några månader innan sin 80-årsdag. Frid över hans minne.

Lars-Göran Nyberg

Åke Pihl har lagt ner sina jordiska verktyg. En genomgo' kille har lämnat oss. Han var född i Engelbrekts församling i Stockholm och ryckte in som gruppbefäl på 7.kompaniet I 18 1957. 1960 ryckte han åter in till I 18, nu till plutonchefsskolan på Livkompaniet.

Åke blev fänrik hösten 1962. Så följde trupptjänst på 2.kompaniet 1963, på 6.komp som C pvpluton 1964 och 1965 och på 7. och 8. kompaniet 1967-1968. Han tjänstgjorde som kompanichef på 7. och 8. kompanierna 1969-1972. Hösten 1972 blev han chef GU-avdelningen, men hösten 1973 tog han tjänstledigt under ett år. När han återkom utbildade han sig inom ekonomi, och 1974 blev han chef för regementets Budgetavdelning.

1982 skedde den stora omorganisationen. All administration, förvaltning, kassa och sjukvård centraliserades under MKG och Åke fick sin sista tjänst i Produktionsledningsenheten.

Han gick i pension 1993. Något som var lite kul med Åke var att han lade sig till med den gotländska dialekten. I huset i Ljugarn tillbringades alla somrar och Åke fick där användning för sina ”gröna fingrar”. Han var också en hängiven AIK-supporter. Åke blev 78 år.

Lars Göran Nyberg skriver: ”Åke tog hand om mig och mina kurskamrater när vi kom hem från Karlberg. Krigsförbandsövning pågick på regementet och Åke omhändertog oss nybakade löjtnanter på ett förtjänstfullt och ödmjukt sätt. Det var inte svårt att uppskatta honom”.

Svante Hagström

Vi har förlorat en av våra mest aktiva medlemmar, tillika hedersledamot, Lars-Inge Hägle.

En sällsynt god kamrat som alltid ställde upp när föreningen kallade, en kamrat som alltid spred glädje omkring sig. Under många år var Lars-Inge ordförande i kamratföreningens Stockholmskrets och även där är saknaden stor.

Lars-Inge började sin levnad i Hejde socken, och där slutade han sina dagar. I den egenhändigt byggda sommarstugan på föräldrahemmets marker, i de trakter han älskade mest på jorden. En värdig plats att sluta sina dagar på.

Civilt blev Lars-Inge tidigt mejerist, en yrkesbana som han blev trogen hela livet.

1956 rycker han in till värnpliktstjänstgöring vid I 18 och hamnar i granatkastartjänst. Detta är ett liv som passar honom. Efter diverse kurser inom FBU klättrar han i graderna från fänrik till kapten och blir till sist utnämnd till reservofficer 84-01-01

Kamrater från den tiden vittnar om en KFÖ 1966 då en liten man med ett stort kartfodral dyker upp på kaserngården en kväll då granatkastarkompaniet skall ge sig i väg på övning. Stort kartfodral, stort hjärta.

Lars-Inge blev drygt 80 år gammal. Vi hade gärna unnat honom några år till som glad pensionär hemma vid Rågåkre i Hejde. Tack för allt, Lars-Inge. En äkta hedersman i ordets rätta betydelse har lämnat oss. Vila i frid!

Lars-Göran Nyberg

Marie Winarve i samspråk med Kjell Andersson och Jan-Eric Engström.

Hos Maries Café

Marie Winarve bjöd in GRKF kamratförening till sitt direktsända caféprogram i radion 10-28. Vi kom med ett 10-tal medlemmar. Vi var förvisso inte ensamma, där fanns folk från ”Lokrume Lyser” och folk som intresserade sig av fjäderfän. Vi var alla imponerade av en 14 år gammal gås som satt i knät på sin ägare under hela sändningen utan att göra mycket väsen av sig. Gåsen lämnade dock ett visitkort på golvet vilket fick Marie att konstatera att det är första gången en gäst ”skiter på golvet”.
Marie undrade naturligtvis vad vi tyckte om upprustningen av Gotland och fick oss att unisont brista ut i ett ”VAD VAR DET VI SA”. Det kändes rätt bra. På det hela taget en trevlig förmiddag med god förtäring. Är det café så är det, och det var det.

TEXT OCH FOTO
LARS-GÖRAN NYBERG

Från vänster: Björn Smitterberg, Thomas Thomasson, Klas-Göran Nyman, Per-Inge Kolmodin, Lars Boström, Pelle Pettersson, Rune Pettersson samt Göran Lundin

50 års jubileum

Det var när kalla kriget var som hetast som vi kallades in och valde Livkompaniets befälsutbildningar för att gå vidare i livet. Några valde livet på P 18 som sitt yrkesliv, andra gick vidare med annat. Nu kom kallelsen igen – Lars Boström var spindeln i nätet och fick fatt på nästan alla.
Vi möttes i Visby, på det gamla regementet, på Tofta skjutfält och på Försvarsmuseet i Tingstäde. Det finns minnen från alla platser, det ena galnare än det andra. Inte minst om befäl som vi i flera fall tyckte bra om. Historierna skulle kunna bli en bok.
Det var faktiskt ett trevligt sätt att återsese, det var i januari 1966 vi förstärkte försvaret.

BJÖRN SMITTERBERG

Regementsfanan 2002
Överlämnades av Carl XVI Gustaf 12 oktober 2002 vid Oscarsstenen till överste Peter Molin.

Väduren symboliserar egenskaper som styrka, vitalitet, och målmedvetenhet. Zodiakens vädur är bland annat krigarens tecken. Den har en naturlig plats bland andra heraldiska djur som örnar och lejon.

En profil har gått ur tiden

Marina Sidén (född Proses) föddes den 16 november 1921 och växte upp i Kuressare på Saaremaa (Ösel).

I samband med den ryska invasionen på hösten 1944 var det inte möjligt att stanna kvar på Ösel. Den 23 september lämnade hon Ösel i en öppen träbåt tillsammans med två familjer och två kamrater. Efter en mycket svår och blåsig överresa nådde de på kvällen den 24 september Fårösund och inkvarterades i flyghangaren.

Från 1964 till 1974 var Marina anställd som mässföreståndarinna vid Officersmässen på Visborgsslätt.

Marina avled i sitt 95;e år och ligger begravd på Östergarns kyrkogård jämte sin make, fyrmästaren Frans Sidén.

SVANTE HAGSTRÖM

Ärtlunch i Traume

Vår föredragshållare, överstelöjtnant Mats Jakobson i sällskap med sin kollega, vår gamle regementskamrat, major Jan Ericsson.

Kamratföreningens traditionella ärtlunch avnjöts torsdagen den 13 oktober. Drygt 40 hungriga kamrater kom till bords efter att ha mötts av vår fana redan vid dörren.

I år fanns återigen Sten Linberg på plats för att blåsa de nödvändiga signalerna vilket givetvis kändes bra. Vår pampiga marsch spelades och efter att Hans Håkansson hälsat välkommen var det dags att hugga in på ärtsoppan och pannkakorna.

Maten smakade lika bra som alltid och det var ju ingen större överraskning med tanke på kunskapen hos våra mångåriga och proffsiga kockar, Agne Ahrling och Owe Björkander.

Årets föredragshållare var överstelöjtnant Mats Jakobsson som redogjorde för ”Främre Ledning Gotland”, en del av FM nyetableringen på Gotland. Efter Försvarsmaktsövningen 2017 beräknas FLG (Främre ledning Gotland-ny förkortning att lära in) vara rustade att ta över ett garnisonsansvar fullt ut. FLG avses att på sikt bli ett MKG i miniatyr.

Mats uppehöll sig vid en del intressanta logistiska problem, såsom försörjning av vatten, drivmedel, reparationer, livsmedel och förläggning. När det gällde vattenfrågan var man väldigt medveten om situationen på ön och det var helt klart att militären inte skall göra slut på gotlänningarnas dricksvatten, man kommer med eget vatten. Sverige kan köpa vatten via de avtal som NATO har, vi köper billigt flaskvatten med hög kvalité från Turkiet! Förläggningsfrågan sågs inte heller som något större bekymmer, ”vi hyr bygdegårdar och möblerar med NATO-sängar och bajamajor”. Det kanske inte var helt klart hur sjukvårdstjänsten skulle lösas men hela redovisningen andades en klar uppfattning om att man är medveten om alla praktiska problem och har en vilja att lösa dom. Hedervärt!

Som traditionen bjuder, fick våra köksmästare, Agne Ahrling och Owe Björkander, erhålla en uppskattande gest från kamraterna.

Vi lämnade denna oktobertorsdag Traume, mätta och belåtna, efter en som vanligt ytterst trevlig samvaro med gamla kamrater. Vi ses återigen i Traume 2017. Se till och kom, trevligt har vi och lokalen rymmer fler än 40!

TEXT OCH FOTO LARS-GÖRAN NYBERG

PS Platsen var som vanligt Hemvärnsgården i Traume som vi återigen fått låna gratis. Stort tack! Hemvärnsgården renoveras och för tillfället var taket i stora salen under åtgärdande, nya lysrör på plats dock ej inkopplade men det är säkert klart till nästa år.

Våra fantastiska kockar i arbete. Agne Ahrling diskar och Owe Björkander vispar grädde.

Lasse Skalin, årets snabbaste man till ärtgrytan! Ingen var i närheten som nummer två.

Uppe i Fårö fyr efter en jobbig klättring som var värd arbetsinsatsen. Ingvar Söderdahl, en äkta Fåröbo med fantastiska kunskaper och en underbar dialekt visar utsikten för Rolf Jakobsson.

Helgumannen som vi turister är vana att se det, med Helgumannen själv – Lasse Weinebrandt – i förgrunden. Vi fick dock se det som turisterna inte får se. Stort tack, Lasse!

Segrande lag i tävlingen om BANDPLATTAN. Lasse Boström har just överlämnat priset till det segrande laget som knäar inför uppgiften: Bertil Andersson, Mats Hjort, Rolf Jakobsson och Robert von Knorring.

KFÖ!
FÅRÖ 2016

Torsdag 25 augusti samlades ett antal medlemmar på Regementet. Totalt var det nästan 40 medlemmar, inkluderat funktionärer, anmälda till årets KFÖ.

Färdledaren Lars Boström tog befälet och gjorde indelning i kompanilag. Efter ombordstigning i bussen anträddes färden mot dagens mål, som inte var okänt – Fårö.

Ytterligare ett antal medlemmar hämtades upp längs vägen. Efter en stund delades dagens ”tipstolva” ut. Det var ett frågedokument som bestod av 30 frågor som skulle besvaras av kompanilaget och lämnas in i anslutning till lunchen. Frågorna var dagsaktuella och handlade om Fårö, Linné, Ingmar Bergman, Kursgården mm.

Första målet på Fårö var Engelska kyrkogården där Jan-Erik Engström väntade med det efterlängtade förmiddagskaffet. Hälsningar framfördes från ett antal kamrater som av olika anledningar inte hade möjlighet att delta. Nypan, Lars-Göran Nyberg, började med att berätta om den Engelska kyrkogården, Krimkriget tappade minnesstenar och andra sanna och sannolikt osanna historier om platsen. Fårö-boende Inez Sikora tog över guidningen och berättade om agtak, lambgifter, Fårö natur och Ingmar Bergman. Det fortsatte hon med under den fortsatta turen mot Fårö kursgård, det gamla FBU-lägret. Guidning i det här gänget är inte helt lätt eller tvärtom. Det finns flera kunniga som är beredda att rätta, komplettera och kommentera.

Efter en god och närande lunch på kursgården fortsatte färden österut på Fårö. En ny guide har nu anslutit. Ingvar Söderdahl, Fåröbo, gammal fyrvaktare, och väl insatt i Fåröbornas liv och leverne. Jens Werkander kompletterade med sin lokalkännedom under färden mot Ava-eken. Där berättade Lars Brolund om eken och Carl von Linnés besök på 1700-talet.

Färden fortsatte mot Fårö fyr. Där bjöd Ingvar oss att bestiga den ca 30 meter höga byggnaden. Tunga steg för en del av oss men utsikten från toppen var underbart vacker. Ingvar har tjänstgjort på fyren när den var bemannad och är väl insatt i fyrens historia.

Nästa mål på färden var Helgumannens fiskeläge. Där mötte Lars

Weinebrandt upp. Lasse är gammal KA-officer, en av markägarna och bodägare vid Helgumannen och kommendant på kursgården. Lasse berättade om fiskeläget och vi fick möjlighet att se hur några av bodarna ser ut på insidan. Efter en kopp kaffe på den underbara platsen i det underbara vädret gick färden mot kursgården.

Efter framkomsten vidtog inkvartering och efter en stund samlades vi på Stopets uteplats. Där berättade vår vice ordförande, Jan-Erik Engström, kort om det senaste angående Gotlands återmilitärisering och om kursgårdens utveckling. Han förrättade också prisutdelning i frågesporten. I år tog 8.komp hem den åtråvärda bandplattan. Laget bestod av Bertil Andersson, Mats Hjorth, Rolf Jakobsson och Robert von Knorring.

Utvärderingen var entydig. Tiden för KFÖ:n var rätt. Det bör bli en ny övning 2017. Varför inte östra Gotland?

Dags för middag. Kamraterna bänkade sig i matsalen och intog en utsökt middag bestående av sill till förrätt, grillat lamm och potatisgratäng till huvudrätt och saffranspannakotta till efterrätt. Dagens mat var som vanligt ordnad av resterna av tross m/ä. Det vill säga Agne Ahrling, Ove Björkander och Jöran Eldnor. Starkt understödda av sina respektive fruar.

Under middagen delade Jan-Erik Engström ut SMKR förtjänsttecken i silver till dagens busschaufför, Jan-Erik Frimodigs och Ove Björkander. Detta som tack och uppmuntran för deras insatser för föreningen. Sten Lindberg saluterade med fanfarer och bjöd därefter på Gotländsk sommarnatt på saxofon. Carl-Christer Hjorth framförde ett tack för maten och berättade ett antal självupplevda händelser från förr. Middagen avslutades med att Ingvar Söderdahl bad Fårö-bornas aftonbön.

Därefter förflyttade vi oss till Stopet där Jan-Erik höll baren öppen för de som var intresserade. Under kvällen berättade Bengt Belfrage om hornblåsarens roll i det tidigare försvaret. Han blåste också ett antal av de signaler som användes. Bland annat Regementets igenkänningssignal. Givetvis avslöt han med tapto.

Efter en god natts sömn och en närande frukost anträddes färden åter söderut. Då vi nått Gotländsk mark tog Bengt Tingström mikrofonen. Han berättade kunnigt och med inlevelse sägner och historier om personer och händelser i trakten av Lärbro. En liten avstickare gjordes till Laikarhajd där vi besåg klangstenen.

Efterhand lämnade deltagarna bussen och årets KFÖ var genomförd.

Vi framför ett tack till alla som bidragit till en trevlig verksamhet. Ingen nämnd och ingen glömd.

TEXT CRISTER PERSSON
FOTO LARS-GÖRAN NYBERG

Vi medaljerade två kamrater med SMKR förtjänsttecken i silver för sina mångåriga insatser. Jan Frimodigs för att ha rattat bussen på ett säkert sätt och Ove Björkander för att slevat i köttgrytan. Vår vice ordförande, Janne Engström, ser också rätt nöjd ut.

Inez Sikora vid Engelska kyrkogården utbildar oss på Fårö avseende natur och kultur. Vi lärde oss massor av denna ytterst kunniga dam.

På hemvägen stannade vi till i Lärbro. Bengt Tingström visade oss bl.a. Klangstenen i Lärbro. Finns mycket att titta på i den socknen när det gäller fornlämningar.

Kaserngårdsbilden är från sommaren 1967. De nyinryckta befälselever ser de äldre truppmassorna dra i fält.

MINNEN FRÅN UTOMLANDS OCH P 18

Nypan lurade i mig att jag skulle skriva en artikel om mina arbeten utomlands men jag tänkte det kan ju inte vara speciellt intressant för de flesta av er så jag var tvungen att få med gamla P18 minnen som skedde åtminstonde i början av alla mina utlandsjobb.

Vi var ett antal unga grabbar som ryckte in till P18 den 6:e juni 1967, en historisk dag eftersom 6-dagars kriget i Mellan östern hade börjat.På den tiden hade ingen mobiltelefon, dator, miniradio eller sådant så när vi hade samlats på morgonen efter frukost i matsalen för att hälsas välkomma av vår kompanichef kapten Sture Karlsson så var det första han berättade var att krig hade utbrutit i Israel och ingen av de nyinryckta hade nog hört om det tidigare.

Uoffutbildning vi ryckte in till var enligt min mening lite märklig för vi gjorde tre månaders tjänst på sista sommarlovet innan man gick ut gymnasiet för att komma tillbaka året senare när man tagit studenten eller som i mitt fall ingenjörsexamen. Befälen under denna period var kompanichef Sture Karlsson, plutonchef Dufwa samt fanjunkare Malmros och kadettsergant Johan Björk (långt senare pastor Johan Blix). Under dessa tre månader som nog snarast kunde varit ett sommarläger eller något sådant för någon strikt militärutbildning var det egentligen inte förutom att man lärde sig marchera och göra honnör korrekt.

Löjtnant Duwa och kadettserganten Johan Björk (långt senare pastor Johan Blix).

Vi var istället bland annat ute och körde strv 74 ett par dagar på Tofta, vi sköt skarpt med tornksp på strv74 nere på Hällarna. Vi fick lära oss att resa 12-manna tält nere på en strand i Ljugarn. Skjutövningar med kpisten på skjutbanan förekom dock vilket måste ingå i utbildningen. Den första tre månaders perioden gick ganska fort och sedan skulle man göra tolv månader för att avsluta lumpen. I mitt fall blev det istället 16 månader tills jag muckade, om man nu kan säga så eftersom det hela fortsatte i och med att jag blev reservofficer och var kvar tills P 18 lades ned.

De 16 månaderna innehöll först en period på P18 sedan specialutbildning på Pvrobot P 7 i Ystad i sju månader. Från P 18 var vi fyra man som gjorde utbildningen och övriga kom från de flesta pansarregementena som fanns på den tiden. Blev sällan hemresor eftersom man hade tjänst även halva lördagen på den tiden. Så småningom tillbaka till P 18 som korpral och placering vid utbildningskompani, sedan kadettskola P 1 Enköping för att omedelbart efter all utbildning göra första KFÖ där kapten Hans Dahlström var batajonschef.

Efter allt detta började en annan lång karriär när jag började på LM Ericsson hösten 1969. Första jobbet var i Melbourne, Australien och det finns här anledning att säga att när man har skolengelska i huvudet så måste man vara lite försiktig med att tro att det fungerar perfekt. Arbetet i Australien varade mindre än ett år för jag åkte tillbaka till Sverige för att göra ROK1 sommaren 1970. Därefter blev det huvudkontoret på Telefonplan i Stockholm till chefen som var känd som en tuffing kom tillbaka från ett utlandsuppdrag. Han kallade in mig och bara talade om att jag skulle åka på långtidsuppdrag till Malaysia och jag måste åka inom två veckor. Inga frågor, ingen funderingstid bara att följa order!!! Det var andra tider då kan man lungt säga. Så ett par dagar innan julen 1971 satt jag på ett plan till Kuala Lumpur,Malaysia och det här blev ju riktiga början på totalt 25 års tjänst för Ericsson utomlands i fem olika länder.

Efter avslut av jobbet i Malaysia blev det ROK 2 i Skövde och det var ju lång tid sedan ROK 1 så jag var nog lite ringrostig, men efter 66 dagar på PS så var jag då reservofficer med löjtnants grad.

Efter den sommaren 1975 flyttade jag till Jakarta, Indonesien numera gift och det var nog som att flytta från Ljugarn till New

Per-Åke Sporre och Sture Karlsson från "Fria kriget" våren 1969. Personen längst t h okänd.

Den kalla bilden är från Revinghed vintern 1969.

York. 10 miljoner invånare i Jakarta och total kaos i trafiken. I Indonesien reste jag runt till många platser där vi hade installationer, Sumatra, Kalimantan, Bali etc

Under denna Sverigeperioden blev den en KFÖ men blev även inkallad till CISM som Liason Officer vilket kanske är en av P18-upplevelserna jag uppskattar mest. Jag följde den Thailändska delegationen men de hade ju ingen uppmärksamhet i press och annat som den Kinesiska delegationen fick som Göran Nygren följde.

Man har ju genom åren på SÖB och KFÖ träffat ganska många kända P18-ingar, men tyvärr är flera inte med oss längre,men kommer dock helt klart ihåg dem av olika anledningar. Bernt Nysell är en som ju också var PV-gubbe och han var ofta med på övningar. PTH:s genomgångar med ABC är ju svårt att glömma.

Två år i Sverige och sedan blev det Abu Dhabi i Förenade Arab Emiraten som blev den längsta placering, totalt sex år. Samma där som intrycken från Malaysia genom åren. Staden har förändrats enormt de sista 20 åren. Vi har besökt den igen för bara ett par år sedan och vi kände inte igen oss på många platser. Åren hade ju gått och ungefär som i det militära hade jag väl avancerat från mening till kanske kapten för jag skulle öppna ett nytt kontor och vara platschef. Var inte helt lätt med allt det byråkratiska som skulle gås igenom.

Efter UAE så blev det ett par år i Sverige igen. Då var det dags att sadla om enligt Personalavdelningen på P 18 så jag genomgick Fältarbetskursen på Ing 1 i Södertälje och det blev sedan SöB, Strikurs på PS i Skövde för staben och en KFÖ 1989. Försvaret hade ju redan då gått ifrån gamla reservofficers-systemet där man skulle göra ett visst antal dagar för att få befodran och få sina premier. Efter man gjort dessa dagar så var karriären över och därmed försvann ju många man känt sedan tidigare. Med nya system så blev man ju anställd tillsvidare och det kunde hålla på flera år så länge regementet hade ett behov av funktionen. Egentligen var jag anställd till P 18 lades ned fast jag inte gjort någon tjänstgöring under ett antal år.

Sedan dags igen för flytt utomlands och den resan gick till Seoul,SydKorea. Under tiden i Korea är nog de mest minnesvärda stunderna de gånger jag besökte Panmunjom dvs den demilitariserade zonen (DMZ) där svensk militär har haft en uppgift sedan stilleståndet 1953. Ingen lång bilresa från Seoul men väl inne i området vidtas ett antal åtgärder för besökande. som mest sköts av amerikansk militär.

Vi var vid alla mina besök sedan till Svenskcampen som ligger ett par hundra meter bortom själva huvudområdet. Dit fick man gå och en gång tog Svenskgeneralen oss via en gångväg där man var 10 meter från NordKorea gränsen, kändes lite ruggigt! Det finns flera P 18 officerare som tjänstgjort i Korea NNSC och bland de första var Hans Dahlström men senare även Bengt Hammarhjelm. Efter Korea blev det Bangkok,Thailand ett turistparadis för svenskar och andra europer men tyvärr inte lika attraktivt när man bor och arbetar där. Jag spenderade åtskilliga timmar i bilen till och från arbetet varje dag.

Tills sist blev det Malaysia igen och nyare kontorslokaler närmare stan efter fabriken lagts ned vilket ju skedde världen över inklusive fabriken i Visby. Arbetade där ett antal år tills Ericsson karriären tog slut 2003. Hade kunnat återvända till huvudkontoret i Sverige men så blev det icke enligt mitt eget beslut utan jag blev kvar i Malaysia där jag nu är permanent boende

Till sist måste jag tillägga att det alltid var intressant att tjänstgöra på P 18 och träffa gamla kollegor. Under 70- och in på 80-talet så var för mig P 18 ett "hemmaregemente" där många gotländska släktnamn var återkommande bland befälen och troligtvis även fler hade hustrur arbetande på regementet. Jag har exempelvis träffat tre Enekvist; Christer, Gunnar och Jerker. Jerker var med första tre månaderna av grundutbildningen men blev senare också reservare. Finns ju dock många kanske mera traditionella gotländska namn som Gardelin, Knutas etc och de kan ha funnits på regementet i flera generationer. På senare 80-talet förändrades dock regementet och kanske många saker i samhället. Allt skulle vara mer effektivt och budgetar hållas och sådant. Chefsbyten blev nog mera vanligt och den gamla bygdestämningen försvann en del. Mässlivet var ej detsamma som tidigare, för befäl vill spendera mer tid med familjen och andra intressen.

Men som vanligt kommer ju en gammal man hellre ihåg gamla minnen än nutiden så bara att tacka för att man fortfarande ser gamla kända ansikten vid de årliga återkommande kamraföreningsmötena.

Bara att återge en gammal Gotlandsbolaget annons som fanns i en Väduren: Glöm utlandet…..Glöm fastlandet… Kom ihåg Gotland

TEXT ROLAND FISK
FOTO OKÄND

Författaren på en stabstjänstövning för alla Farbadj vid P18 1989.

Stormig hämtning av materiel

Nord Neptunus t v om måsen och bakom vågen.

Måndagen 1993-09-13 kl 1400 avgick Nord Neptunus från Visby mot Sölvesborg, där en mängd materiel skulle hämtas, bl a Pbv 302, 10,5 cm Haub m/40.

Dessutom skulle vi hämta viss mtrl till 15,5 cm Haub F från P 7. MKG skulle också leverera Haub m/4140 till P 2 och P 7.

Materielhämtning hade förberetts under ett drygt halv år. Kontakter hade gjorts med Gotlandslinjen, inköpsavdelningen MKG, P 2, P 6 och P 7. P 6 skulle leverera Pbv 302, P 2 och P 7 skulle få leverans av Haub m/4140, samt leverera Haub m/40 dessutom skulle P 7 leverera 15,5 cm Haub F materiel till MKG.

Alla dessa tidiga förberedelser resulterade i ett möte på P 2 under augusti 1993. Då klargjordes hur transporterna skulle genomföras för respektive förband.

P 2 transportavdelning med kapten Ingemar Lundin skulle se till att all materiel fanns på hamnplanen i Sölvesborg senast 1993-09-14 kl 1200. Alla detaljer var nu klara, tidpunkten v337 måndag var sedan lång tid fastställd i samråd med Gotlanslinjen.

Nu åter till avresedagen 1993-09-13 kl 1400 avgång mot Sölvesborg med ankomst 1993-09-14 kl 0800. Väl ute på Östersjön tilltog vindstyrkan avsevärt för att under tisdag (09-14) morgon, middag och kväll vara omkring 20-22 m/s och i byarna upp till 25-27 m/s (vågorna 5-6 m höga).

Befälhavaren på Nord Neptunus, kapten J Englund, beslutade under tisdag morgon att gå i lä vid Hanö och därstädes ankra upp. Fartyget kvarlåg under förmiddagen utanför Hanö. Telefonerna gick varma: samtal till rederiet, meteorologen m fl hur blir vädret? Väderrapporten kl 1300 skulle kanske ge besked om vika åtgärder som befälhavaren måste vidta.

Stormen skulle bedarra först natten till onsdag. Befälhavaren beslutade att fartyget avgå mot Karlshamn för att där invänta gynnsammare väder. Skall stormen fortsätta ytterligare ett dygn? Den frågan ställde många sig. Vad skall vi göra med materielen i Sölvesborg? När vi ligger i Karlshamn!

Följande förberedelser gjordes: Kontakt med P 2 och kapten Lundin samt med P 6 och kapten Persson. När kan ni börja flytta materielen från Sölvesborg till Karlshamn? När kan detta då vara klart? Samråd med befälhaveren på Nord Neptunus, hur ser utsikterna ut? Kommer vi att ligga kvar i Karlshamn eller kommer vi att kunna gå till Sölvesborg? Väntan! Porslin, stolar, lös inredning mm far runt i fartyget, sjön är nu mycket upprörd, vågorna höga.

Telefonen ringer: P 6 kan ställa upp med ett stridsvagnstransportsläp, start inom en timme. Nytt telefonsamtal från P 2: Förmodligen kan all materiel vara i Karlshamn onsdag kväll (09-15) mellan kl 1800 – 2000.

Nytt telefonsamtal till P 2: Kan ni ordna lyftkran? Svaret blir ja! Klockan är nu ca 1400. Befälhavaren har nu fått alla uppgifter från oss, men kl 2000 är alldeles för lång tid. Beslut: Nord Neptunus kvarligger i Karlshamn över natten till onsdag. Avgår onsdag morgon kl 0500 till Sölvesborg.

Omkring kl 1500 kommer lotsen ombord och tar in oss till Karlshamn. Under tiden nya telefonsamtal till P 2 och P 6; Order: Avbryt förberedelserna, Sölvesborg gäller.

Vi anländer till Sölvesborg onsdag morgon ca 0800 där lastning sker enligt plan. Beskedet togs emot med jubel, men kan vi få hjälp av personal från P 6 med att köra ombord Pbv 302 eftersom befälhavaren vill gå så fort som möjligt? Svaret blir ja! OK, anslut kl 0800.

Tisdag kl 1630 ligger fartyget vid kaj i Karlshamn. Snabb avlastning av 3 st lastbilar samt 3 Haub m/4140 som skall till P 6 och P 7. Övernattning i Kristianstad. Onsdag morgon skall personal från krigsförråd under ledning av förrådmästare Stig Pettersson dels lossa/lasta materiel på P 6 och P 7. Detta måste vara klart under onsdag eftermiddag eftersom styrkan skall gå med båt till Visby via Oskarshamn onsdag kväll. Detta fungerade alldeles utmärkt (vilken utmärkt personal man har!)

Åter till Karlshamn, där fartyget nu låg ”stilla” vid kaj, det var en skön känsla att inta en god kvällsmåltid utan att behöva fånga tallriken och övrig rekvisita på sin väg utför bordskanten.

Onsdag morgon kl 0730 ligger fartyget vid kaj i Sölvesborg. Lastningen påbörjas så fort som möjligt av personal från fordonsmaterielförrådet under chefsskap av Stig Nyström som dessutom hade hjälp av 5 st mobförrådsvärnpliktiga (mycket duktiga). P 6 anländer kl 0800. ”Tack”.

Kl 1100 var all materiel lastad. Samtidigt pågick lastning av de Haub 4140 pjäser som vi hade med oss till P 2 och P 7.

Kl 1150 avgick fartyget mot Visby, ankomst kl 2400. Resan hem förflöt utan några incidenter, dock var det en viss sjögång, så helt lugnt var det inte, motsjö!

Torsdag kl 0130 ligger fartyget vid kaj i Visby. Avlastningen kan påbörjas och är klar kl 0300, därefter medförde ME fordonsmaterielförråd 4 st Pbv 302 till MKG garageplan. Efter denna något längre färd än som var planlagt kunde nog de flesta. krypa till kojs åtskilliga timmar senare än vanligt. Bevakningen utfördes av värnpliktiga från kasernvakten under befäl av löjtnant Gardelin. Samtlig materiel hemfördes till MKG under torsdag förmiddag.

Hur detta skulle ha gått till utan de tekniska hjälpmedel som finns vet jag inte, men man kan kort konstatera utan mobiltelefoner hade vi stått oss slätt (detta var en krissituation, vi hade ej möjlighet att utnyttja befintliga telefoner på fartyget, enär befälhavaren måste utnyttja dessa).

Vi som var med om detta samt genomförde denna något ovanliga transport var: ur fordonsmaterelförrådet: Stig Nyström, Johnny Karlsson, Johnny Pettersson, Runar Schuberg, Tommy Lingval, Lars-Ewe Jakobsson samt 5 mobförrådsvärnpliktiga från P 18. Ur krigsförråd: Stig Pettersson, K-H Klasson, Bo Magnusson, Jörgen Rydberg, K-S Elofsson och Evert Bendelin.

Jag framför mitt tack till er alla för de fina arbetsinsatser som gjordes under denna resa. Utan er hade hade detta inte fungerat.

BJÖRN-CHRISTER OLOFSSON
CHEF FÖR MOBFÖRRÅD

Sven Larsson, Sten Lindberg, Lars-Erik Thor, Christer Svärd, Jan-Christer Ankre, Jael Ahlin, Crister Persson, Hans Håkansson, Bengt Hammarhjelm, Ulla Hammarhjelm, Olle Gardell, Folke Ansén, Åke Wallin, Ingemar Olsson, Anders Österberg, Börje Siggelin, Lars Brolund och Bengt Hyytiäinen.

Minnesceremoni på Norra Kyrkogården

Även detta år samlades GRKF på Norra kyrkogården, i det avskilda hörnet bakom Krematoriet, vid Gottlands Truppers gravplats, för att lägga ner en krans vid den stora stenen och minnas våra avlidna kamrater. Vare sig de är begravna här eller någon annanstans. Vi samlas och vi minns vid allhelgonahelgen. Vi som så många andra.

Fredagen den 4 november kl 1400, en vacker höstdag efter regn men innan snön, infann sig 20 kamrater på Norra Kyrkogården. Lars Brolund hälsade välkommen på GRKF vägnar varefter Hans Håkansson lade ner en krans med band i P 18 färger med texten ”Till minne av våra avlidna kamrater”. En tyst minut hölls för vår nyligen avlidne kamrat Lars-Inge Hägle. Sten Lindberg spelade ”Amazing Grace” på saxofon och därefter höll Jael Ahlin ett korum. Psalmen ”Härlig är jorden” sjöngs unisont med musikaliskt stöd av saxofonen.

Minnesstunden avslutades som vanligt på Märthas Café där kamratföreningen bjöd alla deltagare på kaffe.

FOTO OCH TEXT
LARS-GÖRAN NYBERG

Chefen Gotlandsgruppen, överstelöjtnant Hans Håkansson, lägger ner kransen med band i regementets färger. Lars Boström saluterar med fanan.

GRKF årsmöte 2016

Allvarliga studier av handlingarna. Fr v Sven-Arne Wighammar, Sten Lindberg, Åke Wallin, Claes Randlert, Lars-Ove Hoas och Bengt Hammarhjelm.

Gotlands regementes kamratförening höll sitt årsmöte torsdagen den 10 mars. Platsen var även detta år Tingstäde och 45 medlemmar fanns på plats. Sten Linberg blåste ”Samling” varefter vice ordföranden Jan-Eric Engström öppnade mötet.

Själva mötet inleddes med parentation av de sedan förra årsmötet bortgångna kamraterna, Leif Johansson, Bengt Jakobsson, Leif Ahlström, Bernt Nysell och Rolf Dahlberg. Sven-Arne Wighammar framförde Amazing Grace på tvärflöjt. Val av styrelseledamöter och övriga funktionärer gick ovanligt galant, omval på alla poster!

Styrelsen ser ut som följer: Ordförande Hans Håkansson, vice ordförande Jan-Eric Engström, sekreterare Crister Persson, skattmästare Lars Brolund, klubbmästare Jörgen Gustavsson, ledamöter: Lars Boström, Lars-Göran Nyberg och Anders Österberg. Revisorer: Claes Randlert och Lars-Ove Hoas. Valberedning: Anders Ek (samk), Lars Skalin samt Björn Christer Olofsson.

Under punkten övriga frågor orienterade Crister Persson, på Anders Österbergs uppdrag, om Gotlands Försvarsmuseum.

Jan-Christer Ankre har inför årsmötet inkommit till styrelsen med en skrivelse innehållande tre punkter:

1. Behov av stadgeändring m.a.a att det inte längre finns några kretsar.
2. Behov av rekryteringsstrategi m.a.a. SG 18 bildande.
3. Nyttjande av de gamla kompanifanorna.

P 1; Årsmötet antog nya justerade stadgar.

P 2; Hänsköts till styrelsen.

P 3; En fråga för Chefen SG 18.

Lars-Inge Hägle överlämnade till föreningen två arkivförteckningar över Stockholmskretsen, en att förvaras av föreningen och den andra att förvaras i museet. Lars-Inge överlämnade dessutom två st tennHarald, en till Lars-Göran Nyberg och en till Sven Larsson,

SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) förtjänsttecken i silver tilldelades Lars-Göran Nyberg för långvarigt och idogt arbete med tidskriften.

Helge Snöbom, Torgny Andersson, Curt Jörholt, Gunnar Enekvist och Jörgen Gustavsson tilldelades GRKF veterannål. Sten Linberg blåste fanfarer för alla berörda

Efter årsmötet tog kvällens föredragshållare vid, Stridsgruppsförvaltaren vid 18.SG, Daniel Martell. Föredraget handlade om Stridsgruppens organisation, personellt innehåll, tidsförhållanden avseende utbildning mm. Ett mycket intressant föredrag som även tog upp problemområden såsom boende för officerare och soldater samt behov av arbeten för medföljande.

Kvällen avslutades som sig bör med silltallrik, ärtsoppa och pannkakor nere i Försvarsmuseet. Middagen inleddes med Gotlands Regementes marsch, In treue fest. Vår snapsvisa, Tack för saupen, sjöngs med kraftfulla stämmor. Stämningen var som alltid på topp.

TEXT OCH FOTO LARS-GÖRAN NYBERG

Jan-Eric Engström avtackar kvällens föredragshållare, Stridsgruppsförvaltare Daniel Martell.
OBS: Gradbeteckningen. Det var ett tag sedan vi såg en sådan.

Gotlands artillerister

Försvarsmakten utvecklar på Gotland och vår lilla ö har verkligen hamnat i focus i den svenska försvarsdebatten. Helt plötsligt har Gotlands öläge fått en oerhörd betydelse för det svenska försvaret och så även hos hela svenska folket. Annat var det för 15 -20 år sen då Gotlands ”gamla” försvar nedmonterades. Nu sker en jättesatsning för att återta försvarsförmågan på Gotland och på att bygga upp nåt nytt.

Vi kommer knappast att känna igen oss då vi kommer till Suderbysinfarten. Ett nytt ”kasernområde” står färdigt om några år.

Ett annat kasernområde som stod färdigt i början av förra århundradet, Korsbetningen, är inte heller lätt att känna igen. Det har blivit ny fart på byggandet och Visby växer ut på vårt tidigare handövningsfält, med stort omfång. För att känna igen oss så har vi en medlem, Sven-Henry Karlsson från Skärblacka, som bygger en modell av vårt kasernområde som kommer att presenteras i början av år 2018. Spännande.

Verksamheten i kamratföreningen är år efter år välbesökt och framförallt så lockar ärtluncherna många som kommer för att äta god lunch och träffa ”gamla” kamrater.

Stockholmsträffen fick också ny fart med många A 7:are på plats vilket är en positiv förändring. Många gör också goda insatser vid försvarsmuseet i Tingstäde. Många som snickrar, målar, vårdar pjäser och fungerar som museievärdar.

A 7 Kamratförening firar 80 år

Föreningen bildades den 12 september 1937 och som föreningens förste ordförande valdes dåvarande kårchefen översten C.G.D. Hamilton. Antalet medlemmar var vid bildandet 232 stycken. Antalet medlemmar ökade sedan under de närmaste åren och var 295 stycken vid 1940 års slut.

Detta jubileum kommer vi att celebrera kommande år. Ställ upp och träffa gamla kamrater.

Önskar er alla ett härligt 2017.

ANDERS NILSSON
ORDFÖRANDE A 7 KF

In memoriam

Åke Dansell föddes 1934 i Stånga och anställdes vid A7 direkt efter värnplikten.

Åke var duktig utbildare, kompaniadjutant och senare RU-handläggare i regementsstaben. Han var tidigt ute i FN-uniform. 1958—59 tjänstgjorde han i Gaza.

Åke nådde stora framgångar i motorsport och blev svensk militär mästare hela fem gånger.

Han var också mycket engagerad i ett flertal föreningar inte minst genom sitt stora intresse för hundar. Mångårig orförande i Taxklubben på Gotland och styelsemedlem på nationell nivå.

Anders Nilsson

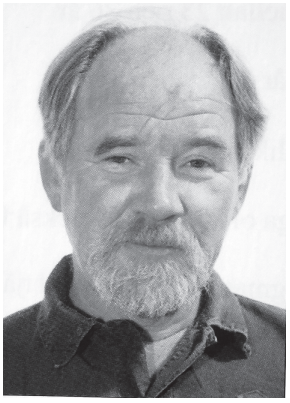

Thore Svensson föddes 1939 i Öja och anställdes vid A7 direkt efter värnplikten.

Thore blev tididigt utbildare på befälsskolor och sen utbildade han i Bpl-tjänst i många många år. Han var uppfinningsrik och gjorde många nya uppfinningar för att underlätta i Bplatstältet.

Efter trupptjänsten ägnade Thore tiden åt fotografering där han lyckades fånga många minnesvärda ögonblick som vi alla har glädje av än idag. Bland annat var han bildredaktör för böckerna ”Blåhälls läger” och ”Artilleriet vid korsbetningen”. Fritiden ägnade han åt sommarstugan vid Nyhmn i Lummelunda.

Anders Nilsson

Lars Andersson föddes 1944 i Finspång och anställdes vid A7 direkt efter värnplikten.

Lasse var mångårig instruktör inom underhållstjänsten. Han var också en av An7:s meste kompaniadjutanter och han var på det sättet någaot av ”pappa” för de yngre officerarna på Stålhatts kompani.

Efter pensioneringen blev Lasse omtyckt och efterfrågad mångsysslare framförallt inom snickeribranchen.

Anders Nilsson

Två yrkesskickliga artilleriöverstar, Kjell Forsmark och Gösta Gärdin, har gått ur tiden. Genom sitt utomordentliga arbete för truppslaget förtjänar de att omnämnas. Genom sina tjänster på centrala arme- och artileriskolor har de utbildat alla oss artilleriofficerare. *Carl Carlsson/Överste*

Styrelse

Ordförande	Anders Nilsson
Sekreterare	Stefan Ekman
Kassör	Leif Svensson
Ledamöter	Nils-Folke Eriksson, Sylve Nilsson, Göte Nilsson och Stefan Melin
Suppleanter	Gunnar Trenenstam och Christian Ericson

www.a7kamratforening.se

Nedre raden fr v; skolchefen Svante Ståhl, dagens ciceron Rolf Larsson. Ove Pettersson, Gerold Lange och Arne Ekman. Mellanraden fr v; Jan-Erik Rosengren, Thomas Mossberg, Conny Jansson och Jan Stridh. Övre raden fr v; Lars Olsson, Per-Erik Andersson, Hans Svensson, Ulf Nilsson och Sture Pettersson.

Återträff 2016

50 år sedan MUCK på TCS A 7

När vi tre från Troppchefsskolan på A 7 1965/66 som nu bor på Gotland träffades förra sommaren insåg vi att chansen att fira 50 år sedan inryckningen den 8 juni 1965 redan hade passerat. Men varför inte fira 50 år sedan MUCK i stället?

Vi bestämde oss för att försöka få till en träff på 50-årsdagen den 26 augusti 2016. Så vidtog ett letande efter namnlista och nuvarande adresser. Här var Jan Stridh till stor hjälp. Av 26 man var 2 omöjliga att lokalisera, 4 avlidna och 8 som inte kunde komma av olika skäl. Återstår 12 man samt, mycket glädjande, vår skolchef Svante Ståhl (som är återflyttad till ön).

Klockan 10 den 25 augusti samlades vi 13 på Märtas Café, lämnade av till Gustav Bertil (GB-gubben ni vet, han som blev en maskot för oss och till och med hängde med till fjällen), intog fika med fralla och körde en presentationsrunda där vi fick berätta vad vi varit med om de senast 50 åren. Det var fantastiskt att märka hur snabbt det gick att via tal och sätt känna igen de gamla kamraterna, även om utseendet hade förändrats åtskilligt!

Minnena livades också upp av ett bildspel med ca 200 bilder från lumpen. Det var helt uppenbart att mönstringen och urvalet hade fungerat väl när vi fick höra vilka viktiga positioner i samhället kamraterna hade beklätt. Svante Ståhl gladde oss alla genom att skänka oss sin självbiografiska bok ”En svunnen tid”.

Efter en lunchmacka for vi till Tingstäde för att besöka det ständigt växande Försvarsmuseet med Rolf Larsson som ciceron. Här fick vi också träffa kamratföreningens ordförande Anders Nilsson. Därefter bar det av till Tingstäde Fästnings Skans 1, där Kjell Pettersson guidade oss runt. Så tillbaka till Visby, en drink på altanen hos Arne Ekman och en härlig jubileumsmiddag i ett chambre séparée på restaurang Italienaren. Den 26 augusti hade vi egentligen tänkt besöka Tofta skjutfält, men det var totalstängt för oss. I stället gjorde vi ett besök på Gotland Whisky i Roma (bara för kul, ingen direkt anknytning till TCS), varefter vi samlades utanför A 7-kasernen och fick en rundvandring genom byggnaden som nu hyser bl.a. Skattekontoret och Kronofogden. Lokalerna var otroligt uppfräschade sedan vi sprang i korridorerna. Efter en fika på vindsvåningen gick vi till Solberga klosterruin, där vi träffade Gunilla Lauström som guidade oss genom världsarvet Visby.

Vid 15-tiden var det dags för uppbrott, somliga skulle fara med 16-båten. Vi var alla överens om att det hade varit oerhört trevligt (och nostalgiskt) att träffa varandra igen och vi hoppades att det inte skulle dröja för länge till nästa gång, kanske i Kamratföreningens regi.

TEXT OCH FOTO
ARNE EKMAN, JAN-ERIK ROSENGREN
OCH LARS OLSSON

Besök hemsidan!

Där kan du läsa om A 7 historia. Kamratföreningens verksamhet samt få reda på senaste nytt, aktuella evenemang och lämna synpunkter/önskemål till föreningens styrelse. Där finns också styrelsens kontaktuppgifter, styrelse- och årsmötesprotokoll samt äldre årgångar av vår Kamrattidning. välkommen till www.a7kamratförening.se

E-postadresser

Om du som är medlem har anmält en e-postadress till oss men aldrig får någon e-post från oss så är det förmodligen något fel i den e-postadressen som vi har registrerat.
Skicka då ett e-postmeddelande till info@a7kamratforening.se och meddela oss det så att vi kan rätta till det!
Detsamma gäller för er som har e-postadress men inte meddelat den till oss!!!

Stockholmsmöte 15 februari

Välkommen till Stockholmsmöte den 15 februari kl. 18.00 i Militärsällskapets lokaler på Vallhallavägen 104, 1 tr.
Förtäring erbjuds till subventionerat pris!

Anmälan vill vi ha senast måndag den 6 februari
Anmälan och eventuella frågor till Christian Ericson,
sms 0735-61 89 29 eller epost christian@a7kamratforening.se

A 7 kamratförenings STORA TACK till alla 58 tidskriftssponsorer 2016

Gun-Britt Alfström
Sven-Ove Alfström
Bengt Allard
Göte Andersson
Mats Annerstedt
Inge Ask
Björn Behm
Mattias Bendt
Olle Bjurström
Göran Carlsson
Sven-Henry Carlsson
Anders Carp
Stephan Ekström
Nils-Folke Ericsson
Anders Fogelberg
Kickan Fridman
Per Frödell
Owe Gardelius
Olle Gardell
Åke Gustavsson
Henrik Hammarström
Tryggve Härviden
Jan Höglund
Jan Johansson
Anders Jolby
Per-Inge Karlsson
Hilbert Karlqvist
Bengt Klingvall
Harry Kvist
Arne Kågestedt
Rolf Larsson
Tord Lickander
Bengt Lindroth
Kalle Lindström
Mats Lindvall
Hans Ljungwald
Alf Möllerström
Anders Nikker
Lars-Gösta Nilsson
Åke Nordgren
Hans Nordlund
Alert Norrby
Agneta Pettersson
Sten Pettersson
Sune Ronqvist
Stig Sandelin
Nils-Gunnar Smith
Bo-Gustav Sorby
Per-Henrik Sorby
Christer Starkenberg
Jan-Olof Strid
Kaj Ström
Svante Ståhl
Sigvard Svensson
Tom Tibbling
Hans Waldenström
Gunnar Walhagen
Bertil Öster

Vill du vara med och sponsra nästa års tidning?
Sätt in ditt bidrag tillsammans med årsavgiften 2017 på bankgiro 192-0800.
Kom ihåg att ange ditt namn och adress!

Medlemmar och årsavgift

A 7 Kamratförening hade den 27 oktober 175 medlemmar. Vi hade då 28 stycken medlemmar som är 80 år eller äldre och som därmed är befriade från årsavgiften. 8 medlemmar hade då inte betalat årsavgiften för 2015 och 59 medlemmar hade inte betalat för 2016.

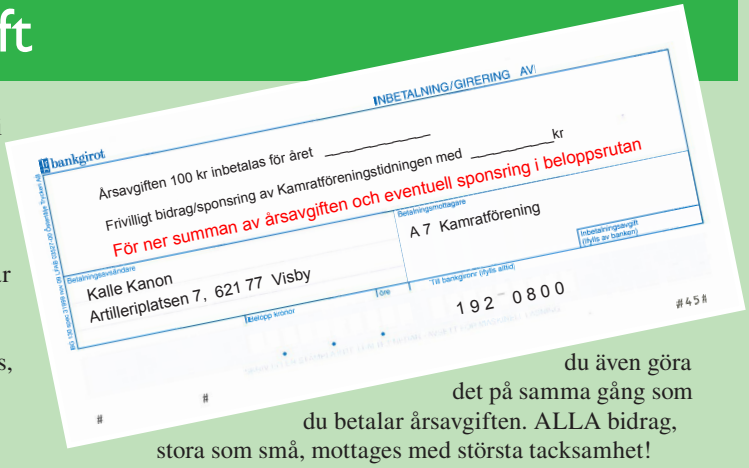
Det innebär att den 27 oktober var det bara 80 medlemmar som betalat in sin årsavgift - TACK TILL ER!

Årsavgiften, 100 kr, ska betalas senast vid mars månads utgång!! Om alla betalar sin årsavgift i tid, senast den 31 mars, underlättas kassörens arbete och vi slipper hålla på att gnälla och påminna om detta. Styrelsen arbetar ideellt och ska inte behöva lägga extra arbete på detta!

Är du osäker på om du betalat eller inte så kan kassören Leif Svensson svara på det på 0498-27 18 04 eller kassor@a7kamratforening.se.

Årsavgiften ska betalas in på bankgiro 192-0800 och glöm inte meddela ditt namn vid insättningen!

Om du även vill vara med och sponsra nästa års tidning kan

du även göra det på samma gång som du betalar årsavgiften. ALLA bidrag, stora som små, mottages med största tacksamhet!

Sponsorerna presenteras med namn här i tidningen och på hemsidan!

Kom ihåg, att varje år då tidningen kommer, är det dags att betala in din årsavgift. Snälla hjälp oss med detta!

Styrelsen

A 7 första högvakt

Till Allhelgonahelgen 1977, söndagen den 6, hade A 7 bestämt att regementet, eller om regementet tilldelats förbandets första högvakt.

Tidigt bestämdes att vaktstyrkan skulle utgå ur 21. kompaniet, och då plutonchefsskolan och BSI. Vakthavande befäl Ove Gardelius, vaktchef Harald Hoffman, stf vaktchef Klas-Göran Buskas och patrullchef Per-Inge Karlsson. Som standarförare skulle undertecknad fungera.

Förberedelserna kom igång tidigt, och som extra stöd kalades Curt Johansson för Milo Norr. Ham kallades inte för inte för Mr Högvakt. Framför CÖF målades upp en gevärsbro, med förebild gevärsbron på yttre borggården på Stockholms slott. Här tränades avlösningar, inryckning mm. Självklart så var post nr 1, en yngling född på Gotland och som talade gotländska med klar och tydlig röst. Musik fick vi oftast från en kassett, men det hände att musikkåren var med på kaserngården och spelade. När det regnade så fick vi någon gång förflytta övningarna in i vårdhallen.

Så bar det av till Stockholm, fullträna de och väl förberedda. Väl i Stockholm så genomfördes en sista finslipning samt ett besök på slottet , där vi kunde titta på en vaktavlösning. De värnpliktiga bodde på Frösunda västra, och vi befäl fick bo på Scandic vid Järva.

Äntligen så var det söndagen den 6 november, nu var övningstiden förbi, nu var det skarpt läge. Efter frukost så bar det av med buss in till Armémuseums lokaler på Riddargatan. Vädret i Stockholm denna dag, var sol med ett par minusgrader. Trots kylan så framfördes det från de värnpliktiga att vi skulle avstå från kappa och halsduk. Väntetiden utnyttjades till en sista kontroll och puts av skodon.

När det var ca 20 minuter till avmarsch så kom det fram en gentleman till mig och sa ”Du är ju artilleriofficer” det var ett faktum jag inte kunde förneka. Sedan fortsatte han ”Du har ju en infanterisabel det går ju inte. Nu började tankarna att rotera runt, var skaffar man en artillerisabel en söndag i Stockholm? ”Följ med mig” sa den för mig okända mannen. In på armémuseum och fick tag i en vaktmästare. Mannen förklarade mitt problem, och strax kom vaktmästaren tillbaka med en artillerisabel som jag fick låna mot att jag lämnade min från A 7 medförda sabeln. Om jag minns rätt, så hade den nya sabeln tillhört en gammal Sekundchef från K 1 vid namn Richter.

Ut till den väntande vaktstyrkan, och det sista mannen sa till mig var lycka till och kom ihåg att hälsa med standaret när de spelar A 7;s marsch. När jag intagit min plats mellan musikkår och vaktstyrka, så började en ny tanke att cirkulera., hälsa med standaret när de spelar vår marsch. Så många gånger som jag hört den spelas, så inte skulle det bli något problem. Ibland är dock verkligheten annorlunda, varje gång musikkåren började på en ny marsch så tyckte jag att det var vår marsch. Hoffman och Buskas hälsade med sina sablar, och gentlemän som kantade marschvägen tog av sig sina huvudbonader. Strax kom jag på att jag hade hört fel, så det var bara att smyga ner standaret på axeln igen. När vi passerade Gustav Adolfs torg så blev det dock rätt, äntligen fick jag, vi höra

Klas-Göran Buskas på väg till Stockholms slott.

Gustaf och Judit Isacsson på besök i vaktchefens rum. De har varit värdpar för åtskilliga A 7-are genom åren, bl a så bodde Hoffman, Buskas och jag där under våra tre år i Uppsala. Paret Isacsson har hyrt ut rum på sin gård utanför Uppsala till åtskilliga A 7-are genom åren och var nästan att se som en institution hos många Gotlandsartillerister genom åren.
De var under åren bl.a. inbjudna till A 7 vid Korsbetningen och även till kaffe i vaktchefens rum på slottet, där den här bilden togs.
Det är inte så att Erik Jonsson hänger som någon tavla i vaktchefens rum. Det är däremot en spegelbild.

regementets marsch. Över Norrbro och upp för Slottsbacken, och in på den yttre Borggården.

Så mycket folk som där hade samlats. Tillresta gotlänningar som var där för att följa sina ynglingar, samma sak gällde även för våra fastlänningar. Först möttes vi av vår regementschef, överste Areskoug, vakthavande befäl samt garnisonschefen i Stockholm. Avlösningen satt perfekt, så även inryckningen när vi väl hörde avlösningen vid post sex. Kaffe och tårta tillsammans med avgående vaktchefer, i detta historiska rum, där man tagit Gustav IV Adolf tillfånga samt avväpnat honom för mer än 150 år sedan. Nu hade temperaturen fallit några grader ytterligare varför det gällde att ordna avlösning av omgång ett, så de kunde förstärka sin klädsel.

Strax inträffade en händelse som gav oss lite högre temperatur och intagande av högsta beredskap, larm från skattkammaren. Lite slokörade så återvände såväl vaktchef som patrull, någon av bussarna som stått parkerade i slottsbacken hade orsakat att larmet satts igång. Vid något eller några tillfällen så hände det att någon överförfriskad person försökte att provocera någon av vaktposterna, men de var på sin vakt, vid något tillfälle så kallades patrullen ut. Posten i Logården kunde under sitt pass räkna fönstren på Grand Hôtel, hur många som var tända respektive släckta. Under passet så kom det ett antal samtal, några från en person som ansåg sig vara den riktiga konungen. Såväl kung Carl XVI Gustav som prins Bertil passerade ut och in med sina respektive bilar.

Några av de värnpliktiga hade hängt av sig sin utrustning på fel ställe, vilket de fick motta en reprimand för. Förmiddagen flöt på ganska snabbt utan att det fanns något av större vikt att rapportera om. Även avlösningen gick bra, patron ur bakom högvaktsbyggnaden avlöpte utan problem.

Till A 7 återvände vi glada och stolta för vår insats.

TEXT ERIK JONSSON

Artikelförfattaren på Stockholms slott. I verkligheten.

Vad hände sen? Det blev

BRYSSEL & TOKYO

Gent, en av Belgiens vackraste täder.

Det har nu gått mer än 16 år sedan alla militära förband utom P18 lades ner sommaren år 2000. Pansarförbandet och den krympta kommando-/distriktsledningen lades ner fem år senare. Och i skrivande stund försöker man åter etablera en förstärkt militär närvaro i miniformat. Det finns tusen saker att tycka om det, vilket med all säkerhet görs på andra ställen i denna tidning.

När jag nu fick stafettpinnen att, som före detta regementschef under åtta månader av A 7:s sista år, skriva något om tiden efter A 7, så kan jag inte låta bli att också reflektera över den säkerhetspolitiska utvecklingen och försvarsbesluten dessa år. På sätt och vis kan man påstå att en cirkel sluts när man nu för stor kostnad upprättar en garnison på Tofta, inklusive en ledningsenhet på sex personer med en överste i täten. En ledningsenhet som avses få ett samlat ledningsansvar i fred, kris och krig; en Militär Ledning Gotland (MLG). Det står nog inte på förrän vi har en general här! Att Gotlands betydelse tydliggörs är positivt. Därför är självklart den pågående nyetableringen positiv. Lika självklart är det också att vi kommer att få se artilleri och luftvärn på ön. Åtminstone under övningar. Och åtminstone när dagens brist på artilleripjäser och -förband totalt i Sverige är åtgärdad!

Hustru Gunilla och jag och våra tre barn, numera vuxna, var till slut överens om att sälja huset i Endre där vi bott i 20 år. Jobbutsikterna på Gotland var förändrade och det kändes som rätt tillfälle hoppa ut i det okända. Högkvarteret tyckte att min begränsade franska var ett argument för att jag helst redan skulle varit i Bryssel, när de ringde i februari. Jag blev svensk stabsofficer i den Västeuropeiska Unionens militära stab (Western European Union Military Staff – WEU MS – bildad 1948) i Bryssel som var inriktad på att inom två år ersättas av en ny militär stab inom EU:s struktur för säkerhets- och försvarspolitik.

När familjen flyttade till Belgien inför höstterminen hade jag ingen klar långsiktsplan från arbetsgivaren. Man visste helt enkelt inte hur lång tid vi skulle kunna räkna med att stanna. Det fanns för många oklarheter, men familjen fick ändå löfte om att få flyttarna betalda även om det bara skulle bli ett år. I början på år 2001 placerades jag parallellt som andre svensk officer i den provisoriskt upprättade EU:s militära stab. Nätverken och erfarenheterna från WEU-staben, där jag jobbat med övningsplanering och samverkat med personal från Natostaber och från WEU:s politiska stab, gjorde mig till ’övningsexpert’ och jag fick börja planera EU:s första krishanteringsövning tillsammans med en österrikisk och en luxemburgsk kollega.

Planeringen behövde startas för att kunna genomföra övningen 18 månader senare. Övningens mål, scenario, (fejkad men verklighetstrogna) geografi och kartor, förlopp i stort med mera skulle beslutas stegvis av medlemsländerna . Hur det skulle beslutas var inte heller klart då. En särskild kommitté med medlemsstaternas ambassadörer samt rådssekretariatets militära och civila stab blev inte formellt klara förrän i juni 2001. Många osäkerhetsfaktorer fanns i det stora, men personligen kändes det bra med viss tryggad planeringshorisont. Vi blev kvar sammanlagt tre år. Våra två yngsta barn hann under dessa år ta studenten i Skandinaviska skolan i Waterloo, en förort 15 km söder om Bryssel med stort internationellt inslag. Själv åkte jag mestadels pendeltåg till jobbet. Det sista halvåret blev det en hel del cyklande också. Jag blev medlem i en orienteringsklubb, liten men naggande god med en härligt enkel umgängeston. Den klubben har jag förstås återknutit till när jag senare jobbat i Bryssel. Jag hjälpte till med lite kartritning och lade ett par träningsorienteringar och år 2014 blev jag belgisk stafettmästare i äldre veteranklassen med två riktigt goda vänner. Vi deltog också i 10-mila i Sverige med ett gubblag ett år när man fortfarande hade tremannagubbklass.

I Belgien pågår orienteringssäsongen hela året, man ställer bara in när snödjupet är alltför stort, vilket det kan bli i Ardennerna där det finns ordentliga backar, Belgiens högsta punkt är knappt 700 m, mycket barrskog och mycket lera. Arrangemangen är oftast väldigt enkla och oftast finns ingen dusch, men däremot alltid en liten barservering med fullständiga rättigheter. Gunilla har också trivts, vilket har varit en förutsättning. Hon har varit aktiv i många sociala aktiviteter som arrangeras av medföljarkollektivet. Hon har också gjort vissa inhopp i lärarbranschen och som läxhjälp. Lite franskastudier den första tiden underlättade assimileringen. När den slutliga stabsorganisationen och fördelningen av befattningar mellan medlemsländerna var klar så bytte jag från övningssidan till operationsavdelningen. Staben arbetar på politisk och militärstrategisk nivå och arbetet fokuserade de första åren på att ta fram procedurer och rutiner för dels de politiska besluten inför en krishanteringsinsats och dels för de militära förbanden från alla medlemsstater som ska ledas och samarbeta på fältet. Självklart är strävan att använda samma procedurer som Nato, men formellt samarbete och utbyte av dokument mellan organisationerna har försvårats av politiska motsättningar mellan Turkiet i Nato och Cypern (med stöd av Grekland) i EU.

Japansk stridsförevisning.

De tre åren i EU:s militära stab innebar mycket sådant metodskrivande men också ett uppvaknande den 11 september 2001, då terrorismen slog till. För första gången använde Nato sin artikel 5. EU:s medlemsstatsambassadörer ville ha underlag från sekretariatet och militära staben för att höja sin kunskapsnivå och beredskap. Man spekulerade och sökte förstå. Jag fick uppgiften att skriva konceptuella strategiunderlag för hantering av massförstörelsevapen i terrorismscenario. Det var en kaosartad höst på många sätt. Samtidigt som Nato blev alltmer upptagna i Mellanöstern och Afghanistan så kunde EU enas om sina två första operationer i Makedonien och Kongo. För Makedonieninsatsen utnyttjades Natos strategiska stab SHAPE, en timme söder om Bryssel, och jag anmälde mig frivilligt som förbindelseofficer dit.

Som icke-Natoofficer möttes jag av en del höjda ögonbryn men alla säkerhetsdörrar öppnades för att möjliggöra EU-Natosamarbetet. EU:s militära instrument var igång. Jag och familjen flyttade småningom till Sigtuna och jag blev chef för internationella avdelningen i Högkvarteret i två år. Men till Bryssel återkom vi två gånger. Den första återkomsten var år 2009 när Sverige för andra gången var ordförandeland i Europeiska Rådet. Jag fick möjlighet att vara svensk ordförande i den miltära arbetsgrupp där de 27 medlemsstaternas representanter förhandlar gemensamma militära förmågor. Mycket kul och lärorikt.

Den andra gången tillbaks i Bryssel blev 2012 då jag blev militärrådgivare i den svenska EU-representationen . Det innebär i stora drag att representera Sverige i militärkommittén och militära arbetsgrupper men också att stödja ambassadören i militära ärenden. Tillsammans med försvars- och utrikesdepartementets handläggare förbereder man kommande ärenden och formulerar svenska ståndpunkter och inlägg. Man förhandlar sedan i kommittémöten och skriver rapport hem till Stockholm samma kväll, dock senast inom ett dygn. I jobbet ingår också att upprätthålla nära kontakter med ÖB stab och Högkvarterets handläggare. Min bakgrund och erfarenhet var för en gångs skull användbara och uppskattade och jobbet kändes väldigt meningsfullt dessa år. Det är en alldeles speciell arbetsmiljö att jobba i en politiskt styrd verksamhet där man får uppleva hur stark eller svag eller splittrad regeringen är. Valet 2014 innebar ett skifte på det försvarspolitiska området från en internationellt samarbets- och insatsinriktad verksamhet till ett försvar med nationellt fokus, gränsande till navelskåderi.

När vi kom hem till Sverige och Sigtuna år 2003 så tänkte vi nog att vi skulle bo där de kommande tio åren. Men två år senare befann vi oss i Tokyo, Gunilla och jag, som första svenska försvarsattachépar. Tre otroligt intressanta år där vi förhoppningsvis gjorde någon nytta utöver alla upplevelser av nya platser, vänner och kultur. Jobbet bestod till del av stöd till och främjande av svensk försvarsindustri men huvudsakligen nätverkande och analys både av Japans säkerhetsläge och av regionen som sådan. Att betrakta en världskarta centrerad över Asien och med Sverige långt bort i kanten ger ett nytt perspektiv.

Under två år var jag också parallellt sidoackrediterad försvarsattaché i Sydkorea. Åter en ögonöppnare där konflikten med nordsidan är så speciell. Jag rekommenderar verkligen alla att besöka båda ”mina” länder, inklusive den demilitariserade zonen mellan Nord- och Sydkorea.

Dessa år innebar också möten med de gotländska kollegorna Anders Ek i Washington och Alf Jakobsson i Seoul. Ett alldeles speciellt minne från dessa tre år i Asien var närvaron vid den årliga fredsceremonin 6 augusti i Hiroshima till åminnelse av offren för den första atombomben.

Visst kändes det tveksamt att lämna A7 då fyra månader innan nedläggningen, men jag har inte ångrat mig yrkesmässigt. Familjen är också eniga om att dessa 16 år har breddat våra perspektiv på oss själva och på världen. Och just nu känns det fantastiskt att vara pensionär. Vi har bosatt oss i Visby och har haft kvar vår gotlandsanknytning med sommarstugan i Gothem. Orientering, golf och cykling ska det bli mer av. En guideutbildning har jag också påbörjat. Och så måste man ha tid att skämma bort de fem barnbarnen förstås.

Ingen brist på sysselsättning, alltså. Man bestämmer nuförtiden över sina egna träningstider – utom när kamratföreningens drivande ordförande ger en uppgifter.

SVEN-ÅKE ASKLANDER

A7 kamratförening firar 80 år 2017

12 september 1937 bildades A 7 kamratförening

Så här står de i stadgarnas första paragraf:
Föreningen skall länka samman män och kvinnor som tjänstgjort vid eller har annan anknytning till det gotländska artilleriet. De traditioner som utvecklats inom A 7 vårdas och främjas och då i första hand den vänskap och kamratskap som kommit till genom tjänstgöringen vid vårt förband samt vid anknutna förband. Föreningen skall verka för att kamratskapen befrämjas och att generationerna genom kamratträffar och aktivt kontaktarbete, aktuella och historiska orienteringar mm befäster sin samhörighet. Därjämte må föreningen besluta att vara ansluten till Svenska Militära Kamrat-föreningars Riksförbund som inom Sverige och grannländerna fördjupar kamratkontakterna.
Med sådan anslutning förbinds vissa åtaganden och stadgar. Dessutom prioriteras kontakter med gotländska respektive artilleristiska militära kamratföreningar i intressegemenskap.

Vi tycker därför att vi skall leva upp till våra föregångares intentioner och fira denna gemenskap.

Vi inbjuder till firande lördagen 9 september 2017 enligt följande program:

- 12.00 samling vid ”kasernvakten” Korsbetningen.
- Buss till Tingstäde.
- Lunch, rundvandring och kaffe på försvarsmuseet.
- Återresa och rundvandring på vårt gamla kasernområde.
- 17.30 mingel i Arbetarföreningens lokal på Bredgatan i Visby
- 18.30 Jubileumsmiddag

Preliminär anmälan senast 1 maj 2017
till Stefan Melin
0706161519 eller stefanmelin@live.se

VERKSAMHET 2017

Årsmöte med kamratmiddag
9 februari kl. 18.00 i Marinstugan

Kamratträff i Stockholm
15 februari kl 18.00 i Militärsällskapets lokaler

Ärtlunch
6 april kl. 12.00 i Restaurang Visborg

Nationaldagsfirande
6 juni kl. 12.00 i Tingstäde

Tävling om Mortimer Sederholms pokal
26 augusti

Jubileumsfirande
9 september

Ärtlunch
5 oktober kl. 12.00 i Restaurang Visborg

Manusstopp för tidningsartiklar
13 november

Sancta Barbarafirande
2 december

Julbön i Domkyrkan
14 december kl. 15.00 (Prel datum och tid)

Välkommen till årsmöte den 9 februari kl. 17.30
i Marinstugan på Hällarna

17.30 Samling för sedvanligt mingel innan mötet, baren öppen!

18.00 Årsmöte enligt stadgarna.

Efter mötet blir det både ”fast och flytande föda” enligt m/Göte Nilsson.
Möjligheter till eventuellt inköp av starkare drycker till ”kamratpris” finns.

Anmälan till Göte Nilsson senast den 2 februari på 0709-27 14 96, 0498-27 14 96
eller gote@a7kamratforening.se.

Välkommen
Styrelsen

Miniatyr av A 7 vid Korsbetningen

Sven-Henry Carlsson gjorde sin värnplikt vid A 7 på Korsbetningen 1971-1972 med Åke Dansell som plutonchef och Alvar Olsson som motorbefäl. Han utbildades till terrängbilförare och körde en radio-terrängbil 9033 med upl-signalister. Sven-Henry som blev pensionär 2015 har under ca 30 års tid haft som hobby att bygga modeller av olika byggnader med mera. Många av dessa arbeten och även kurser har han genomfört för och i Kullenstad/Skärblacka hembygdsförening under åren. Han håller nu på med en modell av Korsbetningen i skala 1:100 som, när den är färdig, kommer att omfatta 25 byggnader. Han hade innan julen 2015 lagt ner ca 50 timmars arbete med Kok- och matinrättningens byggnader. Den ”tårtbitsformade” modellen kommer att, när den är färdig, vara 5 meter lång och mellan 1 och 1,3 meter bred. Planen är att färdigställa den under de kommande vinterhalvåren så att den ska bli färdig under 2018 och då tänker Sven-Henry skänka den till Gotlands Försvarsmuseum (GFM). Den här informationen hittar du även på hemsidan under ”Från medlemmar”. Där kommer jag även att fortsätta rapportera ifrån Sven-Henrys arbete framöver.

GUNNAR TRENNESTAM

Matsalen.

Hej Gotlandsartillerister!
Här kommer det lite bilder på de byggnader som nu är färdiga och det är matsalen, livsmedelsförrådet, styrketräningsbaracken, fältförrådet, veterinärmottagningen, sopboden, brandstationen, alla garagen (3 st), sommarstallet, intendenturförrådet (CUI), bensinbyggnaden, smedjan, bastun och vakten. Jag håller nu på med kansliet och fortsätter senare med vårdhallen som ska bli klara till årsskiftet. Det har gått bra men mycket jobb återstår ännu. Skönt att jag har en kompis som hjälper mig med det digitala eftersom jag själv endast är en analog byggare. Senare kommer jag att placera ut byggnaderna på sju stycken skivor. Skivorna är nu kapade i de dimensioner de ska ha. Min planering för 2017 ser ut såhär. För att få lite omväxling så kommer jag att placera ut färdiga byggnader på tre av skivorna under vintern. Minsta skivan mäter 70 x 100 cm där ska kanslihuset, vaktlokalen med staket och bommen vid grindarna, träd tennisbanan m.m. placeras.
Ha det bra! Sven-Henry Carlsson

Härliga miniatyrer

Du känner säkert en viss nostalgi när du tittar på Sven-Henry Carlssons välgjorda och detaljrika miniatyrer. Överst fordonsgaraget, t v macken. t h brandstationen och nedanför sommarstallet. Bilder på fler miniatyrer finns på www.a7kamratförening.se.

FOTO KARL-GÖRAN KALSSON

Anders Fogelberg tävlar i grenen skytte. Sylve Nilsson kontrollerar resultaten.

Mortimer Sederholms vandringspris

Samma dag som vi firar S:ta Barbara har det tävlats. I år var det tio tappra deltagare och fyra funktionärer.

Grenarna var vapentjänst (pilkastning), SoldU (teoriprov där gotländska sockennamn eller orter doldes bakom olika fraser, en del väldigt dolda.) orientering, den enda grenen som var utomhus i år, bestod av att tre avstånd skulle bestämmas och läggas ihop. Där framkom det att den som hade bäst resultat hade gjort en felsummering och just därför lyckats få till det. Ett annat prov var att klara ut vilka fåglar som dolde sig bakom olika bilder, inte helt enkelt men en dam som befann sig på stranden skulle vara en Strandskata. Det var också en knepig gren där det skulle bestämmas massa och volym på en träregel, en påse vatten samt en påse med träspån. När dessa grenar var avverkade så kunde man gissa lite om vem som låg bäst till. Men det var då det hände – ytterligare ett teoriprov, i geografi (eller orientering om man så vill), någon som troligen vill oss nåt ont krävde att vi skulle kunna para ihop alla f.d. Sovjetstater med rätt huvudstad. Inte helt enkelt och det var troligen då Björn Strömberg (tjänstgörande på SIDA) avgjorde det hela.

Det är ett problem med att det är så få deltagare och därför togs det under kvällen fram förslag till lösning. Nästa år så kommer det att bli under slutet av sommaren och då ska det väl locka till att flera kommer att delta.

TEXT OCH FOTA MATS RUNANDER

Maten var väldigt bra och då blir man så här glada.

Firande av vårt Skyddshelgon

Lördagen 3/12 så var det dags för att fira S:ta Barbara, det blir sällan på rätt dag eftersom den 4:e inte behagar sig att infalla på lämplig veckodag så ofta. 24 ArtilleriKamrater samlades i Visby arbetareförenings lokal och hade trevligt. Vi fick lite påminnelse om Barbaras historia av Carl-Arne Malmberg, och efter dubbelt Svenskt lösen (digitalt tyvärr, men det funkar inte med riktigt i Världsarvet) så blev det S:ta Barbaras skål i glögg. Givetvis så spelades Gotlands Artilleri Regementes Marsch och allt var så där trevligt som man kan önska sig.

Vi avnjöt en superb måltid som inte lämnade någon oberörd, på Carl-Jan språk kan man såga ett det var en upplevelse i munhålan! Det talades och framfördes hälsningar från Kamrater som gärna varit med men inte kunde. En och annan historia berättades och slutligen omgrupperade vi till övervåningen där det förrättades prisutdelning från dagens tävling och drogs vinnare i Barbaralotteriet. Trots att det gick lite fortare i år så var det ändå en del som firade ända in på rätt dag.
Kamraternas stora tack till de som arrangerat denna dag!

TEXT OCH FOTO MATS RUNANDER

Luftvärnsvänner

I skrivande stund har vintern anlänt både till ön och till landet som helhet. Hösten verkar bli nederbördsrik, men läget beträffande grundvattennivån gör att det är välkommet.

Mycket annat är också välkommet. Etableringen av 18.stridsgruppen och därmed den rejäla förstärkningen av försvaret av och på ön som är så nödvändig, är tidigarelagd och fram till gruppen är på plats roterar förbanden på fastlandet till Gotland. Först ut var P 4 i Skövde och i skrivande stund är I 19 från Boden här. Utredningen om värnplikten är klar, och kanske har vi redan från 2018 ett system med både anställda soldater och värnpliktiga.

Utredningen föreslår bl.a., att alla – både män och kvinnor – skall mönstra och att sedan ett visst antal tusen kallas in till värnpliktstjänstgöring. Allt för att fylla upp krigsförbanden och säkerställa tillgången på personal. I förra årets ”Luftvärnsvänner” skrev jag – ”Någon som är förvånad!” Det citatet kan upprepas även i år. Är det någon som är förvånad?

Kanske blir det ytterligare förstärkningar på Gotland med artilleri-och luftvärnsenheter för att få en komplett stridsgrupp. Behovet torde finnas, och utvecklingen i vår omvärld talar för att så måste ske. I nummer 5/2016 av tidskriften Hemvärnet framgår, att ett antal riksdagsledamöter från Liberalerna motionerat om att tillföra robot 70 till Gotland. Framtiden får utvisa hur det blir.

Kamratföreningens verksamhet fortsätter i väl inkörda spår, och vi har till våra vår-och höstmöten fortsatt lyckats få tag i föredragshållare medföredrag i intressanta ämnen, både civila och militära. Etableringen av stridsgrupp och framskjuten ledning torde innebära, att det även i fortsättningen skall gå att få tag i kvalificerade föreläsare på ön. Vi lever i spännande tider.

Alla medlemmar med anhöriga tillönskas ett Gott Nytt 2017.

RUTGER U:SON EDWARDS
ORDFÖRANDE LV 2 KF

Bli medlem i Lv 2 kamratförening

Kamratföreningen står öppen för alla som har varit **värnpliktig** vid Lv 2 (Lv 3 G, Lv 2 G) eller varit **anställd** på Lv 2 eller **tilhört krigsförband** vid Lv 2 eller annan person som **visat intresse** för förbandet.
Medlemsskap kostar bara 50:-per år. Postgiro 61 07 90-8. Ange din adress (så kommer tidskriften KFT hem i din låda, telefon och epostadress samt naturligtvis ditt namn.

Vill du ha mer information så kontakta valfri person i styrelsen

Årsavgift 2017

Årsavgiften för 2017 är fastställd till 50 SEK. Om allt fungerat har du fått eller får snart ett brev med inbetalningskort och information. Vi ber dig att senast 31 mars betala årsavgiften på pg 61 07 90-8, Lv 2 kamratförening. OBS! att f.d. förbandschefer och hedersmedlemmar är befriade från årsavgift. I infobrevet framgår vilka medlemmar som redan betalt avgift för 2016 och i vissa fall längre.

@ Anmäl din e-postadress

Och styrelsen vädjar ännu en gång till de som ännu inte anmält e-postadress. Gör det till rutger.edwards@swipnet.se. Och kom ihåg att anmäla adressändring och ändring av e-postadress till adress enligt ovan.

Styrelsen

Kallelse till årsmöte 2017

Årsmötet hålls onsdag 8 mars med början kl. 1830 i museet i Tingstäde.

Anmälan om deltagande senast måndag 6 mars till ordföranden på 076–83 93 230, 0498–26 40 15 eller rutger.edwards@swipnet.se.

Motioner skall vara ordföranden tillhanda senast tisdag 28 februari.

Samling på ÖoB parkering senast kl. 1800 för de som önskar samåkning till Tingstäde.

Efter mötet helsubventionerad måltid.

Hjärtligt välkommen!
Styrelsen

Styrelse

Ordförande	Rutger Edwards
Vice ordf	Fredrik Hård af Segerstad
Sekreterare	Bertil Olsson
Kassör	Torsten Enström
Ledamöter	Ingemar Fransson, Kjell Pettersson, Ingemar Gutenberg

www.lv2kamratforening.se

Till årets Basseträf i Oslo kom; fr v Caj Sjögren, Ann-Mari Sjögren, Randi Hjothol, Leif Larsson, Hans Silborn och Maria Berglund. Bakom kameran Göran Hellström.

Svensk nationaldag firades i Oslo

Grupperat till mingel.

I Oslo bor bassen Hans Silborn och Randi Hjothol och i år hade de bjudit in till årets träff, 4-6 juni. Nu för 47:e året i rad. Gänget är plutonchefsskolan 69/70 på inf lv komp med Leif "Tulle" Delén som skolchef.

Oslo bjöd på toppenväder när vi besökte den nybyggda Operan, ett magnifikt bygge. Rundturen bakom kulisserna var en upplevelse. Även Vigelandsparken och Karl Johans gate blev besökta.

Middagen var av högsta klass; smakfull, hemlagad och välbalanserad.

På måndagen 6 juni passade vi på att fira vår nationaldag i Oslo, något stillsammare än deras egen.

TEXT OCH FOTO: GÖRAN HELLSTRÖM

Den förste! och den siste?

Arméns minsta utbildningsförband, som Lv 2 var, har rekryterats tre officerare, som nått överstes grad. Den förste är Mats Ekeroth, född 1945 och utnämnd överste 1993. Den siste (senaste?) är Mattias Ardin, född 1969 och utnämnd överste 2012. Den andre var Kent Samuelsson, född 1956, utnämnd överste 2000 och avliden 2016. Vid en sammankomst med Fredsbaskrarna Gotland 20 oktober togs denna bild av de två överstarna.

TEXT OCH FOTO: RUTGER EDWARDS

Verksamhetsplan 2017

Verksamhetsplanen för 2017 följer i stort planen för tidigare år. Vi blir fortsatt inbjudna att delta i Fredsbaskrarna Gotland föreningsmöten med föredrag. De är tre till antalet (7 mars, 4 oktober, 29 november) och kan på det varmaste rekommenderas. Ärtluncherna med eller utan föredrag i Marinstugan fortsätter vi med. Vi kommer också att fortsätta med att subventionera i hög utsträckning och att erbjuda anhöriga att deltaga.

2 februari
Styrelsemöte kl. 1830 i Frivillighuset

7 mars Föreningsmöte*
18.30 med föredrag i Marinstugen.

8 mars Årsmöte
18.30 i Gotlands Försvarsmuseum. Samling senast 18.00 på ÖoB parkering för de som önskar samåkning. Anmälan om deltagande senast 6 mars till Rutger Edwards 076-83 93 230 eller rutger.edwards@swipnet.se. Motioner skall vara Rutger Edwards tillhanda senast 28 februari. Efter mötet helsubventionerad måltid.

27 april Ärtlunch
11.00 i Marinstugan. En anhörig per medlem får delta.

4 maj
Styrelsemöte kl. 1830 i Frivillighuset.

6 juni Nationaldagsfirande
Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Samling 11.45.

7 juni
Luftvärnsregementets kamrater 1/2017 utkommer.

14 september
Styrelsemöte 18.30 i Frivillighuset.

4 oktober Föreningsmöte*
18.30 med föredrag i Marinstugen (plats prel).

9 november Ärtlunch
11.00 i Marinstugan. En anhörig per medlem får delta.

16 november
Styrelsemöte kl. 1830 i Frivillighuset.

29 novenber Föreningsmöte*
18.30 med föredrag i Marinstugen (plats prel).

6 december
Luftvärnsregementets kamrater 2/2017 utkommer.

14 decemberJulbön(prel)
15.00 i Visby domkyrka.

28 december
P 18-A 7-Lv 2-KA 3 kamratföreningars tidskrift utkommer.

** arrangör Fredsbaskrarna Gotland*

In memoriam

Löjtnant Sigfrid Albers avled 18 augusti 2016. Han var född 18 mars 1932.

Sigfrid började som volontär 1 oktober 1949, anställdes som furir 15 mars 1952 och utnämndes till överfurir 1 maj 1962. Perioden 26 maj 1959 till 30 september 1961 prövade Sigfrid civil anställning vid Luftfartsverket. Han återanställdes 1 november 1961. 1970 befordrades Sigfrid till rustmästare och i samband med tjänsteställningsreformen 1 juli 1972 till P/fj (plutons-officer/fanjunkare) för att slutligen vid införandet av NBO (Ny befälsordning) bli löjtnant 1 juni 1983.

I slutet av 60-talet utbildades Sigfrid till sambandsinstruktör och han tjänstgjorde därefter främst på stabstroppar med utbildning av sambandspersonal. 1975 gick han kurs för kompaniadjutanter och perioden april-oktober 1976 tjänstgjorde han på FN-bataljon 61 C på Cypern. 1977 till 1981 var han kompaniadjutant på 11.kompaniet för att från 1 juni 1981 slutligen bli placerad som chef för sambandscentralen i MKG stab. Han gick i pension 1 september 1991. Sigfrid var i grunden en social person, men ändå lite svår att komma in på livet. Vi minns honom som en plikttrogen sambandsofficer.

Rutger U:son Edwards

Överste Lars Brunnberg, chef Lv 2 åren 1976-1981, avled 6 mars 2016. Han var född 1 december 1928 i Norberg i Västmanland.

Lars blev fänrik vid Lv 7 1952. Han utnämndes till major 1969 och överstelöjtnant 1972.

1 april 1976 utnämndes Lars till chef för Lv 2. För de flesta av oss var han nog tämligen okänd men han kom att göra stora avtryck på förbandet och utbildningsverksamheten. Lars var ”truppare” i ordets bästa bemärkelse och lade ner stor kraft på att följa och utveckla utbildningsverksamheten. Hans erfarenheter från Lv 7 och vinterförhållanden gjorde att han betonade vikten av omsorg om truppen och det skulle alltid finnas varm dryck ute på övningsplatserna. Då robot 70-systemet med dess stora rörlighet och samverkan med understödda förband var under införande under hans chefstid, drev han på befälets insikt i och kunskap om markstrid. Under hans kraftfulla ledning spreds kunskaperna och allt fler befäl fick uppgift att leda stridsskjutningar och Lv 2 förmåga i markstrid höjdes markant. Tveklöst lyfte han Lv 2 på många sätt och han var en omtyckt och respekterad chef.

31 mars 1981 avslutades hans tid som chef Lv 2 och han utnämndes till överste och chef för Lv 7 i Luleå. Han pensionerades 1989. Vid sin bortgång var han bosatt i Åkersberga. Vi minns med värme Lars Brunnberg som en jordnära och omtänksam person och chef.

Rutger U:son Edwards

Överste Kent Samuelsson, chef Lv 2 åren 1997-1999, avled 8 augusti 2016 i Thailand. Kent var född 2 maj 1956 i Stockholm.

Kent började sin bana som pjäsgruppchef 1976 och blev 27 maj 1977 utnämnd till GC/fu (gruppchef/furir) och anställd som plutonsofficersaspirant. Han kompletterade sina civila betyg och kunde karriärväxla till regementsofficersaspirant. Efter genomgången Krigsskola Karlberg utnämndes Kent till R/lt (regementsofficer/löjtnant) 30 september 1982. Därefter följde sedvanlig trupptjänst på pluton och befälsskolor varvat med obligatorisk nivåhöjande utbildning på AIRS (Artilleri- och ingenjörregementsofficersskolan) 1984-85 och MHS (Militärhögskolan) allmänna kurs 1987-88. På MHS kvalificerade sig Kent till högre utbildning, och han var elev vid MHS högre stabskurs 1990-92. Kompanichefstjänstgöringen 1988-90 kröntes med att vinst i VPT (Vandringspristävlingen) 1990. Efter genomgången högre utbildning tog karriären fart med tjänstgöring som generalstabsaspirant i Stockholm och omfattande internationell tjänstgöring på Balkan och i FN-högkvarteret 1993-94 och i Afghanistan 2000-2002 samt tjänstgöring som chef grundutbildningsbataljonen på Lv 2 1996-97. Kent erhöll mycket goda vitsord och utnämndes till överstelöjtnant 1 april 1997. 1 september 1997 efterträdde han Benkt Kullgard som chef Lv 2, en befattning han lämnade 1 oktober 1999 för fortsatt tjänstgöring bl.a. vid Arméns taktiska kommando. 1 januari 2000 utnämndes Kent till överste och han krönte sin bana med att bli chef för Luftvärnsregementet i Halmstad 1 juli 2003.

Genom sin tjänstgöring vid staberna och internationellt skaffade sig Kent ett enormt kontaktnät, som han kunde utnyttja vid skilda tillfällen. Han kunde genom detta i hög grad stödja Lv 2 förbandsledning när det gällde frågor av principiell natur som skulle avgöras i de högre staberna, även under tider då han inte var placerad på Lv 2. ”Jag ringer NN och klargör läget så vi får underlag för att agera”. Han var snabb i både tanke och handling och det var lätt och roligt att vara personalchef hos honom. Han hade också vad man kallar truppcharm, d.v.s. han hade lätt att få truppen med sig och han var mycket angelägen om det yngre befälets väl och ve. Tiden som kårchef var dock inte helt okontroversiell. I och med att han tjänstgjort på alla nivåer från värnpliktig och uppåt, blev han nu chef över de som tidigare varit hans chefer och det kunde ibland vara svårt för de inblandade att tackla på rätt sätt.

Förutom den militära karriären var Kent också fackligt aktiv och han var en skicklig förhandlare. Privat var Kent en glad sällskapsmänniska med ett bullrande skratt och nästan alltid med en cigarett i mungipan. När vi andra gått hem, smygrökte Kent på chefsrummet. Men askkoppen i utdragslådan avslöjade honom. Kent är en av tre officerare som börjat som värnpliktiga på Lv 2 och avancerat till överste. Han är dock den ende som blivit chef för sitt ursprungsförband. Vi som kände Kent både privat och i tjänsten minns honom som en god vän och kamrat.

Rutger U:son Edwards

FOTO DAVID GERNES/FÖRSVARSMAKTEN

Året vid Luftvärnsregementet

I artikeln beskrivs delar av den omfattande verksamhet som utförts vid Luftvärnsregementet (Lv 6) under 2016.

Vid regementet finns idag ca 450 st kontinuerligt anställda i olika personalkategorier fördelade på fem enheter där huvuddelen återfinns vid Luftvärnsbataljonen.

Krigsförbanden 61. luftvärnsbataljon och 62. luftvärnsbataljon, som dagligdags är organiserad i en enhet (Luftvärnsbataljonen), har under året genomfört en stor mängd verksamhet bla utbildning, deltagande i övningar och olika insatser nationellt.

Övningsverksamheten är en viktig del för utbildning och träning av förband samt utveckling av metoder. Den har bedrivits i form av stabsövningar, funktionsövningar, internationella övningar/samarbeten och övningar i större förband.

Årets största övning var flygvapenövningen som för Lv 6 del genomfördes huvudsakligen i Blekinge, övningsfokus i år var skydd av flygbas.

Övningar i större förbandsvolymer är mycket viktiga för att kunna utveckla förmågan inom luftvärnstjänst och funktioner. I september 2017 genomförs försvarsmaktsövningen AURORA 17 som berör stor del av Försvarsmakten där Gotland kommer vara en av övningsplatserna.

Axplock av några andra verksamheter vid Lv 6 under året:

-Skarp robotskjutning av robotsystem 97 (Vidsel) och robotsystem 70 (Halmstad).

-Genomförande av högvaktstjänstgöring i flera perioder.

-Beredskapskontroll, där en styrka med kort varsel flygtransporterades till Gotland för att lösa uppgift.

-Lv 6 var arrangör av militära VM i livräddning med ca 10 deltagande nationer.

-Repetionsutbildning (RU) där ca 450 tidigare värnpliktiga var inkallade till en veckas RU. Veckan innehöll repetition av grundläggande soldatfärdigheter och luftvärnstjänst med syfte att höja förmågan i sin befattning.

Vid Lv 6 finns också krigsförbandet 45. hemvärnsbataljon (Hallandsbataljonen), som dagligen stöds av en utbildningsgrupp. Bataljonen övar i olika format ett antal gånger per år och den största årliga övningen är krigsförbandsövning i september.

Luftvärnet kommer under de kommande åren att genomföra en ombeväpning av våra luftvärnssystem. Robotsystem 98 kommer att införas och det pågår framtagning av ersättare till robotsystem 97. Ombeväpningen innebär ett omfattande arbete främst vid Luftvärnets Stridsskola (LvSS) med stöd av regementets övriga enheter med t.ex. personal i användargrupper.

Införandet av nya system kommer de närmaste åren medföra stora utbildningsbehov men kräver också översyn av nuvarande organisationer och metoder för ledning av luftvärnsförband.

Rekrytering till våra olika personalkategorier är central i tillväxt av personalvolym och kräver mycket arbetsinsatser med t.ex. besök i skolor, deltagande i rekryteringsevenemang och profilering i sociala medier. Under hösten redovisades personalförsörjningsutredningen (regeringsbeslut våren 2017) som ger indikationer på hur det kommer se ut framöver. Förslaget innebär en kombinerad lösning med frivillighet och plikt vilket troligen kommer innebära utbildning av större volymer i framtiden.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Lv 6 dagligen levererar en bred verksamhet.

Förbandet har en positiv utmaning framför sig med införande av nya system som i kombination med ny grundutbildning kommer att ställa stora krav på regementet.

TEXT MATS LÖVDAHL
Ställföreträdande Stabschef Luftvärnsregementet

Luftvärnet genomför krigsförbandsövningar igen

En robot 70-grupp repeterar kunskaperna i gruppering och iordningställande av en eldenhet. Robotsystemet delas upp så att det kan bäras av tre man och sätts sedan ihop på några minuter när man funnit en lämplig grupperingsplats.

Johan Sundman, tidigare reservofficer vid Lv 2 och nu vid Luftvärnsregementet, genomförde KFÖ med sitt krigsförband i oktober.

Under två veckor inkallades 250 värnpliktiga per vecka ur de sista årsklasserna som genomförde värnplikt, innan plikten lades vilande 2010.

Det innebar att regementet hade ungefär lika många inkallade till repetitionsutbildning, som hela armén i övrigt. Syftet var att se om det på kort tid skulle gå att återta förmågan och om det var möjligt att bemanna en andra luftvärnsbataljon.

I de repetitionsutbildningar som genomfördes med värnpliktiga på Luftvärnsregementet under hösten, ingick personal från bataljonens robot 70- kompanier. Även ett antal av oss reservofficerare fick förmånen att vara med på luftvärnets första repmöte sedan slutet av 1990-talet. Det var både intressant och roligt att återigen stifta bekantskap med ett luftvärnssystem de flesta av oss inte sett sedan både vi och invasionsförsvaret lades i malpåse i början på 2000-talet. Jag ska i den här artikeln försöka visa på några skillnader som finns mellan ”vårt” robot 70- kompani från 1990-talet och dagens. Även om robotsystemet i grunden är det samma, så har en hel del förändrats och förbättrats. Det gäller såväl organisation, utrustning som bemanning.

Organisation

En stor skillnad är hur förbandet är organiserat. De gamla kompanierna bestod av en stab- och trosspluton (tidigare stabstropp och trosstropp, som slogs ihop till en pluton, en organisation vi aldrig hann öva i. Red. anm.) med förmåga att underhålla kompaniet självständigt under en längre tid. Dagens kompani har en mycket mindre stab- och trosspluton och är därmed beroende av externa resurser för sitt underhåll. Likaså har lv-plutonerna minskat i storlek personalmässigt. Tidigare bestod varje pluton av tre lv-troppar med 13 man vardera medan det i dagens kompani ingår fyra plutoner bestående av fyra lv-grupper med sju man vardera. Ett kompani på 1990-talet hade 9 eldenheter medan kompaniet idag har 16 eldenheter. Plutonerna består alltså av färre personer men mer eldkraft, vilket ger högre förmåga under kortare tid. En annan stor förstärkning är fler radarenheter. Tidigare undpluton bestod av två troppar med en PS-70 var. Idag har antalet radarenheter per kompani dubblerats till fyra underrättelsegrupper, två med PS-90 och två med UndE 23 (underrättelseenhet 23).

Utrustning

Förra seklets lv-troppar skumpade omkring i terrängbilar som i alla fall var insynsskyddade. Dagens grupp färdas splitterskyddat i en pansarterrängbil 203 som också utgör eldledningsplats för gruppen. Idag är det bara skytt och laddare som är utsatt för väder och vind, medan ledning sker från pansarterrängbilen. Gruppen förflyttas i ett splitterskyddat fordon med en släpkärra. Det är alltså säkrare och snabbare både att färdas och gruppera jämfört med tidigare. Fram till 1991-92 hade troppen en 20 mm akan m/40 för närskydd. Den försvann och ersattes med en ksp 58 (kulspruta). I dagens lv-grupp har en akan återigen tillförts, nu fast monterad på taket till patgb 203.
Idag finns viss mörkerkapacitet till robot 70. Det finns inte till alla grupper på kompaniet men tillräckligt många för att kunna upprätthålla eldberedskap dygnet runt. Likaså är det modernare robotar med längre räckvidd och bättre effekt idag, jämfört med de äldre robotarna av modell Mark 1 som nu passerat sista förbrukningsdag.

Bemanning

Ett skäl till den bättre kvaliteten på materiel är att dagens försvar är mycket mindre och att enbart den bästa materielen används. Det märks även i hur man besätter befattningarna i de olika kompanierna. I vissa kompanier är i stort sett samtliga befattningar besatta med kontinuerligt tjänstgörande soldater (GSS/K) och yrkesofficerare, medan andra kompanier har reservofficerare samt i huvudsak värnpliktiga och tidvis tjänstgörande soldater (GSS/P respektive T). Där det förr var en värnpliktig sergeant eller fänrik är det i dag alltså en yrkes- officer eller reservofficer som lvgruppchef.

TEXT: JOHAN SUNDMAN
FOTO: CARL M SJÖSTRAND

Pansarbandvagnar på Lv 2!

Förbimarsch på Tofta efter slutövningen juni 1997. Bataljonchefen Kent Samuelsson t.v. och kårchefen Benkt Kullgard hälsar kompaniet.

Bakgrund.

I år är det 20 år sedan Lv 2 för första och enda gången påbörjade grundutbildning av ett pansarluftvärnskompani, eller som det senare benämndes, mekaniserat lvkompani. Lite om bakgrunden.

Vid pansarregementets P 6 i Kristianstad nedläggning 1993 frigjordes en mängd materiel, som överfördes till den gotländska krigsorganisationen. Pansarbrigaden tillfördes de modernare stridsvagnarna 104 Centurion och pansarbandvagn 302.

Till Lv 2 krigsorganisation överfördes ett komplett mekaniserat lvkompani med lvrobotbandvagn 701. Tillsammans med ett vanligt kompani rb 70, en brigadlvbataljonstab och en underrättelsetropp med radar PS 90, bildade det 18.brigadlvbataljonen, som ingick i 18.mekaniserade brigaden. Våra pansarbrigaders luftvärn bestod ännu in till mitten av 1980-talet av ett brigadlvkompani med 18 stycken traktordragna 20 mm akan m/40, helt otidsenligt.

En ersättning var milt uttryckt, akut. En fattigmanslösning blev att bygga om de utrangerade infanterikanonvagnarna 102/103. Kanonen ersattes med robot 70 på en hydrauliskt höj-och sänkbar lavett. Roboten kunde även gruppers utanför bandvagnen. Pansarbrigaderna fick nu ett bandgående luftvärn med god terrängframkomlighet och som kunde följa deras rörliga strid. Några nackdelar med systemet var att skytten var oskyddad vid luftvärnsstrid och att vagnen hade en svag motor och därmed var något långsam.

Organisation och utbildning.

Organisationen var den normala för ett lvkompani förutom att stabs- och trosstropparna var sammanförda till en stabs-och trosspluton.

Tre lvplutoner om chefsgrupp och tre lvgrupper samt en underrättelsepluton med två troppar med radar PS 701. Denna radar hade en helikoptermod för att kunna detektera rotorns rörelse från stillastående/hovrande helikoptrar. Personalstyrkan var 167 man och en lvpluton bestod av 36 man. Varje lvgrupp bestod av 10 man.

Vid strid från vagnen fordrades fyra man (vagnchef, skytt, målobservatör, tillika laddare, och förare). De som inte fick plats i bandvagnen transporterades med plutonens terrängbil 221. Vid strid med utgrupperad robot fordrades minst fem man. Sex robotar medfördes i bandvagnen.

Den första grundutbildningen skedde vid Lv 4 1984/85 och från 1985/86 vid Lv 4 och Lv 3. Totalt fem kompanier organiserades. Våren 1994 genomfördes vid Lv 2 KFÖ med en meklvpluton och en underrättelsetropp.

Grundutbildning och omsättning av hela kompaniet var inplanerat till slutet av 1990-talet, men då Lv 2 i 1996 års försvarsbeslut var föreslaget till nedläggning, beslöt C Lv 2, Benkt Kullgard, att som avskedspresent till P 18 tidigarelägga omsättningen. De värnpliktiga var uttagna till system 48 med cig 790 och 40 mm akan, det medförde därför en del personalproblem då kravprofilerna på de värnpliktiga inte var desamma för de båda systemen.

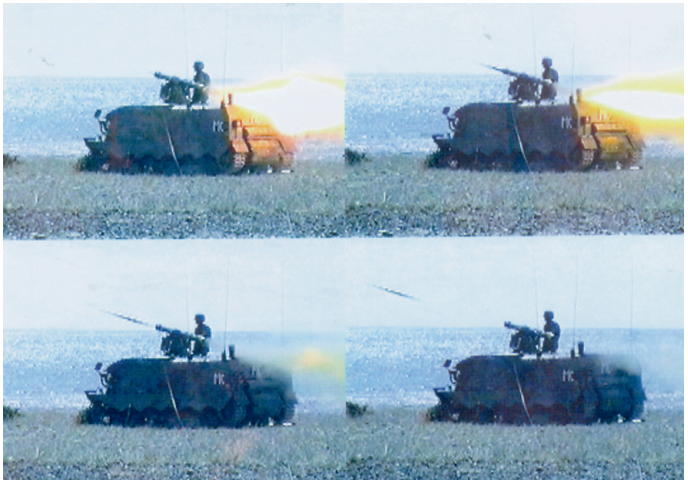
P 18 utbildade samma år, 1996/97, ett pansarvärnskompani med robotbandvagn 551, i grunden samma vagn som bandvagn 701. Den grundläggande utbildningen skedde därför parallellt och därmed med tillgång till P 18 erfarenheter från utbildning på pansarfordon. Det bäddade för ett gott utbildningsresultat.

Efter slutövningen kunde en stolt kårchef och en lika stolt bataljonschef för första och enda gång i Lv 2 historia låta ett nyutbildat meklvkompani med rasslande band göra förbimarsch på Tofta skjutfält.

Epilog.

Meklvsystemet utgick ur krigsorganisationen vid den stora neddragningen av försvaret 2000.

Lv 2 bandvagnar överfördes till fastlandet 2002 för skrotning. Idag utgörs våra mekaniserade förbands luftvärn av luftvärnskanonvagn (lvkv) 90, organiserade i plutoner om tre vagnar, utbildade och organiserade vid pansartrupperna.

31 maj 1997 sköt tre olika skyttar fyra robotar från bandvagn på Sysneudd. Bilden visar olika faser i samma robotskott.

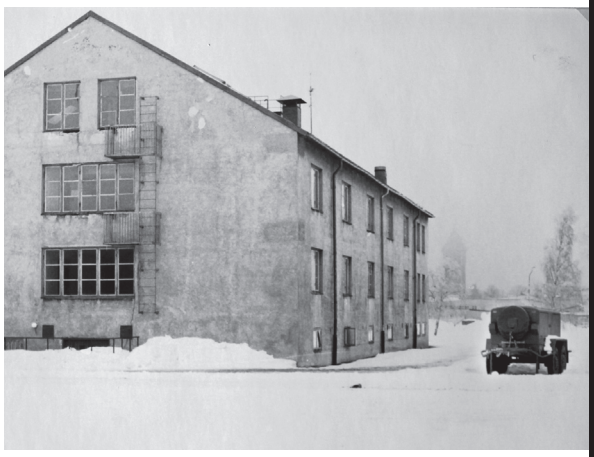
TEXT: RUTGER EDWARDS
FOTO: GÖSTA HOLMQVIST, STEFAN MELIN

Vintrig bild från någonstans 1980-83. Tre nedsnöade radarstationer PS 70 och ett elverk 50 kWa framför simulatorhallen och radarförrådet. Där ligger idag Riksantikvarieämbetets och Riksutställningars byggnader.

Unika bilder från svunna tider

TEXT: RUTGER EDWARDS
FOTO: OKÄNDA

Den andra bilden, också från 1980-83 en bedagad kasern III, fram till 1978 hemvist för 10.kompaniet. Allt är idag rivet eller skrotat.

Tredje bilden från 1950 visar Bertil Lekström, reservofficer på A 7, framför en lastbil med flakmonterad 20 mm lvakan m/40. Fram till mitten på 50-talet hade artilleriets tunga divisioner (bataljoner) egen organisatoriskt ingående luftvärnstropp (pluton)

Luftvärnet 70 år
– en resumé över åren 1980-2012.

Luftvärnet blev självständigt truppslag 1942. En bok om luftvärnets historia gavs ut 1980. Boken ”Luftvärnet vid millennieskiftet- en resumé av åren 1980-2012" gavs ut till 70-årsjubileet och beskriver huvudsakligen utvecklingen under åren 1980-2012 men även kortfattat förbandens historia före 1980, materielutveckling, krigsförband mm.

360 sidor med många bilder, flera i färg. CD-skiva med luftvärnets alla marscher medföljer.

Boken kostar endast 100 kronor. Porto tillkommer. Beställ av Rutger Edwards, rutger.edwards@swipnet.se 0498–26 40 15 eller 0768-39 32 30

HMS Visby till ankars utanför marinhamnen.

KA 3 vänner

Vid den här tiden för ett år sedan kunde jag summera ett av de mer händelserika åren som kamratföreningen haft, med flytt av vårt förbandsmuseum till Tingstäde och en återträff, 15 år efter vårt regemente lades ner. 2016 har i det avseendet inte varit lika händelserikt, men det har ändå hänt en hel del när man sätter sig och summerar det gångna året.

Arbetsgruppen har under året lagt ned ett omfattande arbete på fortsatt utveckling av den marina delen av Gotlands försvarsmuseum. Särskilt glädjande är att vi nu fått ett väderskydd till våra rörliga enheter och att vi fått liv i PA-31 antennen. Vad som mer hänt i marindelen har jag skrivit om på annan plats här på KA 3 sidorna.

Förra året fick arbetsgruppen bära huvudansvaret att vara museivärdar vid marindelen. Inför årets säsong gick jag ut till flera inom kamratföreningen och bad om hjälp med detta för att avlasta arbetsgruppen.
Vilket gensvar jag fick! Totalt var vi 31 gamla KA 3:are som ställde upp som värdar vilket, som ni förstår, innebar en avsevärd arbetslättnad för arbetsgruppen. Stort tack till er alla som hjälpte till!

Årsmötet hade vi liksom förra året förlagt till Tingstäde och nationaldagsfirandet där. Drygt 30 medlemmar hade hörsammat kallelsen. Årsmötet avlöpte, så när som på en sak, utan överraskningar. Innan jag förklarade mötet för avslutat tog Bernt Weinebrandt till orda och meddelade att Sveriges militära kamratföreningars riksförbund, SMKR, på förslag av kamratföreningens styrelse beslutat tilldela mig SMKR förtjänsttecken för insatser med arbetet med flytten av KA 3 förbandsmuseum från Fårösund till Tingstäde. Jag är stolt över denna utmärkelse, men vill samtidigt framhålla att hela detta arbete inte varit möjligt att göra utan stödet från övriga i arbetsgruppen.

Nationaldagen, som i år genomfördes för andra gången i Tingstäde efter flytten från Fårösund, blev Gotlands mest välbesökt firande. Arvet efter vårt nationaldagsfirande vid förbandsmuseet i Fårösund har förvaltats väl och uppskattas av många som vill se ett högtidligt firande med militära inslag.

I mitten på juli var det dags att utföra våra ”dagsverken” på Bungeör. Vi påbörjade förra året ett arbete tillsammans med Bungeaur hembygdsförening för att återställa en del av öns forna natur. Ett tiotal kamratföreningsmedlemmar förstärkt med arbetssugna familjemedlemmar gjorde med röjsågar och motorsågar en fin insats och vars resultat de kunnat se som följer kamratföreningen på Facebook.

2008 genomfördes den senaste kamratföreningsträffen med Kustartilleriets kamratföreningar vid KA 2. Under året har vi fört diskussioner mellan styrelserna om möjligheten att återuppta dessa träffar. Vid ett möte på Kungsholmen utanför Karlskrona i slutet på augusti träffades representanter för styrelserna för att diskutera detta. Och - det blir en träff 2017. Läs mer om det i en särskild artikel längre fram i tidningen. Och vik tiden för att komma med!

Att finnas på sociala medier är viktigt om man ska synas. Inte bara för att få ut information utan också som i kamratföreningens fall, att rekrytera nya medlemmar. Många av er är med i KA 3 kamratförening på Facebook där ni blir regelbundet uppdaterade om vad som händer i föreningen. Många har hittat till denna grupp. Tidigare anställda, värnpliktiga och andra som är intresserade av vårt regemente och dess verksamhet. För ett år sedan var vi 320 medlemmar i gruppen. Nu är vi 385 och vi växer långsamt och stadigt. Särskilt glädjande är att andelen tidigare värnpliktiga ökar. Gruppen är ett bra forum för att rekrytera nya medlemmar till kamratföreningen. Så tipsa gärna dina vänner om gruppen.

Avslutningsvis kan jag inte undgå att kommentera vad som händer försvarsmässigt på öjn. Övningsverksamheten på och runt ön har ökat markant under året. Det märks inte bara på Tofta skjutfält utan även här på norr. Olika förbandstyper har övat och baserat både på fd Bunge flygfält och i Fårösundsbassängen. Inte en dag för tidigt! Jag uttryckte i det förra numret en tanke att Försvarsmakten åter skulle välja att utnyttja marinhamnen för sin kommande verksamhet. Nu blev det inte så. Man valde i stället att köpa hamnen i Kappelshamn. Vad slutnotan för det köpet slutar på tror jag inte står klart för inblandade parter. Det är många åtgärder som ska genomföras för att uppfylla Försvarsmaktens krav. Men, det är trots allt glädjande att det åter byggs upp en marin baskapacitet på Gotland. Dessutom har det i dagarna beslutats att tung kustrobot ska väckas till liv. Man vill återskapa förmågan att bekämpa mål till havs från landbaserade plattformar. Kanske dröjer det inte så länge till att förmågan att bekämpa mål till havs med landgrupperat artilleri efterfrågas? Och inte bara det. Vårt skjutfält på Trelge som länge stått på avvecklingslistan och området vid Klintsbrovik ska nu behållas inom Försvarsmakten. Det verkar som någon tänkt till. Inte en dag för tidigt.

Jag vill tacka ledningen för Gotlands försvarsmuseum för det stöd vi fått för utvecklingen av den marina delen under 2016.

Ett stort tack till Joachim Kuylenstierna för det stöd i olika avseenden som föreningen fått det gångna året.
En God Jul och Ett Gott Nytt År till dig och de dina!

RUTGER BANDHOLTZ
ORDFÖRANDE KA 3 KF

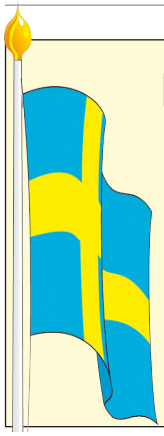
Tung kustrobot till Gotland?

Under senare delen av 2016 har beslut fattats att återupprätta Försvarsmaktens förmåga att kunna bekämpa mål till havs med landbaserade tunga kustrobotar.
Denna förmåga avsade Försvarsmakten sig i och med att man la ner kustartilleriet år 2000 och valde då att även avveckla det tunga kustrobotbatteriet som organiserades och utbildades vid KA 2 i Karlskrona. Kustrobotbatteriet grundutbildades och ingick i krigsorganisationen 1995 och avvecklades således efter endast 5 år.

Ett tungt robotbatteri RBS 15KA bestod av sex robotbilar med vardera fyra robottuber. Förbandet disponerade således 24 robotar i en omgång. Det fanns två batteriledningscentraler och två spaningsradarenheter PS902. Batteriet var mycket sambandsstarkt med möjlighet att bygga egna radiolänkförbindelser. Primärt användes annan måldata än de egna spaningsenheterna. PS902 kunde grupperas ända upp till 10 mil från resten av förbandet. Förbandet kännetecknades av hög rörlighet och korta grupperingstider. I förbandet ingick 230 man och ett 50-tal fordon.

Det systemet man nu återskapat utgörs bland annat delar av det tidigare nedlagda kustrobotbatteriet samt från delar ur avvecklade robotbåtar och korvetter. Sjömålsrobot 15 är en radarrobot som använder så kallad aktiv radar för att hitta sitt mål. Roboten tillverkas av Saab Dynamics och har en räckvidd på mellan 70 – 200 km. Huruvida förbandet kommer att utgångsgrupperas på Gotland eller ej får framtiden utvisa.

TEXT RUTGER BANDHOLTZ
FOTO FÖRSVARSMAKTEN

Nationaldagen 6 juni

Firas 2017 på Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Frivilligorganisationer, föreningar och klubbar kommer att bilda fanborg.

11.45 Samling Gotlands Försvarsmuseum
12.00 Flaggan hissas, Högtidstal, Gotlands Officerskör, GotlandsMusikens blåsorkester, Fanvakt ur Gotlands Hemvärn, kanonsalut. Servering av kaffe, saft och bullar.

Kamratförenings årsmöte 2017

Årsmötet planeras att hållas vid Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde i anslutning till nationaldagsfirandet den 6 juni då även ett besök vid marindelen kommer att göras. Mycket har hänt på ett år. Kallelse med tid och plats utsänds under våren 2017.

Årsavgiften för 2017 är oförändrad

Medlemsavgiften för 2017 är endast 100:-, sätts in på bg 718-4732, ange namn och årsavgift 2017. Har du flyttat, meddela din nya adress. Likaså om du har ny e-post-adress.

TIDSKRIFTSFOND

Fondens syfte är att ekonomiskt underlätta utgivningen av tidskriften. Många har hörsammat vårt upprop genom åren och lämnat generösa bidrag. Allt efter vars och ens plånbok. Det har definitivt underlättat för tidskriftsverksamheten.
Frivilliga bidrag mottages tacksamt på bg 718-4732,
märk bidraget med "tidning".

Ordförande	Rutger Bandholtz
1.vice ordförande	Arne Ekman
2.vice ordförande	Mats Larsson
Sekreterare	Eva Weinebrandt
Kassör	Jan Frändfors
Klubbmästare	Bernt Weinebrandt
Information	Rutger Bandholrz

KA 3 Kamratförening c/o Weinebrandt, Fårö Broskogs 2369, 624 66 Fårö, e-post gk.ka3@telia.com

Övningar med fartygets helikopter genomfördes över tiden.

Amfibiesoldater i multinationell övning

I början på juni kunde man se rubriker i media som sa ”Amerikanska soldater invaderar Stockholms skärgård”, eller ”NATO förband intar Sverige”. Riktigt så dramatiskt var det inte utan det handlade om övningsverksamhet och den årligen återkommande övningen BALTOPS.

Årets 44:e upplaga hade dock ett större deltagande en någonsin. Totalt deltog 17 olika nationer med stridsfartyg, stridsflyg, stridsbåtar, helikoptrar, fordon och närmare 6000 personer. BALTOPS planeras och leds av Naval Striking and Support Forces NATO (SFN).

När BALTOPS inleddes på 1970-talet var deltagandet relativt blygsamt med fokus på att öva fartygsförband. Genom åren har önvingen vuxit både till antalet deltagare såväl som övningsinnehållet. I dag deltar förband från mark, sjö- och flygarenan. Det övergripande syftet med övningen är att träna enheters uppträdande i större multinationella styrkesammansättningar för att tillsammans eller enskilt bli bättre rustade att lösa insatser runt om i världen. Självklart finns det utrymme för nationer att öva inom ramen för det egna behovet vilket också genomförs.

Möter riksdagens och regeringens krav

De senaste åren har BALTOPS fått mycket medial uppmärksamhet främst kopplat till den NATO-debatt som pågår i Sverige och det har även varit kritiska röster till att svenska förband övar med NATO.

Sverige har under många år deltagit i övningar och insatser tillsammans med NATO, så för Försvarsmakten är det inget nytt. Den här typen av övning ger svenska förband bland annat en ökad interoperabilitet, den ger möjlighet att utveckla egna förmågor på individ och förbands nivå. För att möta riksdagens- och regeringens ställda krav att bland annat kunna delta och genomföra amfibieoperationer, lufttankning, ubåtsjakt, havsövervakning, är det nödvändigt att delta i den här typen av övning.

Amfibiesoldat samverkar med amerikanska marinkårssoldater

Övningen indelad i olika faser

Utöver att öva i en internationell kontext gav BALTOPS ett ypperligt tillfälle att samöva den gemensamma svenskfinska amfibiestyrkan, (SWEFIN ATU). Förbanden var gemensamt grupperade ombord på det nederländska amfibiefartyget HNLMS Johan de Witt som Amfibieregemente för övrigt tjänstgjorde med i Adenviken under 2015.

Grupperingen ombord ökade därtill förmågan att operera från ett amfibiefartyg i flera avseenden. Den gav bra övningar i hantering av stridsbåtar, integrering av stab, logistik och en hel del annat som samordnades. Övningen genomfördes i området kring Östersjön, för Sveriges del började övningen redan i Nederländerna när svensk amfibiepersonal embarkerade Johan de Witt. Syftet var att genomföra stabsarbete och förberda för truppens ombordstigande. I Oxelösunds hamn embarkerade det svenska amfibieförbandet för att sedan sätta kurs och fart mot Finland och Syndalen. Väl i Finland genomfördes en träningsfas med bland annat enheter från Sverige, Finland, Tyskland och USA. Syfte var att samöva förbanden inför den tillämpade övningsfasen som skulle gå av stapeln på och kring svenska Utö där också övningen avslutades för Amfibieregementets del.

Sammanfattning

Återigen får förbandet ett kvitto på att vi har välutbildad personal och mycket god förmåga att flexibelt lösa ställda uppgifter.

Det logistikarbete som skedde kring övningen såsom till exempel boende, mat och annat stöd på Utö som utgjordes av förbandets personal, fick också extremt mycket lovord och visade på att Amf 1 fungerar mycket bra som värdförband. Detta gav övningsledaren viceamiralen James Foggo också utryck för både i media och till förbandet. Vad gäller övningen som helhet fanns det moment som var mycket bra och självklart fanns det också områden med förbättringspotential, både inom vårt eget förband men även inom övningen i stort. Nästa år kommer inte Amfibieregementet att delta i BALTOPS då vi istället fokuserar på Försvarsmaktsövningen (FMÖ 17), mer om det i kommande nummer.

TEXT OCH BILD
MAJOR KRISTINA SWAAN

Lägesrapport från årets marinarbete

Årets museivärdar vid Flyg & Marin, Skans IV, står framför det nya väderskyddet för KA pjäser, robotar , lysraketpjäs m m.

2016 har inte varit ett fullt så arbetsamt år för kamratföreningens arbetsgrupp som 2015 var. Men det har ändå hänt en hel del vid vår del av Gotlands försvarsmuseum.

Ett viktigt tillskott är den nya ”stolpladan” som mäter 15x18 meter och som blev klar under våren och som gör att vi nu fått in alla rörliga enheter under tak. Den slutliga ”möbleringen” jobbar vi fortfarande på, men till nästa säsong tror jag att vi hittat lösningen.

Vid sidan om tillkomsten av stolpladan är monteringen och igångsättningen av vår PA-31 -antenn en höjdpunkt. Att få liv i denna, över 60 år gamla utrustning, är en verklig prestation som vi tackar Lennart Larsson för. Den har blivit en riktig publikattraktion.

Bungenäspjäsen (15/51)har målats om både in- och utvändigt. I sanning ett slitsamt arbete för både rygg och knä. Men med ett sådant välgjort arbete kommer det dröja flera år innan det behöver göras om. Av någon annan.

Trelgepjäsen (15/98) har målats om invändigt. Den utvändiga ommålningen gjordes förra året lagom till invigningen, så nu är den i samma fina skick som storebror från Bungenäs.

Ljugarnspjäsen (7,5/57) har fått betongfundamentet målat och dessutom fått en ordentlig rengöring invändigt. Någon artillerist som någonsin känt att ett pjästorn luktar såpa i stället för krutgas?

Pjäsplattan till 15/37 har efter reparation av hydraulik och ommålning åter kommit på plats. Pjäsen är nu lyft till skjutläge och är klar för insats. Ommålning av pjäsen är nästan klar. Tyvärr gjorde brist på rätt färg att arbetet får slutföras till våren

Hkp 1:s sista landning.

En lysraketpjäs m/50 tillfördes vårt museum under våren vilket är mycket glädjande. Det finns inte så många exemplar kvar då huvuddelen byggdes om till ved- och vattenvagnar i mitten på 80-talet. Vi har tagit hem den till minhallen för underhållsarbeten under vintern och kommer att ha den i ”nyskick” när museet öppnar i vår. Under kommande år hoppas vi även kunna komplettera med lysraketerna.

Inne i skans 4 fortsätter vi med att arbeta med att förbättra information och kvalité i de olika ”skeppen”. Ett ständigt pågående arbete – man blir aldrig riktigt nöjd.

I byggnad 2 (hangar 2) håller vi på att göra en ny utställningshall med bla äldre eldledningar, äldre kraftaggregat av tändkuletyp. I hallen har vi nyligen också färdigställt ett granatkastarvärn med tillhörande fast 8 cm granatkastare m/46 i ringlavettage. Vi har gott hopp om att kunna komplettera med ytterligare en granatkastartyp kommande år.

Vi har lyft hkp 1 på plats. Nu återstår mycket arbete med att få den visningsbar, åtminstone utvändigt. Återkommer i nästa nummer om mer info om denna raritet.

Det blir faktiskt en hel del som blivit gjort när man summerar det så här. Och de som gjort det är förutom yours truly, Arne Ekman, Bertil Eklund, Bernt Weinebrandt, Bert-Ola Wallin, Bo Friberg, Ingemar och Lena Bolin, Jan Frändfors, Jan-Erik Olsson, Mats Larsson, Stefan Uddebrant och Stig Bjäremo.

TEXT OCH BILD
RUTGER BANDHOLTZ

Kamratföreningsträffarna återuppstår!

Deltagarna vid måldepån på Kungsholmen

Under våren har styrelserna i kustartilleriets kamratföreningar eller deras efterföljare diskuterat möjligheterna att återuppta det tidigare kamratföreningsutbytet. Den senaste träffen genomfördes i Karlskrona med KA 2 kamratförening som värd. 2009 ställdes träffen, som skulle ha genomförts i Göteborg, in av olika anledningar.

I slutet på augusti träffades vi, representanter för styrelserna, på Kungsholmen i Karlskrona för att närmare diskutera de praktiska möjligheterna att genomföra en träff. Tyvärr kunde inte KA 5 kamratförening delta. Ett givande möte där många av deltagarna hade egna erfarenheter från det tidigare utbytet. Vi var alla överens att göra ett försök att återuppliva traditionen och efter diskussion om värdskapet för den först träffen åtog sig Vapenbröderna att försöka genomföra den på Amf 1 och Berga hösten 2017.

I mitten på oktober kom så besked från Vapenbrödernas ordförande, Bengt Persson, att 2017 års kamratföreningsträff genomförs på Amfibieregementet i anslutning till regementets dag den 2 september. Det innebär för KA 3 kamratförenings medlemmar som bor på Gotland att uppresa sker den 1 september och återresan den 3 september. Vi kommer att återkomma under våren med mer detaljer om träffen, men boka redan nu helgen den 1-3 september 2017. Jag hoppas på ett bra deltagande från vår förening.

Jag vill på KA 3 kamratförenings vägnar tacka KA 2 kamratförening för ett i alla avseenden väl genomfört möte.

TEXT OCH FOTO
RUTGER BANDHOLTZ

Två nyhter på plats i Skans IV; t v lysraketpjäs m/50 och t h har Lennart Larsson fixar det sista på PA-31 innan start.

Mobmats-tabberas på Bungenäs

För tredje året samlades vi på Bungenäs och Bungenäs matsal för att avnjuta kamratföreningens traditionsenliga ärtmiddag.

42 medlemmar hade hörsammat inbjudan till denna lite speciella ärtmiddag. Särskilt glädjande var att även tidigare värnpliktiga anslutit till middagen. Vi har under flera år kunnat bjuda på ”kungens ärtsoppa”, dvs äkta guldburk från tidigare mobförråd. Men allt har ett slut, även vårt lager av mobmat.

Så årets ärtmiddag avnjöts möjligen lite högtidligare och med visst vemod än annars. Vem kan matcha en ärtsoppa med 32% kötthalt? I sanning en utmaning inför nästa års middag. Tips och receptförslag har redan kommit in via sociala medier så jag hyser gott hopp att det kommer att serveras en godkänd soppa till nästa år.

Joachim Kuylenstierna i berättartagen.

Vi kommer även då att avnjuta anrättningen i Bungenäs matsal som Joachim Kuylenstierna välvilligt ställt till kamratföreningens förfogande. Vi har plats för ytterligare några gäster i Bungenäs matsal så kom med på 2017 års ärtmiddag och avnjut ärtsoppa a la KA 3 kamratförening. Och avslutningsvis – ett stort tack till Eva, Bernt, Lena, Bolle, Gun och Bert-Ola för allt ert arbete före, under och efter ärtmiddagen! Ni är guld värda.

TEXT RUTGER BANDHOLTZ
FOTO GÖRAN KARLSSON,
RUTGER BANDHOLTZ

Tommy tackar Lena, Gun och Eva.

Lillejul
-en god och levande tradition

Lillejulstraditionen lever fortfarande i högönsklig välmåga. Det vittnar inte minst antalet fd officerare som hörsammat inbjudan.

Inte mindre är 36 personer infann sig för att utsättas för subalternernas svåra prövningar och sedan få avnjuta av julmaten. Särskilt glädjande var att vi även i år fick se tillresta kollegor från fastlandet bland deltagarna.

Efter välkomstglögg och lite information om vad som hänt i föreningen under det gångna året tog ÄS, Kermit L och hans medhjälpare Pontus M, Peter N och Peter M befälet över oss gamblingar för att pröva våra kunskaper och färdigheter inom områdena materieltjänst, sambandstjänst, mekanik och militärgeografi. Som förväntat bestod gamblingarna proven trots att subalternerna lagt ned stor möda att göra uppgifterna ”svåra”.

När prövningarna var över var det dags att gå till bords för att avnjuta anrättningarna som familjerna Weinebrandt, Bolin, Wallin och för dagen även förstärkt av Anki Bergmark förberett. Stämningen på topp och många gamla kända snapsvisor sjöngs. Och en sak är säker – sjunga, det kan vi fortfarande!

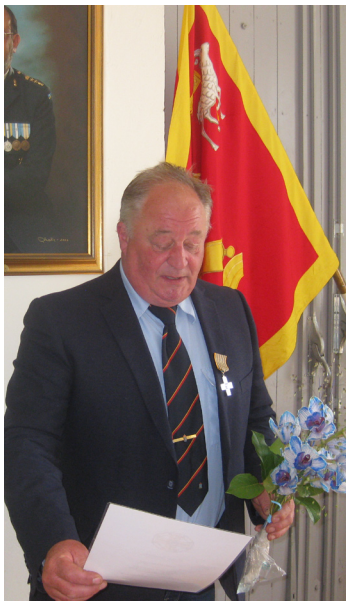
TEXT OCH FOTO
RUTGER BANDHOLTZ

En välförtjänt utmärkelse

Vid årsmötet 2016-06-06 tilldelades Rutger Bandholtz SMKR förtjänsttecken i silver.

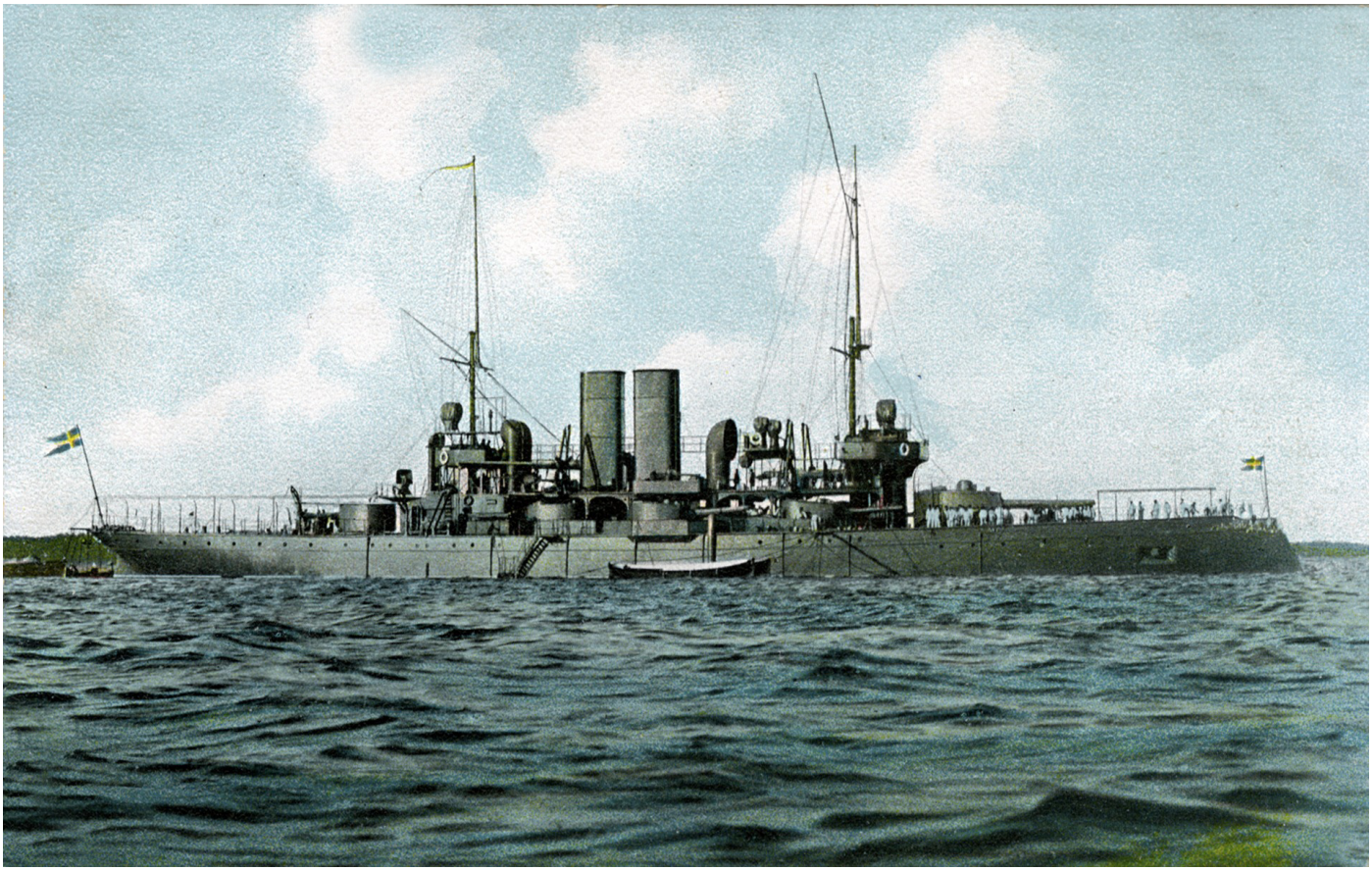
Följande motivering lämnades till SMKR: KA 3 Kamratförening fick vid regementets nedläggning uppdraget att driva KA 3 förbandsmuseum vidare i Fårösund. Efter 27 år i Fårösund fick vi av olika skäl flytta vårt museum till Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde.

Denna flytt genomfördes med kort varsel vintern - våren 2015. Rutger Bandholtz har som ordförande i KA 3 kamratförening varit en ovärderlig ledare i kamratföreningen och vid denna museiflytt. Han har med personligt engagemang deltagit och inspirerat sina medarbetare så att museet var klart för visning sommaren 2015. Mycket arbete kvarstår men utan Rutger Bandholtz arbetsinsats hade vi inte lyckats.

Styrelsen i KA3 kamratförening (utom Rutger Bandholtz) har enhälligt ett önskemål att på detta sätt få uppmärksamma Rutger Bandholtz med detta förtjänsttecken.

TEXT IOCH FOTO
BERNT WEINEBRANDT

1aklass pansarbåten HMS Göta

Historien om några

TG-pjäsen vid Skans IV. Övre bilden visar hur pjäsen ser ut idag efter omfattande målningsarbet, jämfört med den under bilden när jobbet började.

Kustartilleriets artilleribeväpning bestod fram till 1950-talet i huvudsak av ombyggda och anpassade kanoner från flottans fartyg och av varierande kaliber.

Bengt-Göran ”Putte” Söderlund har tagit fram en del fakta om ett par av våra gamla trotjänare. Han återkommer i nästa nummer med ytterligare fakta kring våra museiföremål.

15,2 cm pjäs m/98C-34A (Batt Trelge)

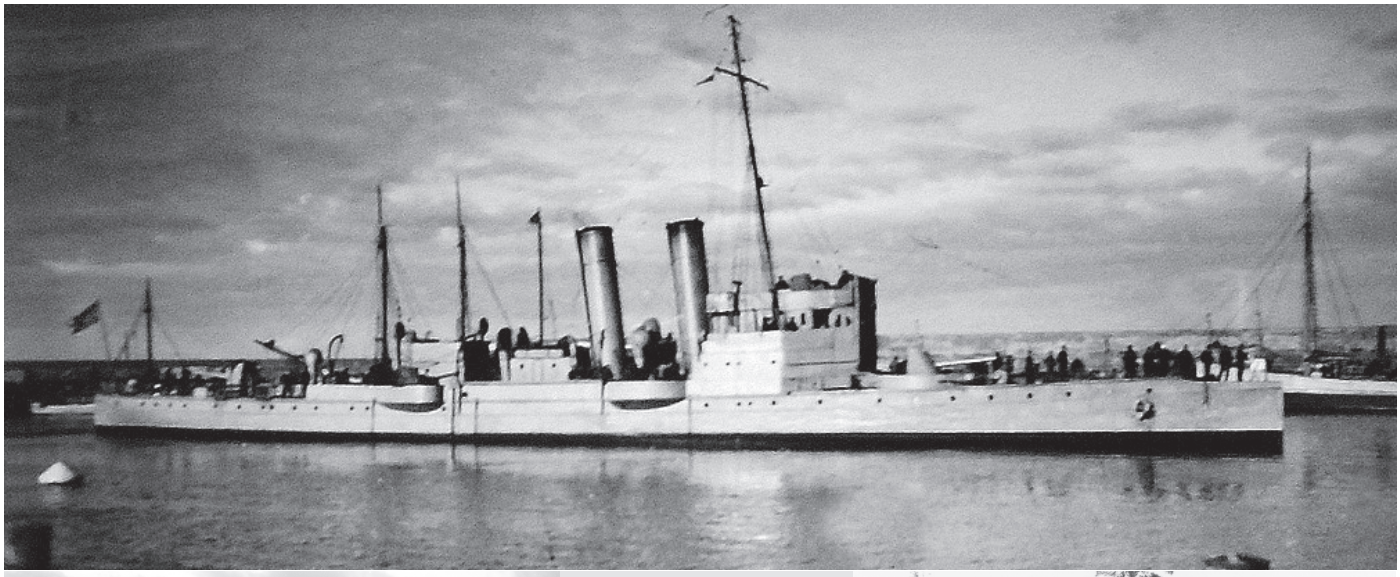
15,2 cm pjäs m/98 anskaffades för flottans 1:a klass pansarbåtar. Pjästypen fanns med två olika lavettage, nämligen lavettage m/98 (HMS Dristigheten), samt tornlavettage m/99 för övriga 1:a klass pansarbåtar av Äran-klass och modifierade 1:a klass pansarbåtar av Svea-klassen vid ombestyckning i början på 1900-talet.

Pjäsen (individnummer 12) beställdes av Marinförvaltningen 23/9 1899 hos Bofors. Pjäsen levererades 1/1 1901 och ansköts ombord på HMS Göta som 2:a kanon akter den 18/1 1902. Totalt anskaffades 56 stycken pjäser för flottans fartyg.

Museikanonen med individnummer 12 som finns i Tingstäde modifierades hos Bofors. Arbetet beställdes av Marinförvaltningen den 19/3 1940. Modifieringen bestod i bland annat av att kanonen djupräfflades (räfflornas djup ändrades från 0,94 mm till 1,75mm), rekylörat ändrades bland annat, ändringen till 15,2 cm kanon m/98C medgav att utgångshastighet kunde utökas från 750 m/s till 770 m/s.

Batteri Trelge

Ett nytt lavettage (individnummer 15) beställdes vid Bofors den 3/11 1938 (m/34A). Det nya lavettaget medgav en elevation på 60 grader. Lavettaget m/34A levererades till Strå kaj på norra Gotland 1941 för vidare transport till Trelge. Batteri TG var planerat att utgå ur krigsorganisationen 1980 men behölls i materielberedskap ytterligare några år.

Ovan torpedkryssaren Jacob Bagge, t v batteri TG 1942-11-23 och t h batteri SE 3 pj 1943-08-20

av KA 3 kanoner

I vissa tidiga skrivelser och beskrivningar så har även beteckningen på pjäsen varit 15,2 cm pjäs m/98-36 i lav m/34A. 15,2 cm pjäs m/98 förekom i minst 12 olika varianter både inom KA som flottan.

12 cm pjäs m/94B-94E

12 cm kanon m/94 beställdes för flottans fartyg i mitten på 1896-1910 och levererades med två olika lavettage. 12 cm lavettage m/94 för 1:a klass pansarbåtar (av Oden-klass) och 12 cm lavettage m/94B för torpedkryssarna.

De fanns även på 2:a och 3:e klass pansarbåtar vid ombestyckning i början på 1900-talet. Det var den första medelsvåra snabbskjutande kanonen med patron och den första kanonen med Bofors nya ogivala skruvmekanism. Kanonen var extremt byggd för att inte kunna använda annat än deras nya Nobel-krut. VO 740 m/s. L/45 visar att detta är den första ”långa” medelsvåra kanonen.

Under andra världskriget fanns några pjäser monterade på ett antal hjälpkryssare. Totalt anskaffades 51 stycken pjäser för flottans fartyg.

12 cm kanon m/94 (individ nummer 43) som finns uppställd vid museet i Tingstäde beställdes den 2/11 1906 och monterades på antingen torpedkryssaren HMS Jacob Bagge eller HMS Örnen.

Batteri Slite

12 cm pjäs m/94 med individnummer 43, ansköts den 13 juni 1941 i batteri Slite. I slutet på andra världskriget modifierades pjäsen till 12 cm pjäs m/94B-94E. Rekylmanteln vändes 180 grader, samt vissa ändringar genomfördes på lavettaget.

Batteriet utgick ur krigsorganisationen 1978 då det ersattes av 12/70-batteriet på Asunden (SE 1).

TEXT BENGT-GÖRAN SÖDERLUND OCH RUTGER BANDHOLTZ
FOTO (NYA) RUTGER BANDHOLTZ
FOTO (GAMLA) OKÄND

Mojnerpjäsen vid Skans IV.
Den stod färdig redan förra året efte efter familjen Bohlins idoga arbete.

Besök vid TUAV-pluton

Kamratföreningen fick under under ett par timmar den 6 oktober möjlighet att bese ett av Försvarsmaktens mer udda förband. En TUAV-pluton ur underrättelsebataljonen grupperade under två veckor på Bunge fd flygfält och bedrev övningar under dygnets alla timmar. TUAV står för tactical unmanned aerial vehicle. Övningen var en förberedelse för en kommande insats i Mali och också en del i Försvarsmaktens ökade närvaro på Gotland.

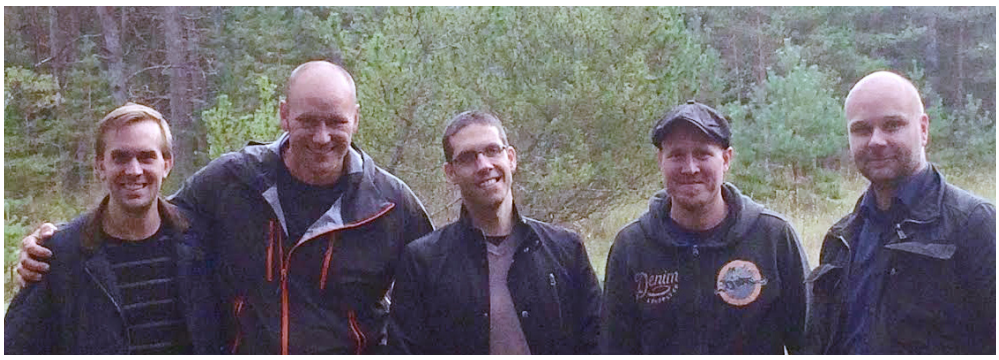
Intressant att få information om nya system i Försvarsmakten. Det lär dyka upp flera olika förbandstyper nu när den militära närvaron på Gotland ska öka.

TEXT OCH FOTO RUTGER BANDHOLTZ

UAV-planet Örnen parkerat i hangaret på f d Bunge flygfält. Kan flyga på hög höjd (drygt 5000 meter) och kan vara i luften 5-7 timmar.

Återträff PB-pluton 95/96

Erik Edman, Mikael Boman, Kaj Thomsson, Magnus Värnqvist och Henrik Tibbling

Under helgen den 24-25 september 2016 anordnades en återträff av delar av PB-pluton som låg inne på KA3 under 1995-1996. Idén föddes för några år sedan då jag köpte ett sommarhus några hundratal meter från det tidigare övningsområdet Ryssnäs på Fårö. Det blev då också naturligt att ta upp kontakten med de gamla vännerna från lumpen.

Ett första tillfälle att ses var på KA3:s kamratförenings återträff i augusti 2015. Det fick också fungera som en planeringsträff för vår egna PB-återträff. Under återträffen fick vi höra att ”-Är det ni som är de värnpliktiga?” och först då insåg jag att vi var de enda värnpliktiga som var där. Totalt var vi fyra från gamla PB-pluton som var där varav två som inte gått vidare till yrkesmilitärer. Av planeringen till vår egen återträff blev det ett ganska klent resultat - men det fanns ett intresse och vi bestämde att vi borde ha den under september 2016, 20 år efter Muck.

Tiden gick och inte mycket hände till sommaren 2016 då vi fastslog ett datum, sista helgen i september. Samtidigt skrev jag ihop en ”Inställelseorder” och skickade ut till de som jag lyckades spåra upp.

Till slut blev vi fem tappra som slöt upp och ytterligare fem som av olika anledningar inte kunde närvara men som vi numera har en etablerad kontakt med. Återträffen sparkades igång vid ”Stora klockan” på gamla KA3:s område och vi spenderade förmiddagen med att gå runt och titta på området och vad som hänt där.

Lunchen intogs hos en av mannarna, M. Boman, som idag driver Bunge Vandrarhem. På eftermiddagen åkte vi runt ute på Ryssnäs och tittade på de kullar som idag är det enda som finns kvar av det gamla batteriet. Vi hann även med lite lerduveskytte ute på gamla Trelge skjutfält.

På kvällen hade vi stämt träff med vår tidigare plutonchef, dåvarande kaptenen Kermit Larsson, i Visby där vi hade en trevlig middag och även njöt av den milda höstluften i Visbys uteliv.

Söndagen bjöd på ett besök på marinmuseet i Tingstäde där några eldsjälar verkligen lyckats visa historien om KA3. Därefter skildes vi åt och for hem till respektive ort i Europa.

Summerat kan jag konstatera att det finns en otrolig sammanhållning mellan oss, trots att det gått så lång tid. Vi var alla rörande överens om att värnplikten fyller en rad olika behov utöver det uppenbara försvarsbehovet. Jag ser fram emot att se hur den kommer att återinföras och utvecklas framöver.

TIDIGARE S-PLATSCHEF RYSSNÄS, BATTERI FÅ

ERIK EDMAN

Vi bygger ett starkare försvar

Gotland är ett område som kommer att vara i fokus under AURORA 17_Foto_Kristina Swaan

Många år har passerat, lite mer än 20 år och mycket har hänt sedan dess. Många av oss minns hur det ”var förr”, andra förstår inte alls vad vi pratar om. Om ett år kommer vi att få uppleva det igen.

Under september månad år 2017, är det dags för samtliga stridskrafter och mer än 19 000 kvinnor och män, varav en fjärdedel från Hemvärnet att delta i Försvarsmaktsövningen AURORA.

Senast Försvarsmakten genomförde en liknande övning av den här digniteten var på 1990-talet och då med ett värnpliktsförsvar. Mycket har utvecklats sedan den förra stora övningen. Både Försvarsmakten såväl som samhället ser annorlunda ut i dag, inte minst har omvärldsläget förändrats och blivit betydligt mer allvarligt.

AURORA 17 berör hela samhället

Syftet med övningen är att samöva stridskrafterna och öka Sveriges militära förmåga, bygga ett starkare försvar med förmågan att möta ett väpnat angrepp mot vår nation.

Försvarsmakten står inte ensam, för att öka förmågan i totalförsvar har myndigheter med totalförsvarsuppgifter bjudits in för att delta på övningen. Intresset från andra myndigheter är mycket stort, det är positivt, tillsammans blir vi än starkare och bättre. Att kunna möta alla typer av hot, kränkningar eller angrepp mot Sverige berör alla funktioner i samhället. Försvarsmaktsövningen är därför nödvändig för att Försvarsmakten tillsammans med andra myndigheter gemensamt ska utveckla sina olika förmågor och kunna värna om vårt territorium och våra värden.

Kontakt med markägare

AURORA 17 kommer att bedrivas i stort sett runt hela Sverige med stort fokus i Göteborg, Stockholm, Mälardalen samt på och omkring Gotland. Gotland är ett militärstrategiskt mycket viktigt område och för att öka förmågan att försvara Gotland kommer stora delar av övningen att genomföras där.

Förband ur samtliga försvarsgrenar kommer att vara grupperade på Gotland och där tillsammans med civila myndigheter öva olika förmågor. Det är viktigt att kunna öva i alla typer av terräng vilket innebär att Försvarmakten kommer att behöva öva på privat mark. Redan i dag har fler hundra privata markägare på Gotland därför kontaktats av Försvarsmakten. Även om markägare ställer sig positiva i alla lägen, är det inte alls säkert att övning kommer att ske på den marken. Syftet med ett tillstånd från markägare är att ha full handlingsfrihet med att öva förbanden i olika terränger och miljöer.

– Försvarsmaktsövningen är mycket viktig för både Försvarsmaktens såväl som totalförsvarets utveckling att kunna möta de olika påfrestningar vårt samhälle kan komma att utsättas för. Omvärldsläget har förändrats och Försvarsmakten måste med alla medel bidra till att skapa stabilitet och säkerhet i vårt närområde. Övningen kommer att märkas på Gotland då förband från alla försvarsgrenar kommer att öva på ön. Jag som ansvarig övningsledare för momenten på Gotland, ser det som mycket viktigt att hålla boende informerade om verksamheten. Planeringsarbetet är i full gång, det märks bland annat av att kontakter med markägare har tagits och dialoger förs med olika myndigheter på Gotland. Jag tillsammans med mina kollegor från Amfibieregementet, men också från de andra vapenslagen samt våra civila myndigheter ser mycket fram emot att öva på Gotland nästa år. Tillsammans bygger vi ett starkare försvar, sa överste Peder Ohlsson, chef för Amfibieregementet tillika övningsledare på Gotland

Överste Peder Ohlsson är övningsledare för Gotland under AURORA. Foto Kristina Swaan

TEXT OCH FOTO KRISTINA SWAAN
AMFIBIEREGEMENTET

Faktaruta. Deltagande förband på Gotland: Amf 1, L G, Lv 6, LSS, MSS, FMTS, FörmedC, T 2, K 3, P 4, F 17 G, I 19, 18.SG, F 17 och Gotlands Hemvärnsbataljon. Totalt ca 2500-3000 personer över tiden. Som mest samtidigt på Gotland, ca 1500 personer.

Posttidning B
FÖRSVARSMAKTEN
P 18, A 7, Lv 2, KA 3 kamratföreningar
Poste Restante
Göran Hellström
621 00 VISBY

Du behövs i Hemvärnet!

Hemvärnet har till uppgift att verka över hela konfliktskalan - från stöd till samhället vid svåra påfrestningar i fred till väpnad strid i krig. Hemvärnet är en del av Försvarsmaktens insatsorganisation och utgör nästan hälften av Försvarsmaktens personal. Hemvärnsförbanden är ett krigsförband med huvuduppgifterna skydda, bevaka, och ytövervaka och skall även stödja samhället vid kris.

Välkommen till Gotlands hemvärnsbataljon.

Gotlandsbataljonens område omfattar hela Gotland. Majoriteten av all personal i förbandet är hemmahörande här. Bataljonen tillhör Amfibieregementet, Amf 1. Förbandet är traditionsbärare för Gotlands regemente, P 18.

Bataljonen består av en bataljonsstab med ledningspluton, två stycken bevakningskompanier, ett insatskompani, samt en båtpluton och en flyggrupp.

Vad passar dej?

Intresseanmälan på www. hemvarnet.se
eller kontakta

Bengt Boman	0700 91 54 15	bengt.boman.@mil.se
Gunnel Åkerbäck	0705 95 59 63	gunnel.akerback@mil.se

FÖRSVARSMAKTEN

HEMVÄRNET

GOTLANDS HEMVÄRNSBATALJON